

EXPRESS WIECZORNY

Na kogo trafi Bayern z Lewym?
KO przeciwko uhonorowaniu Brzeskiej

W NUMERZE
DODATEK
TV

NIECODZIENNA

Kto zastrzelił neandertalczyka?

**Gazeta
Polska**
codziennie

Drodzy Czytelnicy, dziś zamiast sobotnio-niedzielnego wydania – poszerzone na trzy dni. W sobotę zapraszamy na Gpcodziennie.pl.

Pekin chce „przedyskutowania” światowego porządku

Przedstawiciele USA i Chin spotkali się w Anchorage na Alasce. Wprawdzie stosunki między oboma państwami nadal są bardzo napięte, ale Pekin spodziewa się, że to spotkanie będzie krokiem w kierunku „przedyskutowania z USA międzynarodowego porządku”. Dla administracji Bidena będzie ono z pewnością testem – jak ma zamiar podejść do swojego największego rywala?

Piątek-Niedziela

na weekend

s.9

ŚWIAT

Waszyngton rozszerzył sankcje na Rosję

Amerykańskie ministerstwo handlu poinformowało o dodatkowych restrykcjach w eksporcie towarów i usług do Rosji. Ma to związek z próbą otrucia na zlecenie Kremla lidera rosyjskiej opozycji Aleksieja Nawalnego w sierpniu ub.r.

s.8

POLSKA

Trwa walka rządu z trzecią falą

Przed nami trzeci lockdown. Eksperti zapewniają, że to konieczność, zwłaszcza że padł kolejny rekord zakażeń – 27 278 przypadków. Dlatego rząd nie zwalnia tempa szczepień. Od czwartku zapisywać się mogą na nie osoby w wieku 67–68 lat.

s.4

ŚWIAT

Rosja znów aktywna w Afganistanie

Wysłannik USA ds. Afganistanu oraz delegacja najważniejszych afgańskich polityków przylecieli w tym tygodniu do Moskwy na rozmowy z talibami. W kraju tym w ostatnim czasie doszło do znacznego pogorszenia bezpieczeństwa.

s.8

POLSKA

Nowy Ład poznamy po Wielkanocy

Wczoraj PiS odwołało sobotnią prezentację Nowego Ładu. Oficjalną przyczyną jest liczba zakażeń, można jednak doszukiwać się też czynników politycznych, takich jak ataki na preza Orlenu czy wewnętrzne problemy Zjednoczonej Prawicy.

s.3

ISSN 2083-7119

1 1>

9 772083 711050

@19_03 kod 20837119_05_11_issn

REKLAMA

Clive Staples Lewis

(1898–1963) angielski pisarz, historyk, krytyk literacki, filozof moralista i teolog

Wierzę w chrześcijaństwo tak, jak w słońce: nie tylko dlatego, że je widzę, lecz także dzięki temu, że widzę wszystko pozostałe. //

2

PIĄTEK-NIEDZIELA 19-21 MARCA 2021

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

OPINIE

TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19

OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTYKA

23

PODRÓŻE

24

SPOŁECZEŃSTWO

25

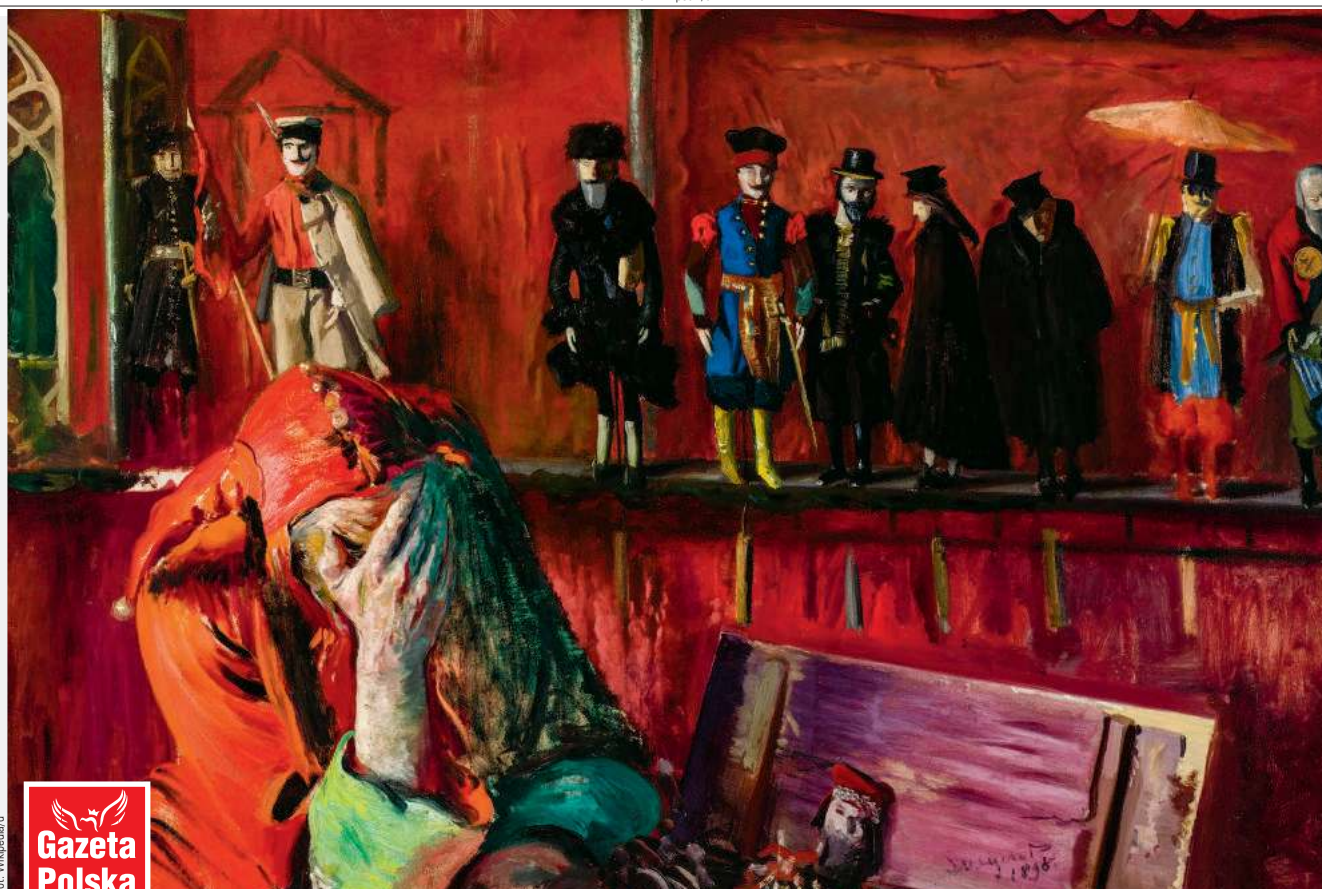
KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

Gazeta
Polska
codziennie

POGODA

Piątek 19.03 Opady śniegu lub deszczu ze śniegiem

WSCHÓD słońca 05:44 ZACHÓD słońca 17:44 Imieniny obchodzą: Bogdan, Józef, Marek, Marcin, Sylwina

Gdańsk	0°C	Lublin	3°C
Katowice	4°C	Kraków	4°C
Łódź	2°C	Poznań	3°C
Warszawa	2°C	Wrocław	4°C

Sobota 20.03 W centrum Polski rozpozodzenia

WSCHÓD słońca 05:42 ZACHÓD słońca 17:46 Imieniny obchodzą: Aleksander, Ambroży, Anatol, Archip, Bogusław, Cyryl, Ermegarda, Eufemia, Fotyna, Józefa, Klaudia, Klemens, Kuthbert, Patrycjusz, Wincenty, Wolfram

Gdańsk	2°C	Lublin	4°C
Katowice	0°C	Kraków	2°C
Łódź	1°C	Poznań	2°C
Warszawa	2°C	Wrocław	2°C

Niedziela 21.03 Na północy i zachodzie opady deszczu ze śniegiem

WSCHÓD słońca 05:39 ZACHÓD słońca 17:48 Imieniny obchodzą: Benedykt, Eleonora, Justynian, Klemencja, Marzanna, Mikołaj, Teodul

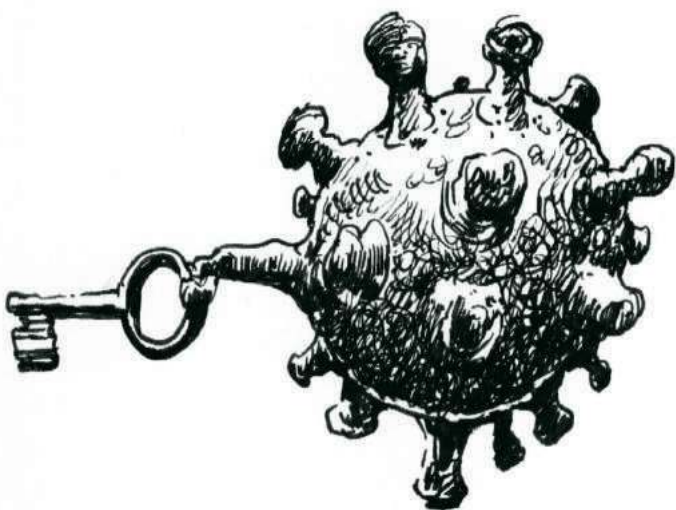
Gdańsk	3°C	Lublin	6°C
Katowice	4°C	Kraków	5°C
Łódź	2°C	Poznań	3°C
Warszawa	3°C	Wrocław	3°C

JAN GALAROWICZ

Magia czy tajemnica?

Życie w cywilizacji technicznej, medialnej i hedonistycznej powoduje zanikanie wrażliwości na to, co Mircea Eliade nazywa sacrum, Paul Tillich – głębią bytu, a Gabriel Marcel – tajemnicą. Z kolei Martin Heidegger mówi o wygaśnięciu boskości, Martin Buber zaś o zaćmieniu Boga. Stoimy zatem przed wyborem: czy zastąpić wiarę religijną absurdalnymi ideologiami, magią itp., czy poszukiwać mądrości i dróg odsłaniających głębię bytu, sacrum, tajemnicę i Boga? Co jednak wskazuje na to, że taka sfera w ogóle istnieje? Marcel rozróżnia problem, który można rozwiązać, i tajemnicę bytu, która przenika m.in. wolność, obecność drugiej osoby, miłość, rodzinę, zło i śmierć. Gottfried Wilhelm Leibniz pyta: dlaczego istnieje raczej coś, a nie nic? Karl Jaspers dowodzi, że istnieją szyfry Transcendencji, np. poruszające dzieło sztuki czy doniosłe wydarzenie. Z kolei Roman Ingarden wymienia jakości metafizyczne, m.in. świętość i demoniczność, wzniosłość (czyjejś ofiary) lub podłość (czyjejś zdrady). A Tillich wskazuje na istnienie w nas troski ostatecznej – czegoś, na czym nam absolutnie zależy.

Rafał Zawistowski

Marcin Wolski

Stańczyk w masce

Coraz gorsza statystyka, ale życie nie ma ceny, znów przychodzi nam zamykać i teatry, i baseny...

Wydłużają się terminy, o nadziejach trudno marzyć, trudno nawet stroić miny, kiedy maskę masz na twarzy. Bardzo kiepska perspektywa dla tragicznych i dla klaunów, gdy historia nam upływa od lockdownu do lockdownu.

Tomasz
Sakiewicz

Kto rozliczy Unię za ten dramat

Miałem nadzieję, że trzecia fala pandemii nie nadejdzie albo będzie łagodniejsza. Byłoby tak, gdyby zamiast 3 mln ludzi zaszczepiono co najmniej 6. Nasze służby medyczne były w stanie tego dokonać. Mało tego, patrząc na zamówienia szczepionek, była szansa, że tak się stanie. Szczepionki po prostu nie dojechały. Nie dojechały, bo fatalnie wynegocjowano umowy z firmami farmaceutycznymi. Umowy nie zmuszały ich do utworzenia znaczącego potencjału produkcyjnego, który zostałby wykorzystany od razu po zatwierdzeniu szczepionek, a nawet wcześniej. Lepiej było zmarnować paręset milionów euro na ewentualnie niezatwierdzone szczepionki niż teraz czekać. Pomijam brak realnych zabezpieczeń dostaw. Koszt jednego dnia lockdownu to dla gospodarek UE miliardy euro strat. A tysięcy ofiar i setek tysięcy chorych nie da się przeliczyć na pieniądze. W każdej demokracji ktoś zapłaciłby za to stanowiskiem, a może i więzieniem. Nikt jednak w UE się tym nie przejmuje. To najlepszy dowód na to, że ta struktura nie podlega regułom demokracji. UE ma dzisiaj ważniejsze sprawy, jak problem blokowania reform wymiaru sprawiedliwości czy ideologiczną wojnę, która ma oderwać Europę od jej korzeni. Co tam zaraza...

Ryszard
Kapuściński

Cymański stygmatyzuje klubowiczów „GP”

Od pewnego czasu trwa kampania lobbystów jednego z producentów e-papierosów, którzy chcą podniesienia akcyzy na konkurencyjne podgrzewacze tytoniu. Wśród lobbystów przewijają się nazwiska byłych i obecnych polityków, znanego ekonomisty, a nawet obecnego wiceministra. Piszę o tym z powodu wywiadu, jakiego udzielił poseł Tadeusz Cymański portalowi Wybrzeze24.pl. W wywiadzie ni stąd, ni zowąd zaczął lobbować, stwierdzając: „Jedne firmy odprowadzają te 5,50, a producent tych marek (...) ma produkt wolny od akcyzy, dynamiczny, mający już trzy procent rynku. (...) te produkty palą nasi najwięksi »przyjaciiele« w Wilanowie, yuppies, młodzi mieszkańcy wielkich miast. Nie pali ich członek klubu »Gazety Polskiej« i widz Trwam” – przekonywał. Tadeusz Cymański, mówiąc te słowa, bezwstydnie stygmatyzuje i wyznacza cywilizacyjną granicę między członkami klubów „Gazety Polskiej” a wspomnianymi »przyjaciółmi z Wilanowa“, w domyśle elitą, której zaściankowa prawica do pięt nie dorasta. Utrwała szkodliwy stereotyp technologicznego i mentalnego opóźnienia prawnicowego środowiska. To wstyd i hańba, bo granicę wyznacza stosunek do Polski, i tylko to!

PANDEMIA PRZESZKODZIŁA PREZYDENTOWI

DYPLOMACJA \ W związku z negatywnym rozwojem sytuacji pandemicznej prezydent Andrzej Duda podjął decyzję o odwołaniu zaplanowanej na weekend wizyty na Węgrzech, która miała się odbyć w związku z obchodami Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej – podała prezydencka kancelaria.

TEMAT DNIA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 19-21 MARCA 2021

3

POLITYKA \ Konwencja przełożona

Nowy Ład po Wielkanocy

Wczoraj Prawo i Sprawiedliwość odwołało zaplanowaną na sobotę prezentację Nowego Ładu. Oficjalną przyczyną jest stale rosnąca liczba zakażeń koronawirusem, można jednak doszukiwać się również czynników politycznych, takich jak ataki na prezesa Orlenu Daniela Obajtka czy wewnętrzne problemy Zjednoczonej Prawicy.

Plan drogi polskiego rozwoju jeszcze poczeka na ogłoszenie | fot. GDDKiA/d

Jacek Liziniewicz
Albicla.com/JacekLiziniewicz

Ze względu na sytuację epidemiczną zdecydowaliśmy o przełożeniu prezentacji Nowego Ładu, która miała się odbyć w najbliższą sobotę – poinformowała wczoraj rzeczniczka PiS Aneta Czerwińska. Jak podkreśliła, w obecnej sytuacji dla rządu oraz PiS najważniejsza jest walka z epidemią. Bezsprzecznie prezentacja Nowego Ładu miała być

najważniejszym wydarzeniem tego weekendu. Event, w którym mieli wziąć udział premier Mateusz Morawiecki i wicepremier Jarosław Kaczyński, miał się odbyć w sobotę przed południem w formule online. Aby podsyć zainteresowanie, Prawo i Sprawiedliwość zaprezentowało spot zapowiadający zmiany. Przedstawiono także 10 głównych haseł nowego programu partii. Zgodnie z zapowiedzią Nowy Ład ma się składać z następujących obszarów: Plan na zdrowie,

Uczciwa praca – godna płaca, Dekada rozwoju, Rodzina i dom w centrum życia, Polska – nasza ziemia, Przyjazna szkoła i kultura na nowy wiek, Dobry klimat dla firm, Czysta energia – czyste powietrze, CyberPoland 2025, Złota jesień życia.

Na szczegóły programu przyjdzie nam poczekać. Zresztą to już nie pierwszy raz, kiedy Prawo i Sprawiedliwość przekłada prezentację Nowego Ładu. Dokument zaakceptowany na początku lutego pierwotnie miał zo-

stać ogłoszony na przełomie lutego i marca. Potem na początku marca. Następnie 20 marca, a teraz najprawdopodobniej jego treść poznamy dopiero po Wielkanocy.

Oczywiście natychmiast sprawę zaczęła komentować opozycja, której zdaniem przełożenie ogłoszenia założeń programowych ma związek z atakami na Daniela Obajtka. Jej zdaniem PiS w ostatnich dniach zaprezentowało „Nowy Układ” zamiast Nowego Ładu. „Odnoszę wrażenie, że Obajtek od-

wołał Morawieckiemu nowy ład” – napisał na Twitterze Sławomir Nitras. Oczywiście politycy PiS zaprzeczają i mówią jedynie o epidemii.

Z drugiej jednak strony ciągle niepewne jest poparcie polityczne dla Nowego Ładu. Wiele z jego punktów wynika z Krajowego Programu Odbudowy, który miał być przyjęty przez Sejm. Tyle tylko, że Solidarna Polska nadal zdecydowanie się sprzeciwia jego przyjęciu. Od kilku tygodni głosowanie przeciwko niemu sugerują politycy spod skrzydeł Zbigniewa Ziobry. Wątpliwe jest również poparcie partii opozycyjnych, które wysyłają sprzeczne sygnały. Nadal nie wiadomo również, jakie dokładnie stanowisko ma prezydent Andrzej Duda. W czwartek odbyło się spotkanie głowy państwa z premierem Mateuszem Morawieckim w tej sprawie. – Czwartkowa debata dotyczy w szczególności spraw związanych z rolnictwem – poinformował przed spotkaniem szef gabinetu prezydenta RP Paweł Szrot. Taki komunikat oznacza, że prezydentowi po raz kolejny nie podoba się kierunek polityki zaprezentowany w rolnictwie, w którym mają iść UE i polski rząd. Od miesięcy sugeruje się, aby rozwijać i wspomagać małe rodzinne gospodarstwa i bardziej tradycyjne rolnictwo. To jednak nie w smak zdominowanemu przez wielkie fermiarstwo związkowi. To może oznaczać kolejny zgrzyt na linii rząd-prezydent. Wcześniejszy był związany z tzw. „piątką dla zwierząt”, którą prezydent Andrzej Duda ostro skrytykował.

Wróblewski z coraz większym poparciem

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH \ Tomasz Grodzki jest pewny, że niezależnie od tego, jak zagłosuje senator Jan Filip Libicki, kandydatura Bartłomieja Wróblewskiego na rzecznika praw obywatelskich zostanie przez Senat odrzucona. PiS i Libicki mają bowiem w stuosobowej izbie wyższej tylko 49 głosów. W Sejmie swoje częściowe poparcie dla kandydata PiS zapowiedziała Konfederacja.

W poniedziałek poseł Prawa i Sprawiedliwości Bartłomiej Wróblewski poinformował, że zdecydował się na kandydowanie na rzecznika praw obywatelskich. Parlament już trzykrotnie próbował wybrać następcę Adama Bodnara na stanowisko RPO, ale wciąż się to nie udało.

Do wyboru nowego rzecznika praw obywatelskich potrzebna jest zgoda zarówno Sejmu, jak i Senatu. W Sejmie większość stanowią przedstawiciele Zjednoczonej Prawicy, ale w Senacie totalnej opozycji.

Niewykluczone jednak, że kandydatura Prawa i Sprawiedliwości zwycięży w Senacie. Senator PSL poseł Jan Filip Libicki wyznał, że waha się nad tym, czy nie poprze tej kandydatury.

Marszałek Senatu Tomasz Grodzki jest jednak przekonany, że niezależnie od tego, jak zagłosuje Libicki, to opozycji uda się odrzucić kandydaturę Wróblewskiego. – Nasza większość w Senacie to 51, a czasami 52 osoby; jeden głos niczego nie przeważa – stwierdził w TVN24.

Senator Prawa i Sprawiedliwości Krzysztof Mróz w rozmowie z „Codzienną” podkreślił, że Bartłomiej Wróblewski jest w jego ocenie bardzo dobrym kandydatem na RPO. – Ma on konserwatywne poglądy, czego zresztą nie ukrywał. W Platformie jest spór senatorów o tym rysie konserwatywnym i jest pytanie do nich, czy będą chcieli poddać się sztywnej dyscyplinie partyjnej, czy będą chcieli zagłosować zgodnie ze swoimi po-

głądami, tak jak zapowiada pan Jan Filip Libicki, za co serdecznie mu dziękuję. Myślę tutaj o takich senatorach, jak pan Ujazdowski czy pan Mężydło – powiedział.

Kandydat na RPO zabiega także o większe poparcie dla swojej kandydatury w Sejmie. Poseł Konfederacji Robert Winnicki wyznał, że część polityków jego koła rozważa głosowanie „za”. – Wróblewski ma solidne przygotowanie merytoryczne do pełnienia tej funkcji.

Jest prawnikiem, akademikiem, konstytucjonalistą. Jest umiarkowanym, wolnościowym konserwatystą, a przy tym, co pokazał np. w przypadku „piątki Kaczyńskiego”, jest w stanie przeciwstawić się przerosowi PiS – stwierdził.

Sam kandydat na antenie TVP Info podkreślił wczoraj, że jeżeli zostanie wybrany, ma zamiar być w pełni niezależnym RPO. – Jeśli zostanę rzecznikiem praw obywatelskich, nie będę rzecznikiem ani rządu, ani opozycji. Będę się starał trzymać urząd rzecznika z daleka od ideologii – zaznaczył.

Adrian Siwek

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE 3 TEMAT DNIA 4-6 POLSKA 8-9 ŚWIAT 10-18 GOSPODARKA 19 OBRONA NARODOWA 20-22 PUBLICYSTYKA 23 PODRÓŻE 24 SPOŁECZEŃSTWO 25 KULTURA 26-27 SPORT 28 LIZEM

MEDIA \ Groźenie Cezaremu Gmyzowi czy Samuelowi Pereirze, że będą musieli płacić setki tysięcy złotych za to, że wyrazili opinię, która nie podoba się wydawnictwu RASP, to rodzaj próby wprowadzenia cenzury ekonomicznej – oceniła posłanka PiS, członkini Rady Mediów Narodowych Joanna Lichocka.

KORONAWIRUS \ Lockdown, rekord zakażeń i szczepienia kolejnych grup

Walka rządu z trzecią falą

Od soboty czeka nas już trzeci lockdown. Rządowi eksperci zapewniają, że narodowa kwarantanna to konieczność. Wczoraj odnotowano kolejny rekord zakażeń COVID-19 – 27 278 nowych przypadków. Dlatego rząd nie zwalnia tempa szczepień. Od czwartku zapisywać się mogą na nie osoby w wieku 67 oraz 68 lat, a wkrótce również i młodsze.

Maria Kobylńska

Rejestracja na szczepienia otwarta jest również dla 69-letnich seniorów, którzy nie zdążyli zapisać się na nie w poprzednim terminie. Osoby od 67. do 69. roku życia będą mogły zarejestrować się na przyjęcie preparatu przeciwko koronawirusowi do 20 marca, czyli do tej soboty. Od 22 marca natomiast ruszą zapisy na szczepienia dla osób w wieku 66 i 65 lat, a od 25 marca ponownie dla seniorów 70 plus. Możliwe, że grupy te zostaną poszerzone o kolejne osoby kwalifikujące się do szczepień.

– Jeżeli byłoby dużo wolnych terminów (...), to niewykluczone, że 22 marca rozpoczniemy rejestrację nie tylko dla seniorów w wieku 65 i 66 lat, ale poszerzymy tę kategorię wiekową – mówił na konferencji prasowej szef KPRM Michał Dworczyk. Jak dodał, prawdopodobne jest również, że liczba osób zaszczepionych do końca miesiąca będzie o 20 proc. większa, niż zakładano.

Do tej pory preparat przeciw COVID-19 otrzymało ponad 4,7 mln Polaków, z tego niemal 1,7 mln zaszczepiono również drugą daw-

Coraz większe są kolejki do miejsc wykonywania testów na COVID-19 | fot. Włodzimierz Wasyluk/Gazeta Polska

ką. Ministerstwo Zdrowia przypomina, że to jednak wciąż za mało, by wytworzyć odporność populacyjną i powstrzymać pandemię. Dlatego nadal obserwujemy wzrost zachorowań. W czwartek odnotowano kolejny z rzędu dzienny rekord zakażeń. To 27 278 no-

wych przypadków i 356 zgonów. W środę potwierdzono 25 052 zachorowania, tydzień temu (11 marca) 21 045, a dwa tygodnie temu (4 marca) 15 250. Rząd – nie czekając na dalszy rozwój trzeciej fali pandemii – ogłosił kolejny lockdown. Narodowa kwarantanna rozpocz-

nie się w sobotę 20 marca i potrwa przynajmniej do 9 kwietnia. Restrykcje obowiązujące dotychczas w województwach z największą liczbą zakażeń zostaną rozciągnięte na cały kraj. Wskutek tego ponownie zostanie ograniczone funkcjonowanie wszystkich gałęzi polskiej

gospodarki. A to – alarmują naukowcy – bardzo negatywnie odbije się na kondycji państwa i społeczeństwa.

– Przywrócenie obostrzeń na terenie całego kraju będzie dotkliwie dla gospodarki i na pewno znajdzie swoje odzwierciedlenie w wynikach handlu i usług. Kluczowe jest pytanie, ile to potrwa – stwierdził w rozmowie z PAP ekonomista z Krajowej Izby Gospodarczej Piotr Soroczyński.

– Trzeba szukać rozwiązań lepszych niż lockdown. To tak, jakby chcąc wyciąć guza nowotworowego z brzucha, przy okazji uciąć dwie nogi. Ograniczenia będą skuteczne, gdy ludzie sami będą ich przestrzegali – ocenił prof. Ernest Kuchar z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

Rząd zapewnia jednak, że lockdown to konieczność, bo nie ma innej możliwości, by zapanować nad zwiększaniem się liczby chorych.

– Jeżeli nie wprowadzilibyśmy bardziej kategorycznych obostrzeń, trudno byłoby postawić tamę tak szybkiej transmisji wirusa. Wzrost skali zakażeń jest bardzo szybki – tłumaczy lockdown w rozmowie z PAP rzecznik resortu zdrowia Wojciech Andrusiewicz.

Mimo krytyki narodowej kwarantanny również przez część opozycji na jej zasadność wskazał nawet marszałek Senatu z KO Tomasz Grodzki.

– Przy 25 tys. zakaźnych i zatrważającej liczbie zgonów (...) ten lockdown w tym momencie uważam z lekarskiego punktu widzenia za zasadny – powiedział w TVN24 Grodzki.

Premier: To próba podeptania godności człowieka

MEDIA \ Lewicowe media obiegrała informacja o pracy syna byłej premier Beaty Szydło w małej prywatnej spółce, w której mniejszościowym udziałowcem jest m.in. Daniel Obajtek. „Medialny atak na rodzinę Pani Premier Beaty Szydło to bezpardonowa próba podeptania godności drugiego człowieka” – skomentował na Twitterze premier Mateusz Morawiecki. Mecenat reprezentujący Tymoteusza Szydłę wyjaśnił sprawę.

Jak pisał lewicowy portal OKO.press, syn byłej premier Beaty Szydło jest pracownikiem firmy ERG Bieruń Folie, której udziałowcami są Daniel Obajtek oraz jego matka, i pracuje tam pod zmienionym nazwiskiem jako przedstawiciel handlowy odpowiadający za dystrybucję worków foliowych.

Temu samemu portalowi odpowiedział mec. Maciej Zaborowski, który w imieniu syna byłej premier – relacjonuje portal – potwierdził, że Tymoteusz Szydło zmienił nazwisko i poprosił o nieujawnianie jego nowych danych, a także przyznał, że od 1 października 2019 r. pracuje w ERG Bieruń Folie.

„Po odejściu ze stanu duchownego nie chciał być na utrzymaniu rodziców. Postanowił, że nie będzie wysyłał CV do różnych firm, aby nie nadawać tej sprawie dodatkowego rozgłosu. Poprosił o pomoc m.in. swoją mamę. Mama zwróciła się do różnych osób, m.in. do pana Daniela Obajtka. Od niego dowiedziała się, że w firmie ERG Bieruń poszukiwany jest ktoś do pracy” – cytuję OKO.press za mec. Zaborowskim.

Mecenat Zaborowski podkreśla, że „pan Tymoteusz nie spodziewał się w tamtym czasie, że jego praca w prywatnej firmie, jaką jest ERG Bieruń, może budzić jakieś kontrowersje”.

Z kolei dla TVP.info mecenas dodał, że Tymoteusz

Szydło nigdy nie rozmawiał z Danielem Obajtkiem i nigdy się nie spotkali, a ponadto jest szeregowym pracownikiem i przeszedł normalny proces rekrutacji.

Oburzenia ingerowaniem w prywatne sprawy rodzinny Beaty Szydło nie kryje premier Mateusz Morawiecki, który ustosunkował się do sprawy w mediach społecznościowych. „Medialny atak na rodzinę Pani Premier Beaty Szydło to bezpardonowa próba podeptania godności drugiego człowieka. Takie nagonki powinny spotkać się z bezwzględnym i powszechnym napiętnowaniem. Także ze strony środowiska dziennikarskiego” – napisał premier na Twitterze.

.....
Paweł Tunia

ZWYRODNIALEC POWIESIŁ PSA

POLICJA \ Funkcjonariusze z Łęczycy (łódzkie) zatrzymali 30-latkę, który na początku lutego powiesił psa. Podejrzany usłyszał zarzut zabicia zwierzęcia ze szczególnym okrucieństwem. Grozi mu do 5 lat więzienia.

ROZPOWSZECHNIAŁ PORNOGRAFIĘ

PRZESTĘPSTWO \ 12 lat więzienia grozi 37-latkowi z Warszawy podejrzanemu o posiadanie i rozpowszechnianie treści pornograficznych z udziałem małoletnich. Mężczyzna przechowywał je na sprzęcie elektronicznym.

NAGONKA \ Media związane z opozycją szukają haków na Daniela Obajtka

TVN i afera parówkowa

Totalna opozycja oraz sprzyjające jej media próbują za wszelką cenę zdyskredytować prezesa PKN Orlen Daniela Obajtka. Wczoraj TVN24 przekonywał, że istnieje sieć biznesowych powiązań wokół parówek sprzedawanych na stacjach. – Nie zobaczyliśmy chociażby cienia dowodu na to, tak jak w pozostałych rzeczach, które wytacza się przeciwko Obajtkowi – zauważył Tomasz Sakiewicz.

Adrian Siwek

Lider polskiego giganta paliwowego zapowiedział, że dobrowolnie podda się kontroli CBA. – Daniel Obajtek nie ma nic do ukrycia i wniosek o kontrolę CBA jest jego własną inicjatywą – przekazał jego pełnomocnik, mecenas Maciej Zaborowski.

Daniel Obajtek był już dwukrotnie kontrolowany, składał oświadczenia w urzędzie skarbowym i urząd skarbowy nie dopatrzył się żadnych nieprawidłowości – zwróciła uwagę posłanka PiS Małgorzata Wassermann | fot. Zbyszek Kaczmarek/Gazeta Polska

– Myślę, że mamy w Polsce wyspecjalizowane służby, które zajmują się zarówno panem Danielem Obajtkiem, jak i mną na bieżąco. W tym wypadku będą się zajmowały w sposób szczególny, bowiem CBA już zapowiedziało przeprowadzenie kontroli. Daniel Obajtek był już dwu-

krotnie kontrolowany, składał oświadczenia w urzędzie skarbowym i urząd skarbowy również nie dopatrzył się żadnych nieprawidłowości po stronie majątku Obajtka – zwróciła uwagę na antenie Polsat News posłanka Prawa i Sprawiedliwości Małgorzata Wassermann.

Opozycyjne media zaczynają się doszukiwać bardziej absurdalnych, rzekomych afer związanych z prezesem Orlenu. – Taśmy Daniela Obajtka okazały się wierzchołkiem góry lodowej niejasnych interesów prezesa Orlenu. Nawet wybór parówek na stacjach mógł być wynikiem układów,

a nie rzetelnego przetargu – grzmiało Radio Zet. Portal TVN24 przekazał, że „niewielka firma Wędzonka z rodzinnych Myślenic Daniela Obajtka jest jednym z dostawców parówek dla stacji koncernu. Pełnomocnikiem zarządu Wędzonki jest Joanna Górka-Firek, która jednocześnie zasiada w radzie nadzorczej spółki Orlen Paliwa i jest zatrudniona w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa”. – Jeżeli stawia się takie oskarżenia, to trzeba pokazać, że jest jakiś związek pomiędzy zamówieniem a tymi, którzy pracują w Orlenie. Gdyby tak było, to byłoby fatalnie, ale jak na razie nie zobaczyliśmy chociażby cienia dowodu na to, tak jak w pozostałych rzeczach, które wytacza się przeciwko Obajtkowi. Zawsze uważałem, że w pierwszej kolejności Orlen, Lotos powinien sprzedawać produkty różnych polskich producentów. To byłaby najlepsza odpowiedź na ten atak. Byłoby zresztą dziwne, gdyby Orlen nie sprzedawał przede wszystkim polskich produktów – stwierdził w rozmowie z „Codzienną” redaktor naczelny „Gazety Polskiej” i „Gazety Polskiej Codziennie” Tomasz Sakiewicz.

OGŁOSZENIE PŁATNE

ODDZIAŁ TERENOWY W OLSZTYNIE

10-448 OLSZTYN, UL. GŁOWACKIEGO 6

TEL. 89 52-48-800, FAX. 89 52-48-802

Sekcja Zamiejscowa	Adres	Telefon	Sekcja Zamiejscowa	Adres	Telefon
Elbląg	ul.Nowodworska 10B	(55) 230-65-20	Bartoszyce	ul.Kętrzyńska 45A	(89) 762-79-10
Grabin	Grabin 17	(89) 642-56-40	Działdowo	ul.M.Skłodowskiej-Curie 35	(23) 698-07-80
Kamionek	Kamionek 25	(89) 624-32-12	Morąg	ul.Dworcowa 13	(89) 757-85-20
Korsze	ul.W.Polskiego 41A	(89) 754-26-20	Elk	ul.Zamkowa 8	(87) 621-74-60
Lidzbark Warm.	ul.Ornecka 6	(89) 767-78-10	Olecko	ul.Os.Lesk 20	(87) 523-43-10
			Bystry	Bystry 6A	(87) 428-42-51

Lp.	Powiat	Gmina	Działka			Charakter nieruchomości	Rodzaj przetargu	Cena wywoławcza (w zł)	Czynsz wywoławczy (w dt)	Termin przetargu		Miejsce przetargu	Informacje pod tel.
			obręb	numer	powierzchnia ogółem w ha					data	godzina		
1	mrągowski	Piecki	Goleń	121/3	0,2400	nierolna	nieograniczony	20 900,00	xxx	30.03.2021	10:00	SZ Elk	876217452
2	mrągowski	Piecki	Goleń	115/3, 117/3, 117/4	0,5000	nierolna	nieograniczony	25 000,00	xxx	30.03.2021	10:00	SZ Elk	876217452
3	mrągowski	Piecki	Dłużec	436/6, 437	0,7713	nierolna	nieograniczony	68 340,00	xxx	30.03.2021	10:00	SZ Elk	876217452
4	ostródzki	Miłomłyn	Liksajny	99/5	0,1700	nierolna	nieograniczony	29 000,00	xxx	31.03.2021	10:00	SZ Grabin	896425647
5	braniewski	Lelkowo	Bieńkowo	670/3	0,1853	nierolna	nieograniczony	29 530,00	xxx	07.04.2021	09:30	SZ Elbląg	55 2306535
6	szczycieński	Szczytno	Lipowa Góra Zachodnia	6/163	0,4472	nierolna	nieograniczony	168 950,00	xxx	13.04.2021	12:00	OT Olsztyn	895248824
7	szczycieński	Pasym	Pasym	500	0,1293	nierolna	nieograniczony	100 900,00	xxx	13.04.2021	12:00	OT Olsztyn	895248824
8	szczycieński	Szczytno	Lipowa Góra Zachodnia	6/137	1,0240	nierolna	nieograniczony	504 780,00	xxx	13.04.2021	12:00	OT Olsztyn	895248824
9	nowomiejski	Grodziczno	Ostaszewo	318/10	0,1872	nierolna	nieograniczony	50 430,00	xxx	14.04.2021	12:00	SZ Działdowo	23 6980786
10	nowomiejski	Grodziczno	Ostaszewo	318/8	0,2621	nierolna	nieograniczony	70 600,00	xxx	14.04.2021	11:00	SZ Działdowo	23 6980786
11	nowomiejski	Grodziczno	Ostaszewo	318/7	0,1172	rolna	nieograniczony	32 000,00	xxx	14.04.2021	10:00	SZ Działdowo	23 6980786

Szczegółowe informacje o nieruchomościach oraz pełną treść wykazów i ogłoszeń można uzyskać w Siedzibie Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie, ul. Głowackiego 6, w siedzibie Urzędu Gminy właściwej ze względu na położenie nieruchomości i w Biuletynie Informacji Publicznej KOWR na stronie internetowej: www.kowr.gov.pl.

PRZYRODA \ W najbliższą sobotę o godz. 10.37 Słońce osiągnie punkt równonocy wiosennej, zwany punktem Barana, a tym samym rozpocznie się astronomiczna wiosna. O tej porze roku na niebie będzie można zobaczyć m.in. planety, a poza Polską także całkowite zaćmienie Księżyca i obrączkowe zaćmienie Słońca.

ZACHODNIOPOMORSKIE \ Niemcy wprowadzili obostrzenia, totalni siedzą cicho

Testowy interes kosztem Polaków

To nie rozwiązuje problemu, tylko stwarza kolejne – tak o wprowadzeniu przez Niemców obowiązkowych testów antygenowych na przejściach granicznych w Lubieszynie i Świnoujściu mówią Polacy mieszkający po niemieckiej stronie. Problem dotyczy także tych, którzy pracują w Niemczech, a mieszkają w Polsce. W sprawie niemieckich obostrzeń nie protestują politycy PO, którzy wiosną protestowali na granicy przeciw polskim obostrzeniom.

Tomasz Duklanowski

Kilka dni temu rząd landu Meklemburgia-Pomorze Przednie wprowadził na polsko-niemieckiej granicy w Lubieszynie i Świnoujściu obowiązek wykonywania testów antygenowych. Miało to rozwiązać problem Polaków mieszkających w Niemczech, którzy pracują w Polsce, i tych, którzy dojeżdżają do pracy do Niemiec. Polegał on na tym, że za każdym razem przy przekraczaniu granicy należało pokazać test na COVID-19. Jego koszt wynosi 20–30 euro.

Problem dotyczy ok. 20 tys. Polaków. W ich imieniu od października ubiegłego roku protesty przeciw niemieckim obostrzeniom organizuje inicjatywa Wolne Granice.

Przy przekraczaniu granicy z Niemcami Polacy pracujący w tym kraju muszą przedstawić aktualny test na COVID-19 | fot. mat. pras./d

Rząd Meklemburgii-Pomorza Przedniego w weekend zainstalował na granicy w Świnoujściu i Lubieszynie punkty, w których można za 10 euro wykonać testy antygenowe, których pozytywny wynik pozwala na przekraczanie granicy.

Grzegorz Chmielewski z Wolnych Granic zwraca uwagę, że dostęp do niemieckich punktów wykonywania testów jest utrudniony. – Do tych centrów nie można podejść i zrobić testu tak, jak się to mówi. Trzeba wcze-

śniej zameldować się przez stronę internetową, ustalić termin, opłacić i dopiero jak jest to potwierdzone, pojechać i zrobić test. Terminy są w internecie, ale ludzie już mi meldują, że zaczyna ich brakować. Testy są tro-

chę tańsze tak naprawdę tylko dla tych, którzy jeżdżą do pracy. Dla ludzi, którzy jeżdżą do rodziny czy do szkoły, testy natomiast nie są tańsze i kosztują 20 euro, więc równie dobrze można je zrobić przy granicy już za 20 euro.

Taki „kompromis” wypracowali Polacy, którzy organizowali wiosną ubiegłego roku protesty przeciwko obostrzeniom na granicach wprowadzonych przez polski rząd. To osoby sympatyzujące z totalną opozycją i wspierane przez polityków Platformy Obywatelskiej. Wraz z nimi na granicy protestował m.in. poseł Sławomir Nitras.

Organizatorką wiosennych protestów była Katarzyna Werth mieszkająca w Löcknitz. Była też zaangażowana w Strajk Kobiet, akcję „Media bez wyboru” i inne działania wspierające opozycję. – Zwróciliśmy się do pani Werth, żeby wsparła nas w protestach przeciwko niemieckim obostrzeniom, ale nas zignorowała – mówi Grzegorz Chmielewski.

O sprawiedliwość po latach

KATOWICE \ Sąd Apelacyjny w Katowicach po otrzymaniu opinii historyka IPN dr. Mirosława Surdeja odroczył w środę rozpoznanie zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach oddalające wniosek o rehabilitację członka Armii Krajowej Władysława Kuchny, który w 1946 r. został przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Katowicach jako Sąd Doraźny skazany na karę 15 lat więzienia za rzekomy napad na furgonetkę przewożącą pieniądze.

Zmarły w 2018 r. Władysław Kuchno od 1943 r. już jako 16-latek był żołnierzem Armii Krajowej placówki Majdan Zbydniowski na Podkarpaciu. Po 1945 r. prowadził nadal działalność na Śląsku na terenie Gliwic, gdzie padł właśnie ofiarą prowokacji ze strony prowokacyjnej grupy Śląskie Siły Zbrojne, którą kierował funkcjonariusz MPB Henryk Wendrowski.

19 sierpnia 1946 r. Kuchno został wskazany przez funkcjonariusza UB jako ten, który zamierza napadnąć na furgonetkę z bronią w ręku. Postawiono mu zarzut usiłowania napadu.

Oprócz tego w akcie oskarżenia znalazły się zarzuty posiadania broni i przynależności do „bandy mającej za zadanie obalenie ustroju państwowego”. Po kilkugodzinnym procesie sędzia mjr Wiktor Adamski (Altschuller), rekordzista w wydawaniu wyroków śmierci (64 przez kilka lat), uznał, że Kuchno – wcześniej okrutnie torturowany w śledztwie – działał wyłącznie z chęci zysku, a nie z motywów politycznych, i uniewinnił go od tego zarzutu. To postawiło Kuchnę w oczach społeczeństwa jako zwykłego bandytę, co często wówczas było celem

funkcjonariuszy stalinowskiego reżimu.

Niestety po 1989 r. to jedno zdanie z uzasadnienia wyroku zablokowało rehabilitację. Najpierw 16 września 1992 r. prezes Sądu Wojewódzkiego w Katowicach odmówił wydania zaświadczenia, że skazanie Kuchny nastąpiło z przyczyn politycznych, a 30 września 2020 r. Sąd Okręgowy w Katowicach znów uznał, że skazanie oficera AK również nie miało związku z jego działalnością niepodległościową i de facto był on zwykłym kryminalistą. Sąd, nie mając wiedzy specjalnej, dwukrotnie – na wniosek pełnomocnika – nie dopuścił dowodu z opinii biegłego historyka IPN, uznając, że „analiza złożonych wniosków wskazuje, że zmierzają one do odtworzenia zdarzeń historycznych, niemających jednak żadnego związku z przedmiotem niniejszego postępowania”. Sąd oddalił również inne wnioski dowodowe.

Na szczęście Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowił szczegółowo zapoznać się z tą opinią i odroczył sprawę.

..... (iggys)

W Rzeszowie kandydaci tworzą komitety wyborcze

WYBORY \ Ewa Leniart jest od dziecka związana z Rzeszowem, tu kończyła liceum i studia prawnicze. Stąd startowała do Sejmu z bardzo dobrym wynikiem – mówi nam poseł Andrzej Szlachta, który był prezydentem Rzeszowa w latach 1998–2002. Wojewoda Ewa Leniart w przedterminowych wyborach zarejestrowała swój komitet wyborczy pod nazwą Wspólny Dom Rzeszów.

Po rezygnacji z powodu stanu zdrowia z urzędu prezydenta Rzeszowa Tadeusza Ferencę trwają w tym mieście przygotowania do wyborów wyznaczonych przez premiera na 9 maja br. Obecnie kandydaci tworzą komitety wyborcze.

Popierana przez PiS wojewoda Ewa Leniart zarejestrowała już swój komitet nazwany Wspólny Dom Rzeszów. – Rzeszowskie struktury PiS będą wspierały kandydatkę organizacyjnie – mówi nam poseł Andrzej Szlachta (PiS). – Ewa Leniart jest od dziecka związana z Rzeszowem, tu kończyła liceum i studia prawnicze. Była dyrektorem IPN oddziału w Rzeszowie – dodaje.

Zjednoczona Prawica nie wystawiła wspólnego kandydata. Oprócz Leniart ma startować wiceminister

sprawiedliwości Marcin Warchoł z Solidarnej Polski. Także Porozumienie ma mieć swojego kandydata. Obecnie najpoważniejszym kontrkandydatem dla prawicy jest powiązany z Ferencem Konrad Fijołek, którego popiera totalna opozycja.

Sam Fijołek to kandydat mocno lewicowy. – Fijołek był w SLD, należał do zaplecza Ferencę – mówi poseł. Przypomina sprawę z 2001 r., kiedy do Rzeszowa przyjechał prezydent Aleksander Kwaśniewski – to był czas, kiedy ujawniono, jak Kwaśniewski parodiował Jana Pawła II, i młodzi ludzie wywiesili transparent „Kwaśniewski, przeproś papieża”, a wówczas Fijołek rzucał jajkami w budynki z transparentem.

..... Paweł Tunia

www.gov.pl/szczepimysie
 Bezpłatna infolinia 24/7:

989

Szczepienia seniorów 65–69

Sprawdź, kiedy możesz zarejestrować się na szczepienie przeciw COVID-19.

Kto i kiedy może się zarejestrować?

Ponieważ uprawnionych osób do szczepień w tej grupie wiekowej są ponad 3 miliony osób, wprowadzamy harmonogram rejestracji. Chcemy w ten sposób uporządkować i ułatwić cały proces.

Rejestracja otwarta dla
osób w wieku **69 lat**
[rocznik 1952]
11.03 – 13.03

Rejestracja otwarta dla
osób w wieku **65 – 69 lat**
[roczniki 1952 – 1956]
22.03 – 24.03

18.03 – 20.03

Rejestracja otwarta dla
osób w wieku **67 – 69 lat**
[roczniki 1952 – 1954]

25.03 – 27.03

Rejestracja uzupełniająca
dla seniorów w wieku **70+**
[rocznik 1951 i starsze]

Jak mogę się zarejestrować?

Bezpłatna i całodobowa
infolinia pod numerem: **989**

E-rejestracja dostępna
na stronie: **pacjent.gov.pl**

Wiadomość SMS o treści
SZCZEPIMYSIE wysłana
na numer: **880 333 333**

Bezpośredni kontakt z punktem
szczepień - mapa na stronie:
gov.pl/szczepimysie

KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW

Więcej informacji znajdziesz na stronie:
www.gov.pl/szczepimysie

AZJA POŁUDNIOWA \ Rozmowy pokojowe w Moskwie

Rosja znów aktywna w Afganistanie

Wysłannik USA ds. Afganistanu oraz delegacja najważniejszych afgańskich polityków przylecieli w tym tygodniu do Moskwy na rozmowy z talibami. W kraju tym w ostatnim czasie doszło do znacznego pogorszenia bezpieczeństwa.

Petar Petrović

Autor jest dziennikarzem Polskiego Radia
Albicla.com/PetarPetrovic

Afgańskim przedstawicielom przewodził główny architekt porozumienia pokojowego z talibami Abdullah Abdullah, a w delegacji znaleźli się m.in. były prezydent Hamid Karzai i najwyższy rangą oficer wojskowy w kraju, marszałek Abdul Rasheed Dostum.

Jeszcze przed rozpoczęciem konferencji Abdullah Abdullah tłumaczył, że oprócz kwestii związanych z pokojem i bezpieczeństwem podczas spotkania będą omawiane możliwości promowania rozwoju Afganistanu jako niezależnego, pokojowego i samowystarczalnego państwa, wolnego od terroryzmu i przestępstw narkotykowych. – Uznajemy kluczową rolę sąsiadów Afganistanu i Ro-

sji w ustanowieniu trwałego pokoju w naszym kraju – zaznaczył.

W moskiewskiej konferencji udział wziął również specjalny przedstawiciel Waszyngtonu ds. Pojednania w Afganistanie, Zalmay Khalilzad. Ze strony talibskiej na rozmowy przybył zastępca przywódcy grupy Mulla Abdul Ghani Baradar.

O tym, że kwestia porozumienia USA i Afganistanu z talibami z lutego zeszłego roku jest trudna do zrealizowania, świadczą ostatnie oskarżenia wysyłane przez bojowników pod adresem amerykańskich wojsk w tym kraju, o zabicie „dziesiątków talibów” podczas nalotu powietrznego na południową prowincję Kandahar.

– Zdecydowanie potępiamy takie zbrodnie i bombardowania dokonywane przez najeźdźców ze Stanów Zjednoczonych, ponieważ jest to wyraźne naruszenie poro-

fot. POOL / Reuters/Forum

zumienia z Ad-Dauhą i nigdy nie może być usprawiedliwione – powiedział rzecznik talibów Zabihullah Mujahed.

Oskarżenia te odrzucił płk Sonny Leggett, rzecznik sił zbrojnych USA w Afganistanie, zwracając uwagę, że siły amerykańskie

dokonały nalotów w ciągu ostatnich 48 godzin na talibskich bojowników, którzy przeprowadzali ataki na pozycje afgańskich sił bezpieczeństwa.

Z kolei wczoraj doszło do katastrofy śmigłowca sił zbrojnych Afganistanu, który rozbił się w prowincji Wardak w centralnej części kraju. Agencja Reutersa podaje, że swoimi źródłami w afgańskich siłach zbrojnych i we władzach prowincji Wardak, że helikopter został trafiony pociskiem rakietowym tuż po starcie.

W kraju tym w ostatnich miesiącach coraz częściej dochodzi do ataków na funkcjonariuszy państwowych, policjantów i żołnierzy. Zgodnie z rozporządzeniem poprzedniego prezydenta USA Donalda Trumpa całkowite wycofanie wojsk amerykańskich z Afganistanu miałoby nastąpić 1 maja.

Waszyngton rozszerzył sankcje na Rosję

USA \ Amerykańskie ministerstwo handlu poinformowało o dodatkowych restrykcjach w eksporcie towarów i usług do Rosji. Ma to związek z próbą otrucia na zlecenie Kremla lidera rosyjskiej opozycji Aleksieja Nawalnego w sierpniu ub.r. – Relacje z USA są bardzo złe – skomentował w czwartek rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow.

Warto przypomnieć, że pierwsze sankcje amerykański resort nałożył na Rosję po próbie otrucia byłego oficera rosyjskiego wywiadu wojskowego (GRU) Siergieja Skripala i jego córki Julii w Wielkiej Brytanii w marcu 2018 r. Jako że Kreml nie zszedł z drogi pozbywania się swoich przeciwników za pomocą broni chemicznej, od tego dowodem jest ubiegłoroczna próba zabójstwa Aleksieja Nawalnego środkiem bojowym z grupy tzw. nowiczków, Departament Handlu USA zdecydował o zaostrzeniu restrykcji. „Rząd Rosji w jaskrawy sposób pogwałcił swoje zobowiązania w ramach konwencji o zakazie broni chemicznej i w bezpośredni sposób naraził obywateli swoich oraz innych państw na śmiertelne ryzyko” – czytamy w oświadczeniu resortu.

„Departament Handlu jest zdecydowany, by uniemożliwić Rosji dostęp do wrażliwych amerykańskich technologii, które mogą zostać użyte w złowrogich działaniach związanych z bronią chemiczną” – dodano. Restrykcjami, które weszły w życie w czwartek, objęte są m.in. oprogramowanie, usługi serwisowe oraz części zamiennie. Niedawno Waszyngton ogłosił również sankcje na osoby z otoczenia Kremla, które miały związek z zamachem na lidera tamtejszej opozycji.

Do dyplomacji na linii USA – Rosja odniósł się w czwartek rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow. – Wzajemne relacje są bardzo złe, a prezydent Joe Biden nie chce ich nawiązywać – stwierdził Pieskow. Odniósł się w ten sposób do wywiadu, którego amerykański przywódca udzielił

w środę stacji ABC News. W jego trakcie Biden stwierdził m.in., że Władimir Putin „jest zabójcą i niedługo poniesie konsekwencje swoich działań”. Dodał również, że Rosja ingerowała w przebieg ostatnich wyborów w USA. Po wywiadzie Kreml wezwał ambasadora FR w USA Anatolija Antonowa do stawienia się na konsultacje w Moskwie. „Żaden z prezydentów USA nie pozwalał sobie dotąd na tak ostre wypowiedzi na temat przywódców Rosji” – napisał w czwartek rosyjski dziennik „Wiedomosti”. Cytowany w gazecie Paweł Koszkin z Instytutu USA i Kanady Rosyjskiej Akademii Nauk ocenił, że wypowiedzi Bidena „mogą doprowadzić do nowych napięć w relacjach z Rosją”.

Konrad Wysocki
Albicla.com/KonradWysocki

Koreańczycy dali bana Amerykanom

PJONGJANG \ Będziemy konsekwentnie ignorowali próby skontaktowania się z nami – zapowiedziało północnokoreańskie MSZ, oskarżając USA o przygotowywanie inwazji na KRLD.

W czwartek wiceminister spraw zagranicznych Korei Płn. Choe Son-hui opublikowała oświadczenie, w którym potwierdziła, że pomimo licznych prób kontaktu ze strony Białego Domu Pjongjang nie zamierza wszcząć dialogu z USA. „Nie będzie żadnych kontaktów ani rozmów, dopóki Waszyngton nie zaprzestanie polityki wrogości wobec nas” – napisano w oświadczeniu. Dyplomatka nazwała amerykańskie próby kontaktu „tanią sztuczką”, która ma na celu przekonanie opinii publicznej o poprawności obustronnych relacji.

Deklarację północnokoreańskiego MSZ poprzedziła wypowiedź siostry Kim Dzong Una Kim Jo Dzong, która skrytykowała wspólne ćwiczenia wojsk USA i Korei Płd. Siostra dyktatora nazwała manewry przygotowaniem do wojny i inwazji na Koreę Płn., po czym zagroziła

eskalacją konfliktu z Seulem. – Będziemy bacznie obserwowali postawę i działania Korei Płd., a jeśli staną się one bardziej prowokacyjne, możemy sięgnąć po specjalne środki, takie jak zerwanie międzykoreańskiego porozumienia pokojowego – oświadczyła Kim Jo Dzong, odnosząc się do umowy zawartej przez obie Koree w 2018 r.

Światowe media zwracają uwagę, że oskarżenia o wrogie działania są pierwszym oficjalnym komunikatem Pjongjangu pod adresem administracji Joe Bidena. To znaczne pogorszenie relacji od prezydentury poprzednika Bidena Donalda Trumpa, którego polityka doprowadziła do historycznego bilateralnego spotkania z prezydentem Kim Dzong Unem w czerwcu 2018 r.

(jk)
Albicla.com/JoannaKowalkowska

PAPIEROWA KOMISJA KONSTITUCYJNA OD ŁUKASZENKI

BIAŁORUŚ \ Jak podają niezależne media, w stworzonej przez reżim w Mińsku tzw. komisji ds. reformy konstytucji znajdują się sami zwolennicy Alaksandra Łukaszenki. Jak dodają, komisja powstała, by de facto niczego nie zmieniać w ustawie zasadniczej.

PREZYDENT TANZANII ZMARŁ NA COVID-19

DAR ES SALAAM \ Na skutek zarażenia się COVID-19 w tym tygodniu zmarł prezydent Tanzanii John Magufuli. Ten 61-letni polityk był znany z bagatelizowania zagrożenia, które niesie ze sobą pandemia koronawirusa.

Wiktor Młynarz

Albicla.com/WiktorMlynarz

Spotkanie w Anchorage to pierwsze takiej rangi między oboma państwami za czasów prezydentury Bidena. USA reprezentował na nim sekretarz stanu Antony Blinken i doradca ds. bezpieczeństwa narodowego Jake Sullivan, a Chiny radca państwa Wang Yi oraz Yang Jiechi, który odpowiada za stosunki międzynarodowe w Chińskiej Partii Komunistycznej.

Zdaniem Katsuji Nakawy, chińskiego korespondenta portalu Nikkei, to spotkanie jest ważne dla Chin ze względów propagandowych. Chcą zatrzeć wrażenie, że rośnie ich izolacja na arenie międzynarodowej oraz że formuje się koalicja państw, które obawiają się ich ekspansji. Zdaniem Nakawy nieprzypadkowo chińska propaganda podkreśla, że to Chińczycy zostali na nie zaproszeni, a jego datę wybrano tak, aby wypadło tuż po wizycie Blinkena w Japonii i Korei Płd. – państwach, które mocno obawiają się Chin.

Może to wskazywać, że po okresie bardzo napiętych stosunków w czasach Trumpa Pekin liczy na reset w obustronnych relacjach. Sami

DYPLOMACJA \ Amerykanie spotkali się z Chińczykami na Alasce

Pekin chce „przedyskutowania” światowego porządku

Przedstawiciele USA i Chin spotkali się w Anchorage na Alasce. Wprawdzie stosunki między oboma państwami nadal są bardzo napięte, ale Pekin spodziewa się, że to spotkanie będzie krokiem w kierunku „przedyskutowania z USA międzynarodowego porządku”. Dla administracji Bidena będzie ono z pewnością testem – jak ma zamiar podejść do swojego największego rywala?

W środę Antony Blinken ogłosił nowe sankcje za prześladowanie demokratycznej opozycji w Hongkongu | fot. May James / Zuma Press/Forum

Amerykanie przyznają, że ten jest jednak bardzo wątpliwy. W stosunkach między oboma państwami jest bowiem wiele spornych punktów – od chińskiej ekspansji na Morzu Południowochińskim i konfliktu terytorialnego z Japonią, przez oskarżenia o szpiegostwo technologiczne na amerykańskich uczelniach, po łamanie praw człowieka mniejszości Ujgurów czy pacyfikację demokratycznej opozycji w Hongkongu.

Sam Chińczycy liczą, że to spotkanie będzie pierwszym krokiem na drodze nie tylko do poprawy wzajemnych stosunków, ale i – jak pisze portal Politico – przedyskutowania „międzynarodowego porządku”. Ich ambasador w USA Cui Tiankai uznał, że będzie sukcesem, jeśli obie strony nawiążą ze sobą „szczerzy, konstruktywny i realistyczny” dialog w późniejszym okresie. Amerykanie uważają jednak, że tak się nie stanie. Wysoko postawiony członek administracji Bidena powiedział anonimowo dziennikarzom, że to będzie „jednorazowa impreza” i USA nie planują dalszych rozmów. Ten sam urzędnik poinformował dziennikarzy, że chińska delegacja nie uniknie trudnych tematów, takich jak chociażby próby zastraszania Australii, aby nie nalegała na śledztwo w sprawie pandemii.

Sam Biden jak na razie nie dał w żaden sposób do zrozumienia, że ma zamiar skończyć z twardym kursem wyznaczonym przez Trumpa.

Premier Rutte triumfuje w Niderlandach

WYBORY \ W Niderlandach zdecydowane zwycięstwo w wyborach parlamentarnych odniosła Partia Ludowa na rzecz Wolności i Demokracji (VVD). Ugrupowanie premiera Marka Ruttego zdecyduje się najprawdopodobniej na utworzenie rządu ponownie z chadekami z Apelu Chrześcijańsko-Demokratycznego oraz Demokratami 66.

Partia Ludowa na rzecz Wolności i Demokracji będzie dysponowała 35 mandatami w mającej 150 miejsc Drugiej Izbie Stanów Generalnych (Tweede Kamer). Ugrupowanie premiera Marka Ruttego wychodzi z tych wyborów wzmocnione mimo licznych protestów wywołanych obostrzeniami wprowadzonymi do walki z pandemią koronawirusa oraz afery związanej z urzędem skarbowym. Niderlandzki fiskus w latach 2013–2019 miał wszcząć tysiące postępowań wobec osób, które miały rzekomo wyłudzać zasiłki na dzieci. Działanie urzędu skarbowego doprowadziło do ruiny finansowej i bankructwa dziesiątki rodzin. Zdaniem ekspertów ten dobry wynik VVD wynika z relatywnie dobrego kierowania państwem podczas koronakryzysu.

Na drugim miejscu uplasowała się centrowa partia Demokraci 66 (D66), która wprowadzi do izby niższej Stanów Generalnych aż 26 przedstawicieli. Trzecią siłą w Niderlandach jest zaś populistyczna Partia Wolności (PVV) z jedynie 17 posłami w Tweede Kamer. Gorszy wynik uzyskał również chadecki Apel Chrześcijańsko-Demokratyczny (CDA), który będzie miał jedynie 15 przedstawicieli. Potężny spadek poparcia zanotowała Partia Socjalistyczna (SP), która będzie dysponowała jedynie 9 posłami. Taką samą reprezentacją ma dysponować Partia Pracy (PvdA). Swój stan posiadania poprawiło eurosceptyczne i konserwatywne Forum na rzecz Demokracji, które uzyskało 8 mandatów. Wybory okazały się niekorzystne dla Zielonej Lewicy, która utraciła połowę miejsc w Drugiej Izbie Stanów

Generalnych i dysponuje 7 posłami. Centrolewicowa Partia na rzecz Zwierząt uzyskała 6 mandatów, a Unia Chrześcijańska (CU) 5 miejsc w Tweede Kamer.

Mimo pandemii koronawirusa frekwencja wyborcza wyniosła aż 82,6 proc. Na ten stan rzeczy mógł mieć wpływ fakt, że ze względów sanitarnych głosowanie zostało wydłużone i trwało od 15 do 17 marca.

Tuż po ogłoszeniu wyników wyborów premier Mark Rutte poinformował o rozpoczęciu rozmów w sprawie nowego rządu, do którego miałyby wejść poza VVD również CDA i D66. Warto zauważyć, że te partie wraz z CU utworzyły trzeci rząd Marka Ruttego, który funkcjonował od października 2017 r.

Paweł Kryszczak
Albicla.com/PawelKryszczak

Szczepionka AstraZeneki bezpieczna i skuteczna

AMSTERDAM \ Europejska Agencja Leków (EMA) rekomenduje wznowienie szczepień na COVID-19 preparatem firmy AstraZeneca. Naukowcy stwierdzili, że szczepionka nie przyczynia się do zakrzepicy.

Podczas czwartkowej konferencji prasowej przedstawiciele Europejskiej Agencji Leków (EMA) poinformowali, że nie istnieją dowody na to, aby przypadki zakrzepicy stwierdzone u osób zaszczepionych preparatem brytyjsko-szwedzkiego koncernu AstraZeneca były skutkiem przyjęcia szczepionki. Tym samym europejska agencja zarekomendowała kontynuację podawania preparatu w krajach UE.

W przeddzień konferencji stosowanie szczepionki poparła Ursula von der Leyen. – Ufam AstraZenecę, ufam szczepionkom. Jestem przekonana, że oświadczenie EMA wyjaśni całą sytuację – powiedziała szefowa KE. Inspekcja EMA została zlecona po tym, jak kilkoro Europejczyków zmarło po zaszczepieniu. Jako pierwsza podawanie preparatu wstrzymała Dania, do któ-

rej wkrótce przyłączyły się Austria i Włochy, wycofując z użycia konkretną partię. Do czwartku podawanie preparatu wstrzymało łącznie 14 krajów UE.

W środę kontynuację szczepień zarekomendowała Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), której przedstawiciele wyjaśnili, że korzyści wynikające z uodpornienia przewyższają ewentualne ryzyko. Jednocześnie eksperci WHO stwierdzili, że nie ma naukowych dowodów na bezpośredni związek szczepień ze zgonami, i przypomnieli, że choroba zakrzepowo-zatorowa jest trzecią najpowszechniejszą na świecie chorobą układu krążenia, a przypadki zakrzepów krwi są stosunkowo częstą przypadłością medyczną i mogą się pojawić niezależnie od szczepienia.

Albicla.com/JoannaKowalkowska

FINANSE \ PKN Orlen jeszcze w marcu wyemituje obligacje zrównoważonego rozwoju o nominalnej wartości do 1 mld zł z 10-letnim okresem wykupu oraz stałym kuponem na poziomie 2,875 proc. w skali roku, z możliwością jego zwiększenia o 0,1 proc. lub 0,2 proc. – poinformowała spółka.

SPÓŁKI \ Eksperci WEI chwalą plany połączenia Orlenu z Lotosem i PGNiG

Obajtek tworzy koncern na europejską skalę

Fuzja Orlenu z Lotosem, a w przyszłości także z PGNiG pozwoli na stworzenie silnego koncernu na europejskim rynku, zdolnego do zwiększenia inwestycji w nowe technologie i wsparcia działań rządu związanych z energetyczną transformacją kraju – wynika z raportu Warsaw Enterprise Institute.

Jan Kamieniecki

Analizyści WEI zbadali konsekwencje przejęcia Lotosu i PGNiG przez Orlen. Ich zdaniem w efekcie koncentracji powstanie podmiot, który będzie mocnym graczem na europejskim rynku, przewyższającym pod względem swoich aktywów nie tylko podobne firmy w naszym regionie, lecz także o zbliżonym potencjale do koncernów w innych częściach Starego Kontynentu.

W raporcie stwierdzono, że europejskie koncerny już dawno się skonsolidowały i choć fuzja Orlenu z Lotosem odbywa się dużo za późno, jest to ostatni mo-

ment, by do niej doszło. Zaznaczono też, że fuzja, mimo iż wiąże się z koniecznością pozbycia pewnych elementów działalności Orlenu, jest szansą na stworzenie nowej wartości. – To będzie odejście od koncentracji na wolumenach na rzecz tworzenia wartości, na robieniu więcej za mniej – ocenił WEI.

Wśród spodziewanych korzyści autorzy raportu wymienili przyspieszenie tempa rozwoju nowych technologii. – Fuzja pozwoli osiągnąć na tyle dużą skalę działalności i tak wysoki poziom przychodów, że poszukiwanie i tworzenie nowych technologii staje się możliwe i opłacalne. Nowe technologie ułatwiają nie tylko zdobycie przewa-

Realizowana przez prezesa Daniela Obajtka koncepcja rozwoju PKN Orlen przyniesie korzyści koncernowi i Polsce – twierdzi WEI | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

gi konkurencyjnej, pracę nad paliwami przyszłości, m.in. wodorowym, ale prowadzą również do spadku ceny energii wytwarzanej z odnawialnych źródeł – podkreślili eksperci instytutu.

WEI stwierdził, że zasady fuzji, jakie Orlen ustalił z Komisją Europejską, są dla niego korzystne. – Przejęcie dokonane na warunkach Orlenu. Pomimo sprzedaży 389 paliwowych stacji Lotosu połączony koncern nadal będzie dysponował największą siecią w Polsce – zaznaczono. Fuzja pomoże też w energetycznej transformacji Polski. – Pozwoli na pozyskanie kapitału na tę transformację. W przeciwnym razie firmy konkurowałyby między sobą o te same fundusze UE na ten cel – zaznaczyli.

Zwrócono też uwagę, że fuzja zwiększy bezpieczeństwo energetyczne Polski. – Energetyczny sektor zawsze odgrywa kluczową rolę w gospodarce, musi zapewnić jej bezpieczne funkcjonowanie. To wymaga konsekwentnej czujności, zwłaszcza że w UE toczy się walka o przyszłość europejskiej energetyki, ciągle zagrożonej zależnością od rosyjskiego gazu – podsumował WEI.

(PAP)

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

**W najbliższy czwartek w „GAZECIE POLSKIEJ CODZIENIE”
bezpłatny dodatek**

**PATRIOTYZM
GOSPODARCZY**

#kup dziennik „Gazeta Polska Codziennie” i #czytaj

A w nim:

→ **Polski Nowy Ład**

– odpowiedź rządzących na postcovidową rzeczywistość

→ **Czy wielki biznes zadba o polskie ideały?**

→ **Będąc eko, dbasz o portfel.**
Podpowiadamy jak pozyskać środki.

KREDYT MIESZKANIOWY \ Jak bezpiecznie kupić własne lokum

Gdy marzysz o własnym M

Wielu młodych Polaków marzy o własnych czterech kątach, jednak zakup mieszkania czy budowa domu to dość kosztowna inwestycja. Rozwiązaniem jest kredyt mieszkaniowy, który – jak mówi anegdota – często łączy ludzi mocniej niż przysięga małżeńska. Jest to długoterminowe zobowiązanie i ważny jest wybór odpowiedniego produktu kredytowego. W tym tekście podpowiemy, co trzeba wiedzieć o kredycie mieszkaniowym i na co zwracać uwagę przy wyborze satysfakcjonującej oferty banku.

Michał Dzierżak

Miniony rok upłynął pod znakiem pandemii COVID-19 i gospodarczej recesji wielu państw, w tym Polski. Wprowadzane przez rządy restrykcje sanitarne odbiły się na gospodarce i zmusiły instytucje finansowe do podjęcia zdecydowanych działań. Polska Rada Polityki Pieniężnej (RPP) zdecydowała się na obniżanie stóp procentowych, a obecny ich poziom ukształtował się na koniec maja 2020 r. Były to dobre wieści dla potencjalnych kredytobiorców.

Jak wynika z danych Biura Informacji Kredytowej (BIK), kredyty mieszkaniowe w trudnym epidemicznym roku 2020 nie zostały dotknięte dużym spadkiem popytu wśród wszystkich produktów kredytowych. Prezes Zarządu BIK dr Mariusz Cholewa wskazuje, że jest to właśnie efekt niskich stóp procentowych połączony dodatkowo z utrzymaniem dobrej kondycji finansowej przez większość gospodarstw domowych.

Zaobserwować można także wciąż duże zainteresowanie zakupem nowych mieszkań, które szczególnie teraz uznawane są za dobrą lokatę kapitału.

W tym opracowaniu przyjrzymy się szczegółowo kredytom mieszkaniowym, zwłaszcza z perspektywy potencjalnego kredytobiorcy. Udzielimy odpowiedzi między innymi na pytania, jakie warunki musi spełnić klient, by otrzymać kredyt mieszkaniowy, czego wymagać będzie bank jako zabezpieczenia wiarygodności, co to jest wkład własny i od czego zależy oprocentowanie kredytu. Przedstawimy możliwości spłaty kredytu oraz przeanalizujemy, na jakie wsparcie ze strony rządu może liczyć kredytobiorca.

Kredyt hipoteczny a kredyt mieszkaniowy

Na samym początku przyjrzymy się dwóm określeniom – kredyt hipoteczny oraz kredyt mieszkaniowy, które potocznie i często używane są zamiennie.

W dużym uproszczeniu można powiedzieć, że każdy kre-

Inf. Adobe Stock

Wskaźnik DStI

Ważny dla określenia zdolności kredytowej klienta jest wskaźnik DStI (ang. Debt Service to Income; obsługa długu do dochodów), który określa, jaki odsetek miesięcznych (lub rocznych) dochodów kredytobiorcy stanowią spłaty wszelkich zobowiązań (w skali odpowiednio miesięcznej lub rocznej). Im wskaźnik ten ma niższą wartość, tym lepiej wpływa to na zdolność kredytową klienta. Według rekomendacji KNF bank powinien zwracać szczególną uwagę, gdy wskaźnik DStI przekracza 50 proc. (lub w przypadku zarabiających mniej niż wynosi przeciętne wynagrodzenie w regionie – 40 proc.), co oznacza, że ponad połowa wartości dochodu w danym czasie przeznaczana jest na spłatę zobowiązań.

d kredyt mieszkaniowy jest kredytem hipotecznym, ale nie każdy kredyt hipoteczny jest kredytem mieszkaniowym.

Kredyt mieszkaniowy w definicji zawartej w Ustawie o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, z 9 października 2015 r. to „kredyt lub pożyczka zabezpieczona hipoteką”, które przeznaczone są na sfinansowanie „celu związanego z zaspokajaniem potrzeb mieszka-

niowych” – przede wszystkim zakupu/budowy domu, zakupu mieszkania czy działki pod budowę domu.

Zakres celów kredytu hipotecznego jest nieco szerszy. Oprócz budowy lub zakupu domu czy mieszkania, kredyt hipoteczny możemy zaciągnąć również na remont lokalu/budynku mieszkalnego lub nabycie prawa nieruchomości gruntowej lub jej części (niekoniecznie pod budowę domu). Kluczowym aspektem jest tu jego zabezpieczenie w postaci właśnie tzw. hipoteki. Szczegółowa definicja kredytu hipotecznego zawarta jest w ustawie o kredycie hipotecznym z 23 marca 2017 r. Co więcej, kredyt hipoteczny można zaciągnąć np. także na spłatę innych zobowiązań jako kredyt konsolidacyjny.

Zdolność kredytowa

Bank, podejmując decyzję kredytową, musi brać pod uwagę ryzyko możliwej straty i odpowiednio się przed nią zabezpieczyć. Musi wiedzieć, czy kredytobiorca jest w stanie spłacić określone zobowiązanie. Dlatego tak ważna jest dla banku zdolność kredytowa klienta, który zamierza zaciągnąć kredyt. Od oceny zdolności kredytowej zależy, czy bank podejmie decyzję o udzieleniu kredytu, a jeśli tak – to w jakiej wysokości.

Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) publikuje rekomendacje dla sektora bankowego,

z których szczególnie istotna jest, gdy mowa o kredytach hipotecznych, Rekomendacja S – dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie. W grudniu 2019 r. ten zbiór wytycznych został znowelizowany i zgodnie z zaleceniem KNF powinien zostać wprowadzony przez banki i oddziały instytucji kredytowych do 30 czerwca 2021 r. W bankach spółdzielczych termin ten to 31 grudnia 2022 r.

W Rekomendacji S czytamy, że ocena zdolności kredytowej powinna skupić się na dwóch obszarach – analizie ilościowej, która polega na „ustaleniu wysokości i stabilności źródeł spłaty kredytu”, oraz analizie jakościowej, polegającej na „ocenie cech klienta, które mają istotny wpływ na skłonność klienta do spłaty zaciągniętego kredytu w terminie”.

Przy analizie ilościowej bank sprawdzi naszą sytuację finansową – przede wszystkim dochody (oraz ich źródło), średnie miesięczne wydatki oraz ewentualne inne zobowiązania pochodzące z kredytów lub pożyczek.

W analizie jakościowej bank weźmie pod uwagę czynniki pozafinansowe, takie jak np. wiek klienta, jego stan cywilny, posiadanie rodziny, wykształcenie/zawód, zajmowane stanowisko czy forma zatrudnienia. Ważnym elementem analizy jakościowej jest

również ocena historii kredytowej. Historia kredytowa to przegląd tego, jak spłacaliśmy nasze wcześniejsze zobowiązania – czy regularnie i terminowo spłacaliśmy nasze zobowiązania, czy zdarzały nam się problemy ze spłatą. W tym celu banki pobierają najczęściej raporty przygotowane przez Biuro Informacji Kredytowej.

Zanim wybierzemy się do banku, by rozpocząć starania o kredyt, warto skorzystać z dostępnych w sieci kalkulatorów, które pozwolą nam na podstawie m.in. miesięcznych dochodów i wydatków oszacować naszą zdolność kredytową. Pozwala na to także dostępny na stronach Biura Informacji Kredytowej Analizator Kredytowy BIK, uwzględniający historię kredytową klienta.

Kredyt mieszkaniowy jest zobowiązaniem na wiele lat i nasza sytuacja materialna i bytowa, która rzutuje na zdolność kredytową, może się przez ten czas zmienić, także na niekorzyść. Bank musi być przygotowany na taką sytuację i wprowadza szereg zabezpieczeń, pozwalających na pokrycie zaciągniętego zobowiązania w przypadku trudności z jego spłatą przez kredytobiorcę.

Zabezpieczenie kredytu mieszkaniowego. Hipoteka

Jak wskazaliśmy wcześniej, kredyt mieszkaniowy jest rodzajem kredytu hipotecznego, służącym sfinansowaniu celu związanego z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych. Co za tym idzie, jego głównym zabezpieczeniem jest hipoteka. Zgodnie z zawartą w ustawie definicją jest to „obciążenie nieruchomości w celu zabezpieczenia wiarygodności, na mocy którego wierzyciel może dochodzić z tej nieruchomości zaspokojenia bez względu na to, czyją stała się własnością i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości”.

Oznacza to, że jeżeli kredytobiorca przestałby spłacać zaciągnięte zobowiązanie hipoteczne, wówczas bank mógłby

Dokończenie na kolejnej stronie.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19

OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTYKA

23

PODRÓŻE

24

SPOŁECZEŃSTWO

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

GDY TRACIMY PRACĘ... Ubezpieczenie od utraty pracy pozwala na tymczasową spłatę kredytu przez ubezpieczyciela, aż do czasu znalezienia przez nas nowej pracy. Najczęściej okres ten nie przekracza 12 miesięcy. Ubezpieczenie zadziała w przypadku, gdy pracę straciliśmy nie ze swojej winy i nie mieliśmy wiedzy o np. likwidacji naszego stanowiska czy wygaśnięciu umowy w momencie podpisywania umowy kredytowej. Ubezpieczenie nie zadziała, gdy doszło do zakończenia współpracy za porozumieniem stron.

fot. Adobe Stock

dochodzić praw z takiej nieruchomości, np. sprzedając ją i w ten sposób odzyskując swoje wierzytelności. Licytacja komornicza nieruchomości z hipoteką jest jednak ostatecznością. Gdy pojawi się opóźnienie w spłacie zobowiązania, kredytodawcy najczęściej monitują o konieczności jego uregulowania lub przedstawiana jest opcja restrukturyzacji kredytu. Instytucja udzielająca kredytu hipotecznego może również zezwolić kredytobiorcy na sprzedaż nieruchomości z hipoteką na własną rękę. Uzyskana ze sprzedaży suma pozwoli pokryć zobowiązanie (lub jego część), a ewentualna nadwyżka trafi do sprzedającego. Takie rozwiązanie pozwala też na uzyskanie większej kwoty z obciążonego hipoteką mieszkania. W przypadku, gdy dochodzi do zlicytowania nieruchomości przez komornika, w pierwszej licytacji cena wywołania wynosi 75 proc. wartości nieruchomości (ocenionej przez komornika i rzeczoznawcę), a w drugiej – 2/3 wartości.

Podstawą hipoteki jest umowa w formie pisemnej, gdy wierzycielem jest bank lub instytucja kredytująca. Kolejnym etapem jest złożenie do sądu przez właściciela nieruchomości – bezwzględnie – wniosku o dokonanie wpisu do księgi wieczystej. Od momentu złożenia wniosku do sądu o wpis do hipoteki mija zazwyczaj kilka miesięcy, choć w niektórych miastach ten okres może wydłużyć się nawet do roku. Dla przykładu – średni okres rozpoznawania wniosków w Wydziałach Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa wynosi od 7 do 10,5 miesiąca (stan na 10.09.2020). Dopiero po dokonaniu wpisu możemy mówić o rzeczywistym powstaniu hipoteki. Na czas rozpoznania wniosku, gdy wierzytelność nie jest formalnie zabezpieczona prawami z nieruchomości, kredytodawcy stosują bardzo często ubezpieczenia

Jak poprawić zdolność kredytową?

Zanim rozpoczniemy starania o kredyt mieszkaniowy, warto skorzystać z dostępnych w internecie narzędzi, które pozwolą orientacyjnie sprawdzić, o jaką kwotę kredytu możemy się ubiegać w naszej sytuacji finansowej. Aby zwiększyć swoje szanse na kredyt na wymarzone mieszkanie, warto pomyśleć o odpowiedniej zdolności kredytowej. Na co należy zwrócić uwagę?

- **Forma zatrudnienia** – najbardziej preferowana jest umowa o pracę na czas nieokreślony, która zapewnia dużą stałość dochodów.
- **Pozostałe zobowiązania** – tutaj kluczowa jest zasada: im mniej, tym lepiej. Każde kolejne spłacane aktualnie zobowiązanie negatywnie rzutuje na zdolność kredytową.
- **Wspólny kredyt** – warto rozważyć podjęcie zobowiązania z inną bliską osobą, co znacząco wpływa na ocenę zdolności kredytowej oraz daje możliwość efektywniejszego zabezpieczenia kredytu przez bank.
- **Dobra historia kredytowa** – pierwszą i nadrzędną zasadą tworzenia dobrej historii jest terminowe spłacanie zobowiązań. Jeśli nie posiadasz historii kredytowej, warto – zanim podejmiesz większe zobowiązania – zacząć ją tworzyć poprzez zaciąganie niewielkich i łatwych do spłaty mniejszych kredytów/pożyczek, np. w formie zakupów ratalnych. Dobrze na historię kredytową wpływa także przedterminowa spłata zobowiązań.
- **Odpowiednio dopasowany kredyt mieszkaniowy** – dłuższy okres kredytowania to często niższe raty, a niższe raty to niższy wskaźnik Dtl.
- **Wysoki wkład własny** – oznacza to w konsekwencji niższy kredyt.

pomostowe, o których więcej w rozdziale o dodatkowych zabezpieczeniach kredytu mieszkaniowego.

Hipoteka na nieruchomości wygasa wraz z uregulowaniem zobowiązania, bowiem nie stanowi już zabezpieczenia żadnej wierzytelności. Nie jest to jednak jednoznaczne z wykreśleniem wpisu w księdze wieczystej. Żeby tego dokonać, właściciel nieruchomości musi złożyć do sądu stosowny wniosek, dowód spłaty zobowiązania oraz wnieść opłatę za wpis/wykreślenie hipoteki z księgi wieczystej.

Czy można sprzedać nieruchomość, na której jest hipoteka? Jako właściciele danej nieruchomości mamy do tego oczywiście prawo, jednak należy pamiętać, że hipoteka jest na niej niezależnie od tego, kto jest właścicielem nieruchomości. Sprzedaż domu czy mieszkania bardzo często jest jednak sposobem na spłatę zobowiązania, a co za tym idzie – na możliwość wygaśnięcia hipoteki i wykreślenia wpisu w księdze wieczystej.

Rozważmy przypadek, gdy pieniądze ze sprzedaży mieszkania, na którym jest hipoteka, pozwolą nam na spłatę zobowiązania wynikającego z zabezpieczonej w ten sposób wierzytelności. Przede wszystkim nie możemy zatajać przed potencjalnymi nabywcami, że na danej nieruchomości ciąży hipoteka. Jeśli pojawiła się osoba, która chce kupić należącą do nas nieruchomość, po pierwsze powinniśmy udać się do kredytodawcy w celu uzyskania zaświadczenia o aktualnej kwocie zadłużenia oraz promesy wykreślenia z hipoteki w sytuacji spłaty zobowiązania. Następnie należy sporządzić – najlepiej w formie aktu notarialnego – umowę przedwstępną, wskazującą, jaka część kwoty sprzedaży trafi na konto wierzyciela (kredytodawcy), a jaka na konto sprzedającego. Możliwy jest również zakup mieszkania z hipoteką na kredyt hipoteczny (na tę sa-

mą nieruchomość). Wówczas bank, w którym kupujący zaciąga zobowiązanie o określonej wysokości na cel mieszkaniowy, pokrywa wierzytelności objęte hipoteką, a pozostałą kwotę przekazuje sprzedającemu. Wykreśla się wtedy z księgi wieczystej stary wpis, a dodaje nowy, w którym jako wierzyciel widnieje bank udzielający kredytu na zakup nieruchomości. W przypadku kredytów walutowych kwota zadłużenia zostanie przeliczona zgodnie z obowiązującym kursem.

Najczęściej, gdy decydujemy się na kredyt mieszkaniowy, hipoteka zostaje nałożona na kredytowaną nieruchomość, jednak możliwe jest również nałożenie jej na inną nieruchomość należącą do kredytobiorcy lub do osoby trzeciej. Ponadto, jak wskazuje Ustawa o księgach wieczystych i hipotece, przedmiotem hipoteki może być również użytkowanie wieczyste, spółdzielcze prawo do lokalu oraz inna wierzytelność zabezpieczona hipoteką.

Jednym z najważniejszych czynników wpływających na ocenę ryzyka i ustalenie wysokości kredytu hipotecznego jest wartość nieruchomości, na którą ma zostać nałożona hipoteka. W Rekomendacji S Komisja Nadzoru Finansowego wskazuje, że zabezpieczenia „powinny spełniać kryteria płynności, wartości i możliwości ich kontroli”, a banki powinny monitorować ich wartość oraz faktyczną możliwość wykorzystania nieruchomości jako źródła dochodzenia własnych roszczeń.

Banki, dokonując wyceny, korzystają z różnych metod. Pracownik banku może przeprowadzić wycenę, porównując ceny mieszkań podobnej wielkości w zbliżonej lokalizacji. Niekiedy dokonywana ona jest przez analityka dodatkowo na podstawie zdjęć nieruchomości. Istnieją jednak także sytuacje, kiedy bank zleca wycenę rzeczoznawcy majątkowemu. Choć w Centralnym Rejestrze Rzeczoznawców Majątkowych prowadzonym przez ministerstwo właściwe ds. budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa figuruje ponad 7600 nazwisk, to niekiedy banki współpracują z wybranymi specjalistami. Możliwe jest także sporządzenie operatu szacunkowego niezależnie od banku, a taki dokument pozwoli na porównanie wycen.

Dodatkowe zabezpieczenia kredytu mieszkaniowego

Hipoteka jest z zasady najważniejszym zabezpieczeniem kredytu hipotecznego, ale nie jedynym. Wachlarz rozwiązań stosowanych przez instytucje kredy-

tujące jest dość szeroki i różnie wykorzystywany przez poszczególnych kredytobiorców. Stosowanie kolejnych, dodatkowych zabezpieczeń uwarunkowane jest często także indywidualnie, np. w związku z oceną zdolności kredytowej/finansowej wnioskującego o kredyt.

Jak wspomnieliśmy, od momentu podpisania umowy kredytowej, zobowiązującej do wypłaty środków, oraz złożenia wniosku o wpis do księgi wieczystej formalne wpisanie i zatwierdzenie hipoteki dokonuje się czasem po wielu miesiącach, przez które wierzytelność udzielona przez bank lub instytucję kredytującą nie jest zabezpieczona prawami z nieruchomości. Dlatego kredytodawcy mogą stosować ubezpieczenie pomostowe, trwające do momentu dokonania wpisu w księgach wieczystych. Ubezpieczenie takie może mieć formę czasowo zwiększonego oprocentowania lub formę jednorazowej opłaty, stanowiącą odsetek kwoty zaciągniętego kredytu.

Innymi zabezpieczeniami stosowanymi (zazwyczaj wymiennie) przez instytucje kredytujące są weksel in blanco i dobrowolne poddanie się egzekucji. Zabezpieczenia te ułatwiają wierzycielowi egzekucję należnych środków w sytuacjach niespłacania zobowiązania przez kredytobiorcę.

Kredytodawcy wymagają często także poręczenia na podstawie prawa cywilnego. Jest to umowa zawarta w formie pisemnej, zgodnie z którą „poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania tego nie wykonał” (Kodeks cywilny, art. 876 par. 1). Poręczycielem może zostać osoba pełnoletnia z pełną zdolnością do czynności prawnych, o odpowiednich możliwościach finansowych. Bank sprawdzi bowiem zdolność kredytową poręczyciela, pozwalającą na możliwą spłatę zaciągniętego zobowiązania.

Kolejnym ważnym zabezpieczeniem stosowanym przez instytucje kredytujące jest **ubezpieczenie mienia** od pożaru, zalania i innych zdarzeń losowych oraz cesja praw z niego pochodzących na rzecz kredytodawcy. Umowa ubezpieczeniowa może być zawarta zarówno za pośrednictwem banku, w którym zaciągamy zobowiązanie, jak również poza nim. Należy jednak pamiętać, że spora część kredytodawców stawia konkretne wymogi dotyczące zakresu tego ubezpieczenia. Gdy mieszkanie lub dom ulegnie istotnemu lub całkowitemu zniszczeniu np. w wyniku pożaru, wówczas odszkodowanie wynika-

jące z ubezpieczenia przejmując bank, regulując pozostającą do spłaty część zobowiązania. Wszystko ponad tę kwotę zostaje przekazane kredytobiorcy. W przypadku mniejszych usterek lub uszkodzeń bank może zdecydować o przekazaniu odszkodowania kredytobiorcy w kwocie pozwalającej na ich usunięcie.

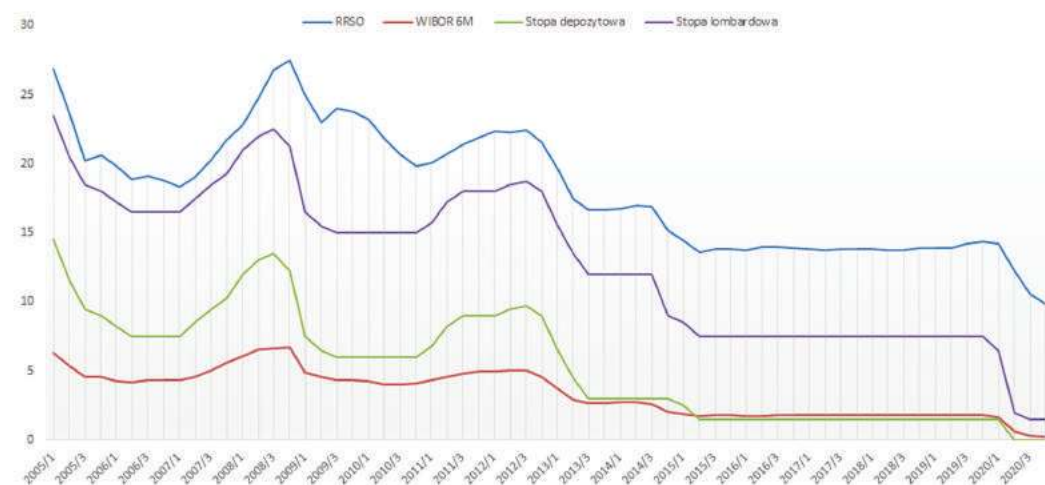
Część kredytodawców wymaga także dodatkowego, innego rodzaju ubezpieczeń, np. od utraty pracy i zdolności do jej wykonywania (nie z winy kredytobiorcy) lub ubezpieczenia na życie.

Ubezpieczenie od utraty pracy pozwala na tymczasową spłatę kredytu przez ubezpieczyciela, aż do czasu znalezienia przez nas nowej pracy. Najczęściej okres ten nie przekracza 12 miesięcy. Warto jednak pamiętać, że ubezpieczenie zadziała w przypadku, gdy pracę straciliśmy nie ze swojej winy i nie mieliśmy wiedzy o np. likwidacji naszego stanowiska czy wygaśnięciu umowy w momencie podpisywania umowy kredytowej. Ubezpieczenie nie zadziała także, gdy doszło do zakończenia współpracy za porozumieniem stron.

Ubezpieczenie na życie pozwala – w zależności od sumy zawartej w polisie – na spłatę całości lub części zobowiązania w przypadku zgonu kredytobiorcy, lecz także m.in. trwałej niezdolności do pracy następującej w wyniku choroby lub nieszczęśliwego wypadku (pod pewnymi warunkami). Jeśli ubezpieczenie pozwoliło tylko na częściową spłatę kredytu, obowiązek spłaty pozostałej części przechodzi na współmałżonka (jeśli kredyt został zaciągnięty wspólnie) lub na spadkobierców.

Wskaźnik LtV

Kluczowy dla ustalania zabezpieczeń kredytu hipotecznego jest wskaźnik LtV (ang. Loan to Value), wyrażający procentowy stosunek wartości kredytu do wartości zabezpieczenia (np. na nieruchomości). Przykładowo: Jeśli zabezpieczeniem kredytu na 400 tys. złotych jest nieruchomość warta 500 tys. złotych, wtedy wskaźnik LtV wynosi 80 proc. Jak nietrudno dostrzec, im niższy wskaźnik, tym niższe ryzyko kredytowe dla banku. Przykład: Jeśli nieruchomość, na zakup której chcemy wziąć kredyt i ma ona stanowić jego zabezpieczenie hipoteczne, warta jest 400 tys. złotych, wówczas musimy posiadać co najmniej 80 tys. złotych wkładu własnego (20 proc.), a bank udzieli nam kredytu o wartości 320 tys. złotych. Wskaźnik LtV wynosi wówczas 80 proc.

Kształtowanie się wybranych stóp procentowych w latach 2005–2020 | Źródło NBP

Wkład własny

Według znowelizowanej Rekomendacji S w przypadku kredytu zabezpieczonego na nieruchomości mieszkalnej „wartość wskaźnika Loan to Value (LtV) [patrz: ramka] w momencie uruchomienia kredytu nie powinna przekraczać 80 proc.” lub w szczególnych sytuacjach – 90 proc. W przypadku zabezpieczenia na nieruchomości komercyjnej jest to odpowiednio 75 i 80 proc.

Oznacza to, że nie jest możliwe, aby bank udzielił kredytu w wysokości 100 proc. wartości mieszkania, stanowiącego jego zabezpieczenie. Wskaźnik LtV w przypadku kredytów hipotecznych mieszkaniowych w dużej mierze zależy od wysokości wkładu własnego.

Od 2014 r. banki przy udzielaniu kredytu hipotecznego mieszkaniowego zaczęły wymagać wkładu własnego – zgodnie z ówczesną rekomendacją KNF. Wkład własny to nic innego jak udział kredytobiorcy w finansowaniu przez instytucję kredytującą zakupie lub budowie nieruchomości. Stanowi on odsetek wartości nabywanej nieruchomości, zabezpieczającej zobowiązanie, a w przypadku budowy domu – jest to odsetek wartości przedsięwzięcia wskazanego w kosztorysie. Początkowo było to ok. 5 proc. wartości nieruchomości, obecnie – zgodnie z rekomendacją Komisji Nadzoru Finansowego – nie mniej niż 20 proc.

W szczególnych przypadkach Rekomendacja S dopuszcza obniżenie wkładu do 10 proc., jednak wówczas zaleca stosowanie ubezpieczenia, blokady części środków lub kaucji „dla części ekspozycji [kredytowej] przekraczającej 80 proc. LtV”. Banki często stosują w takiej sytuacji tzw. ubezpieczenie od niskiego wkładu własnego, które zazwyczaj doliczane jest do marży.

Wkład własny to dla wielu kredytobiorców spora suma, którą nie zawsze dysponują. Jak wskazują eksperci, zaciągnięcie kredytu gotówkowego na potrzeby wkładu nie jest jednak dobrym rozwiązaniem.

Część banków nie honoruje takiego wkładu, a co gorsza, jeszcze jeden kredyt może negatywnie wpłynąć na historię kredytową. Zdecydowanie lepszym rozwiązaniem może okazać się darowizna (warto pamiętać, że darowizny od najbliższej rodziny – „zerowej” grupy podatkowej – mogą być zwolnione z opodatkowania) lub uznanie za wkład własny (lub jego część) środków zgromadzonych na Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE) lub Indywidualnych Kontach Emerytalnych (IKE). Możliwe jest także pokrycie wkładu własnego środkami zgromadzonymi w ramach Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK). Może tego dokonać uczestnik PPK, który nie ukończył 45 lat, pod warunkiem zwrotu wypłaconych środków (do 100 proc.) w ciągu 15 lat.

Czy wkład własny może stanowić tylko gotówka? Nie, bank na poczet wkładu własnego może zaliczyć np. działkę, na której chcemy postawić dom, a o kredyt na budowę którego się staramy. Może za wkład własny uznana zostać również zaliczka lub zadek na zakup mieszkania czy materiały budowlane zakupione na potrzebę budowy domu lub wykonane w tym kierunku i odpowiednio udokumentowane prace budowlane czy projektowe (np. sporządzenie projektu, uzbrojenie działki budowlanej, wykonanie fundamentów). Wkładem własnym może być także inna nieruchomość, pod warunkiem że jest wystawiona na sprzedaż. Co więcej, za wkład uznane mogą być także papiery wartościowe (np. akcje lub obligacje skarbowe).

Oprocentowanie

Kredyt hipoteczny mieszkaniowy cechuje się długim okresem kredytowania i relatywnie niskim oprocentowaniem. Zgodnie ze znowelizowaną Rekomendacją S KNF radzi bankom, by okres spłaty zobowiązań nie był dłuższy niż 25 lat, a w wyjątkowych sytuacjach – 35 lat. Komisja wskazuje, że wydłużanie okresu kredyto-

wania może podnieść – związane z możliwością zmiany stóp procentowych – ryzyko zarówno po stronie banku, jak i kredytobiorcy oraz spowodować „silny wzrost łącznych kosztów ponoszonych przez kredytobiorcę”.

W tej samej rekomendacji KNF zaleca, by banki w swojej ofercie proponowały kredyty hipoteczne oprocentowane stałą stopą procentową, okresowo stałą stopą procentową oraz zmienną stopą procentową, rekomendując w szczególności dwa pierwsze. Jakie znaczenie ma to, czy stopa oprocentowania jest stała czy zmienna?

Stać stopa oprocentowania to gwarancja, że oprocentowanie w ciągu całego okresu kredytowania nie zmieni się, niezależnie od zmiany stóp procentowych. Wiele banków oferuje także kredyt z okresowo stałą stopą procentową – najczęściej przez okres 5 lat. Po tym czasie model oprocentowania przechodzi często na stopę zmienną.

Zmienna stopa oprocentowania kredytu uzależniona jest od wysokości stóp procentowych, rzutujących na wskaźnik WIBOR® (ang. Warsaw Interbank Offered Rate). To wskaźnik ustalany każdego dnia roboczego jako średnia oprocentowania w największych bankach w Polsce. Jest to – w pewnym uproszczeniu – stopa oprocentowania pożyczki, której bank może udzielić innemu bankowi. WIBOR® ustalany jest na konkretne okresy czasu, np. miesiąca (1M), kwartału (3M) czy półrocza (6M). W praktyce wartość wskaźnika WIBOR® musi znaleźć się w przedziale między wysokością – ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej (RPP) – stopy depozytowej (od 29.05.2020 – 0,00) a stopy lombardowej (0,50). Wraz ze wzrostem najniższych obecnie w historii stóp procentowych wzrosło także WIBOR®, a co za tym idzie także oprocentowanie kredytu hipotecznego opartego na stopie zmiennej.

Stopa zmienna to bowiem suma nakładanej przez bank marży oraz wskaźnika WIBOR® (najczęściej 3M lub 6M).

Jakich dokumentów potrzebujesz?

Po pierwsze – potrzebny jest wypełniony wniosek kredytowy, który przesyłasz do banku. Gdy już złożenie wniosku masz za sobą, przyszedł czas na kompletowanie dokumentacji.

Potrzebne będą dokumenty potwierdzające Twoją tożsamość (np. dowód osobisty) oraz te, dzięki którym bank może potwierdzić zdolność kredytową. To m.in.:

- zaświadczenie od pracodawcy o zatrudnieniu i zarobkach;
- umowa zatrudnienia;
- deklaracja podatkowa za ostatni rok;
- wyciąg z konta bankowego (najczęściej za ostatnie 12 miesięcy).

Jeśli prowadzisz działalność gospodarczą, wówczas potrzebne będą:

- deklaracja podatkowa za ostatni rok;
- zaświadczenia z urzędu skarbowego oraz ZUS o niezaleganiu z płatnością podatków i składek;
- wyciąg z konta bankowego firmy (najczęściej za ostatnie 12 miesięcy);
- potwierdzenie nadania numerów NIP oraz REGON;
- bilans księgowy oraz rachunek zysków i strat za ostatni rok.

Będziesz potrzebował także dokumentów dotyczących nieruchomości, na której zakup/budowę chcesz wziąć kredyt. Będą to m.in.:

- umowa przedwstępna (zawarta z deweloperem lub właścicielem, jeśli kupujemy na rynku wtórnym);
- odpis z księgi wieczystej;
- potwierdzenie prawa własności (w przypadku zakupu na rynku wtórnym);
- ew. wycena nieruchomości (operat szacunkowy);
- potwierdzenie wpłaty wkładu własnego.

Ustalane przez RPP, w czasie pandemii COVID-19, niskie stopy procentowe zdają się sprzyjać kredytobiorcom, którzy mogą liczyć na niższe oprocentowanie zaciąganych zobowiązań. Nie jest jednak wykluczone, że w ciągu kolejnych lat stopy procentowe wzrosną, co odbije się na oprocentowaniu kredytów ze stopą zmienną.

Warto jednak zaznaczyć, że wysokość oprocentowania i jego forma nie są jedynymi czynnikami determinującymi całkowity koszt kredytu. Wiele banków wprowadza również prowizje od udzielonego kredytu, a w jego koszt wliczone mogą być też

Dokończenie na kolejnej stronie.

fot. Adobe Stock

WKŁAD WŁASNY \ Od 2014 r. banki przy udzielaniu kredytu hipotecznego mieszkaniowego zaczęły wymagać wkładu własnego. Jest to udział kredytobiorcy w finansowanym przez instytucję kredytującą zakupie lub budowie nieruchomości. Stanowi on odsetek wartości nabywanej nieruchomości, zabezpieczającej zobowiązanie. Początkowo było to ok. 5 proc. wartości nieruchomości, obecnie – zgodnie z rekomendacją Komisji Nadzoru Finansowego – nie mniej niż 20 proc.

fot. Adobe Stock

składki na ubezpieczenia, o których wspominaliśmy wcześniej. Przy wyborze dogodnego dla siebie kredytu warto porównać poziom wskaźnika RRSO (Rzeczywistej Rocznej Stopy Oprocentowania), uwzględniającego zarówno odsetki, jak i opłaty pozaodsetkowe.

Na zamieszczonym wykresie widzimy, jak na przestrzeni 15 lat wraz ze zmianą stopy depozytowej i lombardowej kształtował się wskaźnik WIBOR® i rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO) kredytu.

Splata kredytu

We wstępie wspomnieliśmy, że kredyt hipoteczny mieszkaniowy jest kredytem na określony cel, co zresztą wskazuje sama jego nazwa. Środki udostępnione w ramach takiego kredytu muszą być konkretnie spożytkowane. Czy dostaniemy je od razu? Może tak się stać, ale często banki decydują się w określonych sytuacjach wypłacać kredyt w transzach. Jeśli kupiliśmy mieszkanie od dewelopera i nasze przyszłe M jest w budowie, kredytodawca przelewa na konto dewelopera kolejne transze wraz z określonym harmonogramem prac. Należy pamiętać, że dopóki na konto dewelopera nie trafi cała kwota, będziemy spłacać jedynie odsetki od wypłaconych środków. Wraz z wypłatą ostatniej transzy zaczniemy spłacać raty odsetkowo-kapitałowe w pełni. Podobny me-

chanizm funkcjonuje w sytuacji kredytowania budowy domu.

Wypłata w transzach następuje również w przypadku, o którym pisaliśmy już wcześniej – zakupu mieszkania obciążonego hipoteką. Bank przelewa wówczas pierwszą transzę kredytu do banku, w którym sprzedający posiada zobowiązanie, a drugą – bezpośrednio do sprzedającego.

Rata stała i malejąca

Wraz z podpisaną umową kredytową dostaniemy harmonogram spłaty kredytu, który przedstawia, jak wysoko będzie nasza miesięczna rata i w jakim terminie musimy ją zapłacić. Znajdziemy tam również informacje, jakie odsetki i jaka część spłacanego kapitału przypada na pojedynczą ratę oraz jakie będzie saldo kapitału po uregulowaniu danej raty. Czy harmonogram pozostanie niezmienny aż do uregulowania zobowiązania? Jeśli stopa oprocentowania naszego kredytu jest zmienna, to harmonogram może zmienić się przy każdej aktualizacji wskaźnika WIBOR®. Zmiana może także zależeć od nas, jeśli będziemy chcieli np. dokonać nadpłaty i przyspieszyć spłatę kredytu lub odwrotnie – skorzystamy z karencji (zawieszenia spłaty kapitału) lub wakacji kredytowych, co spowolni spłatę całości zobowiązania.

Raty, które będziemy spłacać, dzielą się zasadniczo na dwa rodzaje: stałe oraz malejące.

Ratę stałą cechuje względnie stała wysokość przez cały okres kredytowania. Początkowo na ratę przypadać będzie większa część odsetek, a mniejsza – spłacanego kapitału, a wraz z biegiem czasu ta proporcja będzie się zmieniać, w wyniku czego w ostatnich ratach spłacać będziemy praktycznie jedynie kapitał. Warto zaznaczyć jednak, że kwota raty stałej nie będzie przez cały okres dokładnie taka sama, jeśli przyjęte zostanie zmienne oprocentowanie kredytu. Wówczas jej wysokość może

zmieniać się wraz z każdą aktualizacją wskaźnika WIBOR®.

W przypadku rat malejących, każda rata w równej części pozwala na spłatę kapitału, przez co z biegiem czasu – wraz z malejącym kapitałem, maleć będą również odsetki. Początkowo zatem rata będzie spora, ale systematycznie w kolejnych okresach stawać będzie się coraz niższa.

Jedni szybciej, drudzy wolniej...

Ustawa o kredycie hipotecznym, którą przywołaliśmy we wstępie, daje kredytobiorcy prawo dokonać spłaty całości lub części kredytu hipotecznego przed terminem. Jeśli chcemy zdecydować się na taki krok, powinniśmy wystąpić do banku z wnioskiem o przekazanie informacji o kosztach wcześniejszej spłaty całości lub części zobowiązania – na odpowiedź kredytodawca ma 7 dni. Koszt całkowity kredytu powinien ulec obniżeniu o odsetki oraz inne koszty „przypadające za okres, o który skrócono obowiązywanie umowy [kredytowej]” w związku z wcześniejszą spłatą – tak całości, jak i części zobowiązania. Warto jednak pamiętać, gdy nadpłacamy część kredytu, aby przekazać kredytodawcy dyspozycję, czy nadpłata ma docelowo wpłynąć na obniżenie rat kredytu czy na skrócenie kredytowania. Jest to ważna decyzja, chociażby w kontekście całkowitych kosztów kredytu.

Bank może w przypadku przedterminowej spłaty zobowiązań zastrzec pobranie rekompensaty nie wyższej niż – jak mówi ustawa – „wysokość odsetek, które byłyby naliczone od spłaconej przed terminem całości lub części kredytu hipotecznego w okresie od dnia faktycznej spłaty, ani większa niż 3 proc. spłaconej kwoty kredytu hipotecznego”. Przy posiadaniu kredytu ze zmienną stopą oprocentowania, rekompensaty nie można pobierać, gdy nadpłata wystąpiła w okresie co najmniej 3 lat od dnia zawarcia umowy.

Wcześniejsza spłata kredytu niesie za sobą wiele korzyści, wśród których wymienić nale-

ży obniżenie całkowitych kosztów zaciągniętego zobowiązania oraz pozytywny wpływ na naszą historię kredytową.

Spójrzmy teraz na diametralnie odmienną sytuację – gdy mamy problemy z terminową spłatą zaciągniętych zobowiązań. Wcześniej omówiliśmy obszernie szereg zabezpieczeń, na czele z hipoteką, jednak dzień spóźnienia ze spłatą nie oznacza od razu tego, że stracimy nasze mieszkanie. Procedurę postępowania w przypadku opóźnień spłaty również reguluje ustawa o kredycie hipotecznym.

Pierwszym etapem jest wezwanie do zapłaty w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych, informujące jednocześnie o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację długu. Jeśli taki wniosek złożymy, a bank przychyli się do niego, wówczas zostaną nam zaproponowane rozwiązania wyjścia z problemu. Może to być np. czasowe zawieszenie spłaty (wakacje kredytowe), zmiana wysokości rat, wydłużenie okresu kredytowania. Przede wszystkim jednak nie należy unikać kontaktu z bankiem.

Co stanie się, gdy bank nie rozpatrzy pozytywnie wniosku o restrukturyzację zadłużenia lub uzna, że restrukturyzacja jest bezskuteczna? Wówczas na horyzoncie pojawia się „widmo” czynności egzekucyjnych. Zgodnie z zapisami ustawy, przed podjęciem takich czynności, kredytodawca daje dłużnikowi czas na sprzedaż nieruchomości pod hipoteką nie krótszy niż 6 miesięcy. Jak oceniają eksperci, do odzyskania zaległości bezpośrednio z licytacji nieruchomości dochodzi w praktyce bardzo rzadko (jak wspomnieliśmy wcześniej, jest to bowiem mało opłacalne dla kredytodawcy).

Pomoc od rządu?

W styczniu 2018 r. rozdysponowano ostatnią pulę środków w ramach programu Mieszkanie dla Młodych (MdM), który stanowił formę rządowego wsparcia dla osób kupujących swoje pierwsze M. Początkowo dotyczył on tylko kredytów na zakup mieszkania z rynku pierwotnego, lecz w 2015 r. został rozszerzony także na rynek wtórny. Program polegał na jednorazowym dofinansowaniu wkładu własnego przy zaciąganiu kredytu mieszkaniowego. Po zmianach wprowadzonych w programie, rodziny z co najmniej trójką dzieci mogły liczyć na dofinansowanie nawet na poziomie 30 proc. tzw. wartości odtworzeniowej mieszkania.

Beneficjenci programu MdM wciąż jednak mogą skorzystać ze wsparcia w formie spła-

ty części kredytu na poziomie 5 proc. wartości odtworzeniowej mieszkania. Wsparcie jest skierowane do rodzin, w których w ciągu 5 lat od podpisania umowy kupna domu/mieszkania w ramach MdM urodziło się trzecie lub kolejne dziecko.

Od 2015 r. działa Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (FWK), skierowany do dłużników, którzy nie radzą sobie ze spłatą zobowiązań wynikających z kredytów mieszkaniowych. Środki funduszu pochodzą w dużej mierze z wpłat banków i zależą od liczby kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych z zaległościami ponad 90-dniową. Kto może skorzystać ze środków FWK? Osoby fizyczne w trudnej sytuacji materialnej zobowiązane do spłaty kredytu mieszkaniowego. Aby móc ubiegać się o wsparcie, co najmniej jeden z kredytobiorców musi posiadać status bezrobotnego, miesięczne koszty obsługi kredytu winny przekraczać 50 proc. dochodów gospodarstwa domowego, a pozostała część dochodu nie może przekraczać kwoty 1056 zł na osobę (lub 1402 zł w przypadku gospodarstwa jednoosobowego). Kwota wsparcia nie może być wyższa niż 2000 złotych miesięcznie, a udzielana jest ona na okres nie dłuższy niż 36 miesięcy.

FWK pozwala również na pożyczkę w przypadku, gdy sprzedaż kredytowanego mieszkania/domu nie pozwala na pokrycie całości zobowiązań. Wówczas fundusz pozwala na zaciągnięcie zobowiązania na pokrycie tej różnicy.

Zwrot wsparcia lub pożyczki z FWK następuje po 2 latach od wypłaty ostatniej raty. Łączna kwota udzielonego wsparcia (pożyczki) dzielona jest na 144 nieoprocentowane raty, z których 44 ostatnie mogą zostać umorzone w przypadku terminowego spłacania poprzednich.

Przedstawiliśmy najważniejsze zagadnienia związane z kredytem mieszkaniowym. Wskazaliśmy specyfikę tego produktu. Wyjaśniliśmy, na co uważać zwracając banki przy ocenie zdolności kredytowej i w jaki sposób możemy ją poprawić. Zaprezentowaliśmy metody zabezpieczania kredytu i formy jego oprocentowania oraz spłaty. W naszym opracowaniu opisaliśmy także pewne wytyczne, które będą obowiązywały już w niedługiej przyszłości, takie jak m.in. opcja „klucz za dług” czy wprowadzanie ofert kredytu ze stałą stopą procentową. Mamy nadzieję, że nasze wskazówki będą dla Ciebie przydatne przy wyborze kredytu na wymarzone mieszkanie.

Klucz za dług

Komisja Nadzoru Finansowego w znowelizowanej Rekomendacji S zaleca bankom umieszczenie w ofercie kredytów z opcją „klucz za dług”. Polegają one na przeniesieniu na bank własności kredytowanej nieruchomości jako formy zwolnienia ze zobowiązania kredytowego. Komisja sugeruje jednak, by były one oferowane klientom o dochodach wyższych niż przeciętne. Wartość DStI takich kredytów nie powinna przekraczać 35 proc., a wskaźnik LtV – 70 proc.

STATYSTYKA \ Produkcja przemysłowa w lutym br. wzrosła, licząc rok do roku, o 2,7 proc., a w porównaniu z poprzednim miesiącem o 4,3 proc. – podał w czwartek Główny Urząd Statystyczny. W opinii Polskiego Instytutu Ekonomicznego przemysł nadal pozostaje kołem zamachowym naszej gospodarki. – Mimo gorszego od oczekiwań wyniku w lutym perspektywy dla polskiego przemysłu pozostają dobre – ocenia bank ING.

INWESTYCJE \ Fundusze Europejskie dla Ciebie i dla środowiska

Geotermia – przyszłość ciepłownictwa z korzyścią dla środowiska i odbiorców

Wody geotermalne zlokalizowane na Podhalu wykorzystywane są nie tylko do centralnego ogrzewania i jako ciepła woda użytkowa, lecz również w obiektach turystycznych, w rekreacji oraz balneologii. Zyskują mieszkańcy, turyści i środowisko naturalne, a odbiorcy płacą mniejsze rachunki.

Podhalański system geotermalny | fot. Wojciech Wartak

niósł ponad 95 proc. (resztę stanowiły gaz i olej).

Zakończony w 2020 r. projekt „Rozbudowa systemu geotermalnego w celu zwiększenia mocy odnawialnego źródła energii cieplnej dla PEC Geotermia Podhalańska SA” kosztował niemal 20,7 mln zł, w tym z funduszy unijnych 5,5 mln zł. Jego realizacja umożliwi obni-

żenie emisji CO₂ w stosunku do tradycyjnej elektrociepłowni o ok. 30 tys. ton rocznie. Inwestycja pozwoli pokryć lokalne zapotrzebowanie na ogrzewanie w sposób ekologiczny, poprawiając znacząco jakość

powietrza, i równocześnie dostarczy mieszkańcom ciepło w atrakcyjnych cenach.

Zarówno stali mieszkańców regionu, jak i turyści mogą przede wszystkim odczuć różnicę w jakości powietrza,

zmniejszeniu natężenia hałasu i ciągłości w dostępności ciepłej wody oraz ogrzewania.

Modernizacja sieci ciepłowniczej, m.in. zamiana starych systemów grzewczych na paliwa stałe, przyczyniając się, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym, do powstawania smogu w powietrzu, na systemy i urządzenia wykorzystujące ciepło z odnawialnych źródeł energii, jak geotermia, spowodowała w latach 1999–2020 na Podhalu, jednym z najbardziej uczęszczanych regionów turystycznych w Polsce, spadek emisji CO₂ o 667 tys. ton i zmniejszenie zużycia węgla o ponad 333 tys. ton.

Artykuł powstał we współpracy z NFOŚiGW

Według Fitcha polska gospodarka przyspieszy

PROGNOZY \ Ratingowa agencja Fitch podwyższyła prognozę wzrostu PKB Polski na 2021 r. do 4,1 proc. z 3,3 proc. szacowanych w grudniu, a inflację na koniec bieżącego roku prognozuje na poziomie 2,5 proc. Według analityków Fitcha polską gospodarkę pociągną w górę produkcja przemysłowa i sektor budowlany.

Jeszcze w grudniu ubiegłego roku Fitch szacował, że nasz PKB w tym roku wzrośnie o 3,3 proc. Przewidywał wtedy, że proces odbudowy gospodarki zostanie odłożony w czasie co najmniej na drugi kwartał, a może kolejny. Oczekiwał również, że przy ostrożnych nastrojach gospodarstw domowych konsumpcja prywatna pozostanie na niskim poziomie.

W ostatnim raporcie agencja jednak uznała, że polska gospodarka w tym roku będzie rozwijała się szybciej i podniosła swoją prognozę do 4,1 proc. – Podwyższyliśmy prognozy wzrostu PKB Polski w 2021 r. w górę o 0,8 pkt proc. względem grudnia, ponieważ spodziewamy się, że produkcja przemysłowa, a w mniejszym stopniu także sektor budowlany pozostaną odporne na koronakryzys – uzasadnili swoją decyzję analitycy Fitcha.

Ich zdaniem odłożony w czasie popyt oraz inwestycje, które będą napędzane przez środki z unijnego Funduszu Odbudowy oraz z nowych wieloletnich ram finansowych UE, podbiją wzrost do 4,1 proc. w 2021 r. i do 4,7 proc. w przyszłym roku, co oznacza lekką korektę w dół grudniowej prognozy Fitcha na 2022 r. z szacowanych wtedy 5,1 proc. PKB.

Agencja Fitch przedstawiła też prognozy dotyczące inflacji w Polsce. Przewiduje, że na koniec bieżącego roku będzie ona na poziomie 2,5 proc., a na koniec 2022 r. wyniesie 3,5 proc. – Inflacyjna presja utrzyma się w latach 2021–2022 z powodu wzrostu cen elektryczności, wyższych globalnych cen nośników energii, podatku cukrowego oraz efektów związanych z podwyż-

szonym popytem krajowym – wyjaśnili eksperci agencji.

Fitch oczekuje też stopniowych podwyżek stóp procentowych przez Narodowy Bank Polski, które rozpoczną się najwcześniej w 2022 r. – NBP sygnalizuje ponadto gotowość do interwencji na rynku walutowym, by zapobiec nadmiernej aprecjacji złotego, co było widać w działaniach banku centralnego w grudniu 2020 r. – podkreśliła agencja.

W najbliższy piątek Fitch rozpocznie wiosenną rundę przeglądów ratingu Polski. Z trzech największych agencji najwyżej kredytową wiarygodność Polski ocenia Moody's – na poziomie A2, a rating Polski według Fitcha i S&P to A-, czyli o jeden poziom niżej. Perspektywy wszystkich ocen są stabilne.

(jak, PAP)

Koniec zimowej przerwy na Via Carpatia

DROGI \ Zakończyła się tzw. przerwa zimowa dla wykonawców inwestycji drogowych. W związku z tym wszystkie odcinki S19, części drogi Via Carpatia od Rzeszowa w kierunku Lublina są już w budowie.

Przerwa zimowa trwa od połowy grudnia do połowy marca. W tym czasie wykonawcy mogą zawiesić roboty budowlane, część jednak wykorzystuje ten czas, aby nadgonić ewentualne zaległości. Tak też było na podkarpackich odcinkach drogi ekspresowej S19.

Na odcinku Lasy Janowskie–Zdziary o długości 9,5 km w czasie przerwy zimowej trwały prace związane z budową obiektów mostowych oraz prace na MOP-ach. Z kolei na odcinku Zdziary–Rudnik nad Sanem o długości 9 km wykonawca prowadził prace na obiektach inżynierskich. Dzięki temu połączone zostały dwa przęsła mostu nad Sanem.

Zaś na odcinku Nisko–Podgórze, który ma długość 11,5 km, wykonano już wycinkę drzew, odhumusowanie terenu budowy i przebudowę istniejących mediów. Trwają też prace na większości obiektów inżynierskich, w tym

wiaduktów i przepustów oraz przejść dla zwierząt.

Na odcinkach S19 od stolicy Podkarpacia w kierunku granicy ze Słowacją nie są jeszcze prowadzone roboty budowlane. W większości przypadków trwają prace przygotowujące dokumentację lub trwa procedura przetargowa, która ma wyłonić wykonawcę. Do tej pory została podpisana umowa na jeden odcinek S19 na tym kierunku, to Rzeszów Południe–Babica.

Droga ekspresowa S19 w województwie podkarpackim będzie miała docelowo ok. 169 km. Niemal 65 km jest w budowie, a pozostałe prawie 75 km w przygotowaniu. Na Podlasiu natomiast kilka dni temu został podpisany piąty kontrakt na budowę S19. Ok. 16 kilometrowy odcinek drogi Kuźnica–Sokółka zaprojektuje i zbuduje za 526,2 mln zł firma PORR Polska.

(lus, PAP)

DIGITALIZACJA \ Z MICHAŁEM KANOWNIKIEM, prezesem Związku Cyfrowa Polska, rozmawia PAWEŁ WOŹNIAK

Inwestycje w cyberbezpieczeństwo powinny być priorytetem

Polska posiada potencjał, by stać się cyfrowym liderem w naszej części Europy. To m.in. dlatego liczę, że cyfryzacja odegra kluczową rolę w Nowym Ładzie, programie Prawa i Sprawiedliwości, którego szczegóły mamy wkrótce poznać. Dodatkowo uważam, że absolutnym priorytetem dla państwa powinna być inwestycja w cyberbezpieczeństwo – mówi w rozmowie z „Codzienną” Michał Kanownik, prezes Związku Cyfrowa Polska, organizacji reprezentującej jeden z najbardziej innowacyjnych i najszybciej rozwijających się sektorów polskiej gospodarki.

Wkrótce poznamy szczegóły Nowego Ładu – programu PiS na czas wychodzenia z postpandemicznego kryzysu. Czy cyfryzacja powinna odegrać ważną rolę w tym planie? Jak digitalizacja może pomóc w powrocie do normalności?

Cyfryzacja nie tylko powinna, ale wręcz musi odegrać kluczową rolę w nowym programie PiS, zwanym Nowym Ładem. Jesteśmy w sytuacji szczególnej, z jednej strony dotknięci pandemią, co przekłada się na wszystkie sektory gospodarki, z drugiej – to w dużej mierze pandemia spowodowała przyśpieszenie, jeśli chodzi o cyfryzację w każdym aspekcie naszego życia. Przecież bez nowych technologii dziś nie byłoby możliwe dalsze edukacja, biznes, a nawet kontakty międzyludzkie. Dlatego dziś podążanie dalej ścieżką cyfryzacji jest pójściem ku innowacyjności, co też pomoże nam wyjść z kryzysu. Dlatego tak ważne jest wsparcie nie tylko dla branży cyfrowej, lecz także dla uczestników tej rewolucji cyfrowej. Mam tu na myśli rzeszę ludzi – których w dużej mierze ujawniła pandemia – wykluczonych cyfrowo. Szerokopasmowy internet musi być w końcu dostępny w każdym miejscu w Polsce. A rodziny nie powinny się zastanawiać, czy stać ich na laptopa, który jest niezbędnym narzędziem do nauki i pracy.

Tymczasem trwa dyskusja nt. opłaty reprograficznej, a w szczególności nałożenia jej m.in. na smartfony, laptopy i smart TV. Cieszy to środowiska artystyczne. Czy w opinii branży cyfrowej to dobre rozwiązanie?

Niestety wokół tej dyskusji pojawia się wiele fake newsów. Martwi mnie, że powtarzane są one także przez niektórych polityków, w tym przedstawicieli resortu kultury. Otóż opłata reprograficzna to nie wynagrodzenie dla twórców za to, że słuchamy ich muzyki na smartfonie czy komputerze. To

fot. Facebook/d

rekompensata za dozwolone prawem kopiowanie na własny użytek. I pokrywa ją ostatecznie konsument, ponieważ jest ona wliczona w cenę nośnika objętego opłatą. Tyle tylko, że to rozwiązanie wprowadzono w Polsce ustawowo w 1994 r., zupełnie w innych realiach. Proszę sobie przypomnieć lata 90. i to, jak Polacy konsumo-

wali kulturę (muzykę czy filmy), i porównać z obecną sytuacją. Przecież teraz nikt nie kopiuje utworów, jak niegdyś robiło się to na magnetofonach czy później na PC. Z tego punktu widzenia opłata reprograficzna jest rozwiązaniem archaicznym. Dziś słuchamy muzyki głównie online – na YouTube, Tidalu, Spotify i innych serwisach

streamingowych. I co więcej, płacimy za to. Dlaczego konsument ma płacić dwa razy? Raz podczas kupowania smartfona czy tabletu, bo taki jest pomysł resortu kultury, a drugi raz płacąc za streaming. To niesprawiedliwe. Innym tematem jest problem rozliczania serwisów streamingowych z twórcami, ale to już jest kwestia umów cywilno-

prawnych pomiędzy partnerami biznesowymi.

Co więcej, nikt ze zwolenników rozszerzenia opłaty reprograficznej nie podnosi argumentu, że w Polsce mamy jedną z najwyższych stawek VAT na elektronikę. A mimo to sprzęt w Polsce jest najtańszy w Europie, co potwierdzają dane Eurostatu. Jeśli nałożony zostanie dodatkowy podatek, ta sytuacja się zmieni.

Czy to oznacza, że opłata wpłynie na ceny sprzętu?

Oczywiście, że tak. Ceny elektroniki wzrosną. A nie ukrywamy – konsumenci będą kierowali się ceną i jeśli będą musieli w Polsce zapłacić więcej, to zaczną kupować masowo sprzęt za granicą czy poprzez chińskie portale. A to spowoduje, że polskie firmy – dystrybutorzy, którzy dziś stanowią silny krajowy sektor – przestaną być konkurencyjne. Gra się toczy nie o mitycznych zagranicznych tech-gigantów, lecz o nasze krajowe firmy, które rocznie generują z importu elektroniki ok. 4,2 mld zł do budżetu państwa. Poza tym nie rozumiem, jak wprowadzenie opłaty na smartfony czy tablety ma się do strategii rządu, by podążać drogą cyfryzacji. Bo z jednej strony tworzone są e-usługi, do których dostęp mamy właśnie głównie dzięki smartfonom – np. e-recepta czy aplikacje antycovidowe – a z drugiej utrudnia się dostęp do tych urządzeń. Tak samo jest z szarą strefą. Z jednej strony rząd walczył o uszczelnienie systemu podatkowego – zresztą ramię w ramię z naszą branżą. Z drugiej, rozszerzając opłatę na smartfony czy tablety, na nowo otwiera wrota dla nieuczciwych przedsiębiorców, którzy będą kombinowali, jak ominąć nie tylko opłatę reprograficzną, lecz także inne opłaty celno-podatkowe.

Stracą na tym wszyscy: polskie firmy, bo staną się mniej konkurencyjne, konsumenci, bo będą musieli za-

RZECZNIK TSUE ZA ODDALENIEM ODWOŁANIA NIEMIEC OD WYROKU W SPRAWIE OPALU

GAZ \ Rzecznik generalny Trybunału Sprawiedliwości UE stwierdził, że należy oddalić odwołanie Niemiec od wyroku, w którym Sąd UE na wniosek Polski, popieranej przez Łotwę i Litwę, orzekł nieważność wydanej w 2016 r. przez Komisję Europejską decyzji zmieniającej warunki dostępu do gazociągu OPAL, odnogi magistrali Nord Streamu. Zaskarżona decyzja KE umożliwiała Gazpromowi korzystanie w praktyce z całej przepustowości gazociągu OPAL.

płacić więcej za sprzęt, budżet państwa – bo jeśli konsumenci zaczną kupować sprzęt np. w Niemczech – do czego, ze zdziwieniem przeczytałem, zachęcała wręcz wiceminister kultury Wanda Zwinogrodzka w jednym z wywiadów – to wpływy będą mniejsze. Stracą wreszcie artyści – bo finalnie to oni nie dostaną obiecanych środków z opłaty reprograficznej.

Czy opłatę reprograficzną powinno się zatem zastąpić innymi rozwiązaniami?

Skoro ponownie mamy dyskusję na ten temat, dziś jest właściwy moment, by w końcu wspólnie – rząd, biznes i twórcy – pomyśleć o systemowych i nowoczesnych rozwiązaniach. Jako branża nie jesteśmy wrogiem twórców. Wręcz przeciwnie uważamy, że należy się im godziwe wynagrodzenie. Sumiennie odprowadzamy opłaty reprograficzne, do których jesteśmy zobowiązani. Jednocześnie od wielu lat proponujemy organizacjom zbiorowego zarządzania porozumienie, które powinniśmy zacząć od uszczelnienia tego, co mamy obecnie. A potem wspólnie możemy rozpocząć prace nad systemo-

wymi rozwiązaniami, które sprawdziły się w innych krajach. Bo nieprawdą jest, że tylko Polska nie wprowadziła opłaty reprograficznej na smartfony, tablety czy smart TV. A tam, gdzie opłata już jest, głośno mówi się o reformie tego rozwiązania. Opłaty nie ma np. w Finlandii, gdzie postawiono na wypłatę rekompensat dla twórców z budżetu państwa, i to w wysokości uzależnionej od ilości kopiowanych dzieł. I to jest sprawiedliwe. A przecież w Polsce do tej pory nikt nigdy nie przeprowadził żadnego badania, które stwierdziłoby, jakie straty ponoszą twórcy ze względu na legalne kopiowanie. Od tego powinniśmy zacząć rozmowę o rozszerzaniu opłaty – czyli jaka jest rzeczywista skala strat twórców w Polsce ponoszonych z tytułu kopiowania przez smartfony czy tablety.

Trzymam w tej kwestii za słowo pana prezydenta Andrzeja Dudę, który w kampanii wyborczej obiecał weto dla podatku od smartfonów. Liczę, że stanie się też pewnego rodzaju arbitrem w tej sprawie.

W ostatnich kilku latach Polska dokonała gigantycznego skoku,

jeśli chodzi o cyfryzację kraju, co znalazło odbicie w rankingu cyfryzacji ONZ, w którym w dwa lata przeskoczyliśmy z 31. na 9. miejsce na świecie. Eksperci zauważają jednak, że równie ważna jest digitalizacja naszych partnerów w naszym regionie w Europie. Dlaczego? Czy naszymi doświadczeniami możemy się podzielić z innymi krajami, chociażby w ramach Trójmorza?

Myśląc o cyfryzacji polskiej gospodarki, powinniśmy przestać myśleć o istnieniu granic. Cyfryzacja to rodzaj rozwoju technologicznego, który potrzebuje partnerów, dlatego powinniśmy patrzeć i włączać się w to, co robią nasi sąsiedzi. Oczywiście z powodów gospodarczych, ekonomicznych dużo bliżej nam dziś np. do grupy państw Trójmorza, i z tego względu powinniśmy ten projekt rozwijać, zwłaszcza że Polska posiada potencjał, by stać się cyfrowym liderem w tej części Europy. Takie rozumowanie było także podstawą naszego projektu, który jako Cyfrowa Polska zainicjowaliśmy – koalicji 14 organizacji z branży cyfrowej z 11 krajów należących do Inicjatywy Trójmorza, czyli CEE Digital Coalition. Tworzymy swoisty think tank, który ma być głosem dorad-

czym dla naszych krajów w kwestiach cyfryzacyjnych.

Jednym z wyzwań dla Polski jest budowa sieci 5G. Koszty inwestycji idą w setki miliardów. Czy rzeczywiście przyspieszenie sieci jest warte tak ogromnych środków?

Zdecydowanie. Mamy ogromny potencjał, jeśli chodzi o wdrażanie, budowę sieci 5G oraz komercjalizację naszych rozwiązań na inne rynki. Jest to inwestycja, która zdeterminuje naszą gospodarkę na najbliższe kilkanaście, a może kilkadziesiąt lat. Dlatego tym bardziej cieszę się, że rząd do tej pory dostrzegał potrzebę takiej inwestycji. Polski nie stać bowiem na rezygnację z tego wyścigu technologicznego. Trzeba zrobić wszystko, by centra badawczo-rozwojowe nadal były chętnie lokowane w naszym kraju. Należy też myśleć już o dalszej przyszłości, jaką jest 6G. Wyścig trwa. I Polska musi nie tylko wytrzymać jego tempo, ale starać się dogonić największych graczy.

Niedawny pożar serwerów we Francji spowodował paraliż znacznej części internetu na całym niemal świecie. Odczuliśmy to również w Polsce. Jak zaradzić takim sytuacjom? Przecież oprócz tego typu katastrof

systemy informatyczne każdego dnia są narażone na niezliczone ataki hakerskie. Nie obawia się Pan sytuacji, że któregoś dnia tak żmudnie budowane systemy odmówią współpracy z człowiekiem?

Dlatego – co nieustannie powtarzamy – kluczowa dla państwa jest inwestycja w cyberbezpieczeństwo. Osobiście cieszę się z prac nad nowelizacją Ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, bo to bardzo dobry kierunek. Nie możemy sobie pozwolić na czyjkolwiek monopol w tym zakresie. I kształt proponowanych rozwiązań pokazuje, że rząd myśli podobnie. Oczywiście nie da się w 100 proc. ustrzec przed cyberatakami. One będą. Chodzi o to, by przede wszystkim infrastruktura wrażliwa była bezpieczna. Dlatego nie wolno myśleć o wydatkach na cyberbezpieczeństwo tylko pod względem przeznaczanych środków. To inwestycja. Trzeba też budować świadomość i odpowiedzialność społeczną, jak bezpiecznie korzystać z sieci i nowoczesnych rozwiązań cyfrowych – zarówno wśród konsumentów, przedsiębiorców, jak i administracji publicznej.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

Strefa Wolnego Słowa

Albicla.com

KOPALNIE \ Przedstawiciele rządu i górniczych związków debatowali wczoraj nad ostatecznym kształtem umowy społecznej dla górnictwa, która m.in. określi szczegóły rozpisane do 2049 r. wygaszania kopalń oraz transformacji Śląska. W chwili zamknięcia tego numeru „Codziennie” rozmowy jeszcze trwały.

WYWIAD \ Z JAKUBEM CHEŁSTOWSKIM, marszałkiem województwa śląskiego, rozmawia MARIUSZ ANDRZEJ URBANKE

Nie możemy zawieść społecznego zaufania

Śląski Pakiet dla Gospodarki, jako uzupełnienie rządowego programu, po prostu się sprawdził i chcemy go kontynuować.

Województwo Śląskie otrzymało tytuł Europejskiego Regionu Przedsiębiorczości 2021–2022 – nagrodę za najlepszą strategię wspierania przedsiębiorczości. To mobilizuje do dalszej pracy?

Nie ukrywam, że jest to ogromny powód do satysfakcji. Jednocześnie mamy pewność, że wszystkie nasze dotychczasowe działania mają sens. Będziemy nadal wspierać przedsiębiorczość, czeka nas przy tym bardzo intensywna dekada w związku z realizacją programu Śląskie 2030. Zmieniamy stereotyp naszego regionu jako wyłącznie kolebki przemysłu ciężkiego. Oczywiście z przemysłu nie rezygnujemy, zmieniamy jednak jego charakter, idąc w kierunku regionu zielonego.

Szczególną uwagę zwracamy na kwestie zrównoważonego i innowacyjnego rozwoju przedsiębiorstw działających w naszym regionie. Zapewnienie dalszej pomocy tym firmom, które chcą się rozwijać, ale także wsparcie

tych podmiotów, które muszą na tym rynku odzyskać swoją dawną pozycję czy wręcz na nim się utrzymać, jest naszym obowiązkiem. Na tym polega sprawowanie społecznego mandatu. Nie możemy zawieść niczyjego zaufania.

Śląski Pakiet dla Gospodarki był kołem ratunkowym dla osłabionej podczas pandemii gospodarki regionalnej. Chcecie go kontynuować?

Tak, bo po prostu się sprawdził. W 2020 r. wydaliśmy na ten cel aż 1,4 mld zł. Było to możliwe dzięki modyfikacji Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020, a także bardzo dobrej współpracy z Komisją Europejską i stroną rządową. Część niewykorzystanych jeszcze środków przekierowano m.in. na ochronę przed bezrobociem. Rozwiązania wypracowane w regionie okazały się na tyle skuteczne, że stały się wzorem dla pozostałych województw.

Pod względem pomocy udzielonej przedsiębiorcom jeste-

Jakub Chełstowski, marszałek województwa śląskiego | fot. UM/d

śmy jako region jednym z europejskich liderów. Dzięki temu bezrobocie w regionie na poziomie 4,9 proc. jest wartością zbliżoną do osiągniętej w okresie zimowym 2018/2019 oraz 2017/2018 i niższe niż przed rokiem 2018. Niestety mamy kolejną falę pandemii, więc kontynuacja programów wsparcia jest koniecznością. Na początek chcemy bardziej pomóc naszej regionalnej turystyce, która wskutek pandemii znalazła się w fatalnym stanie. W 2020 r. przeznaczyliśmy na ten cel 3,5 mln zł, w tym roku będzie to ponad 84 mln zł. W połowie lutego przekazaliśmy 12 gminom czeki na 8 mln zł. Gminy mają podjąć inicjatywę na rzecz przedsiębiorców z branży turystycznej. Będą to zwolnienia z podatków czy też umorzenia opłat lokalnych.

Województwo stać na takie wydatki?

Przypomnę, że mamy bardzo dobry budżet: to aż 1 mld 666 mln 792 tys. 847 zł po stronie dochodów. Trafia też do nas pieniądze z Funduszu Odbudowy. Jest to gigantyczna kwota 770 mld zł, co jest w mojej ocenie ogromnym sukcesem premiera Mateusza Morawieckiego. Nikt takich pieniędzy dla Polski jeszcze nie wywalczył. Województwo śląskie z tego tytułu otrzyma 2 mld 365 mln euro, jesteśmy ponadto w gronie regionów, które otrzymają pieniądze z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji i Polityki Spójności. To kolejno 4 mld 4 mln zł oraz 3 mld 8 mln zł. Zadamy o to, aby dobrze je wykorzystać.

Przemysł odporny na lockdown, gorzej z usługami

PANDEMIA \ Trzeci w ciągu roku lockdown nie pozostanie bez wpływu na gospodarkę. Zdaniem ekspertów najbardziej ucierpią turystyka, hotelarstwo i gastronomia. Można być za to spokojnym o polski przemysł, który przez ostatnie miesiące pokazał, że jest motorem naszej gospodarki, nawet w trudnym okresie pandemii.

W związku z rosnącą liczbą zakażeń spowodowanych głównie brytyjską odmianą koronawirusa od jutra cała Polska znowu stanie się czerwoną strefą. Ponownie, poza robotniczymi, zamknięte zostaną hotele. Hotelarze będą mogli świadczyć jedynie noclegi dla gości w ramach podróży służbowych.

Nowe obostrzenia oznaczają, że ograniczona będzie również działalność galerii handlowych. Otwarte pozostaną sklepy spożywcze, apteki i drogerie, salony prasowe, księgarnie czy sklepy z artykułami budowlanymi. W galeriach będą mogły też działać zakłady fryzjerskie i optyczne, placówki bankowe i pralnie. Nieczynne będą

natomiast kina, baseny, sauny, solaria, łaźnie tureckie, salony odchudzające, kasyna, stoki narciarskie, kluby fitness i siłownie.

Do 28 marca obowiązuje również zakaz organizacji wesel, komunii czy przyjęć okolicznościowych. Targi, wystawy, kongresy i konferencje mogą się odbywać wyłącznie online. W całym kraju obowiązuje też zakaz działalności stacjonarnych restauracji. Możliwa jest jedynie realizacja usług na wynos oraz z dowozem.

Zdaniem ekspertów już trzeci lockdown w ciągu roku nie pozostanie bez wpływu na gospodarkę. – Na szczęście przemysł pozostaje odporny na skutki pandemii, a Polska czerpie korzy-

ści z bycia w odpowiednich łańcuchach dostaw. O wiele gorzej radzą sobie usługi, zwłaszcza turystyka, hotelarstwo czy gastronomia. Nowe obostrzenia jeszcze bardziej pogłębią ich trudną sytuację – ocenił Maciej Witucki, szef Konfederacji Lewiatan.

Jego zdaniem nie da się przewidzieć, jak po wprowadzeniu kolejnych restrykcji będzie się kształtował popyt czy jakie bariery administracyjne napotka jeszcze biznes. – To bardzo ogranicza możliwości inwestowania, składania zamówień u podwykonawców. To wspólny problem małych i dużych firm. Mamy nadzieję, że to już ostatni taki lockdown – dodał Witucki.

Wielką szansą dla branży usługowej jest uzgodnienie odpowiedniego reżimu sanitarnego, w którym firmy będą mogły działać. Według Lewiatana zatrudnienie w takich firmach to szansa dla osób młodych, o małym doświadczeniu. – W uzgodnieniu odpowiedniego reżimu działania leży ogromna szansa dla usług, co w praktyce będzie krokiem w stronę ostatecznego wyjścia z pandemii – podkreślił szef Lewiatana.

W ocenie Jakuba Rybackiego z Polskiego Instytutu Ekonomicznego aktywność w sektorach usługowych najprawdopodobniej będzie na porównywalnym poziomie do tego z marca ubiegłego roku, kiedy również obowiązywały ścisłe

obostrzenia. – Ich wpływ ma jednak stosunkowo niewielkie przełożenie na całą gospodarkę, bo w 2019 r. kształtowały one ok. 1,8 proc. PKB – wskazał ekonomista z PIE.

Dodał, że mały udział hotelarstwa i usług rekreacyjnych w strukturze polskiej gospodarki, a także mniej dotkliwe niż przed rokiem restrykcje w handlu nie wpływają na zmianę prognoz PKB w bieżącym kwartale. – Przedłużanie restrykcji na kolejne tygodnie kwietnia będzie jednak skutkowało rewizjami optymistycznych prognoz na drugi kwartał – ostrzegł ekspert.

Wprowadzane obostrzenia mają potrwać do 9 kwietnia.

Paweł Woźniak

UE JAKO DRUGA W EKSPORCIE UZBROJENIA

WIELKA PIĄTKA \ Kraje Unii Europejskiej w latach 2016–2020 odpowiedziały łącznie za 26 proc. sprzedanego uzbrojenia za granicę. Z kolei udział pięciu największych eksporterów z Europy Zachodniej, do których zaliczamy Francję, Niemcy, Wielką Brytanię, Hiszpanię oraz Włochy, w tym okresie wyniósł 22 proc.

OBRONA NARODOWA

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 19-21 MARCA 2021

19

RAPORT \ Niewielki spadek eksportu sprzętu wojskowego na świecie

Niemcy i Francja zwiększają sprzedaż uzbrojenia

Stany Zjednoczone umocniły się na pozycji największego eksportera uzbrojenia na świecie. Kraj ten w latach 2016–2020 odpowiadał za sprzedaż 37 proc. uzbrojenia za granicę. W pierwszej piątce znalazły się również Rosja, Francja, Niemcy oraz Chińska Republika Ludowa – informuje w najnowszym raporcie Sztokholmski Międzynarodowy Instytut Badań nad Pokojem (SIPRI).

Paweł Kryszczak

W latach 2016–2020 wartość eksportu uzbrojenia na świecie była o 0,5 proc. niższa w porównaniu z okresem 2011–2015 oraz o 15 proc. wyższa w porównaniu z latami 2006–2010.

Ekspert i ze Sztokholmskiego Międzynarodowego Instytutu Badań nad Pokojem uważają, że ten niewielki spadek eksportu uzbrojenia może wynikać z pandemii koronawirusa i powiązanego z nim kryzysu gospodarczego. Wartość globalnej sprzedaży uzbrojenia w roku 2020 była niższa o 16 proc. w porównaniu z rokiem 2019.

Do pięciu największych eksporterów sprzętu wojskowego należą Stany Zjednoczone, Rosja, Francja, Niemcy oraz Chiny. Z kolei wśród największych importerów uzbrojenia znalazły się Królestwo Arabii Saudyjskiej, Indie, Egipt, Australia oraz Chińska Republika Ludowa, które są odpowiedzialne za zakup 36 proc. uzbrojenia na międzynarodowym rynku sprzętu wojskowego.

Polska znalazła się na 36. pozycji 40 największych światowych importerów uzbrojenia. Udział w imporcie naszego kraju wyniósł ok. 0,6 proc. i uplasował nas pomiędzy Meksykiem a Brazylią. Polska w latach 2016–2020 najczęściej sięgała po zakup sprzętu wojskowego ze Stanów Zjednoczonych, Włoch oraz Korei Południowej. Warto zauważyć, że nasz kraj jest trzecim największym odbiorcą uzbrojenia od Norwegii.

Autorzy raportu wskazują również na regionalne różnicowanie dotyczące sprzedaży uzbrojenia. Podczas gdy dynamika eksportu na Bliskim Wschodzie i w Europie zwiększyła się w latach 2016–2020 w porównaniu z latami 2011–2015 odpowiednio o ok. 25 proc. i 12 proc., to w takich obszarach, jak Afryka, Ameryka Północna i Południowa oraz

fot. Wikipedia/d

Azja i Oceania, zmniejszyła się odpowiednio o 13 proc., 43 proc. i 8,3 proc.

Stany Zjednoczone w latach 2016–2020 odpowiadały za 37 proc. eksportu uzbrojenia na świecie. Jest to wzrost o 15 proc. w porównaniu z latami 2011–2015, kiedy to sprzedaż sprzętu wojskowego za granicę wyniosła 32 proc. Państwem, które kupuje najwięcej uzbrojenia od USA, jest Arabia Saudyjska, na kolejnych miejscach zaś znalazły się Australia i Korea Południowa. Warto zauważyć, że niemal połowa sprzętu wojskowego zakupionego w Stanach Zjednoczonych przypadła na Bliski Wschód.

Kolejnym krajem w zestawieniu jest Federacja Rosyjska, której udział w międzynarodowym rynku zbrojeniowym wyniósł 20 proc. w latach 2016–2020. Tym samym eksport uzbrojenia skurczył się aż o 22 proc. w porównaniu z latami 2011–2015, kiedy to wyniósł 26 proc. Do największych importerów uzbrojenia rosyjskiego należą Indie, Chiny i Algieria.

Na kolejnym miejscu uplasowała się Francja, która w latach 2016–2020 była odpowiedzialna za 8,2 proc. światowego eksportu uzbrojenia. Kraj ten zwiększył swój udział w tym rynku

o 44 proc. w porównaniu z latami 2011–2015. Najważniejszymi klientami Paryża były Indie, Egipt oraz Katar. Czwarte miejsce zajmuje Republika Federalna Niemiec, której udział w światowym eksporcie wzrósł z 4,5 proc. do 5,5 proc. Głównymi odbiorcami sprzętu wojskowego są Korea Południowa, Algieria oraz Egipt. Dostawy m.in. okrętów podwodnych, w tym trzech jednostek do Egiptu, oraz sprzedaż pojazdów opancerzonych m.in. do Australii i Wielkiej Brytanii pozwoliły wyprzedzić w tym zestawieniu Wielką Brytanię oraz Chiny.

Chiński eksport uzbrojenia w latach 2016–2020 wy-

niósł 5,2 proc., czyli zmniejszył się o 7,8 proc. w porównaniu z okresem 2011–2015. Najczęściej po sprzęt wojskowy z Chin sięgały Pakistan, Bangladesz oraz Algieria.

Na kolejnych miejscach uplasowały się Wielka Brytania (3,3 proc.), Hiszpania (3,2 proc.), Izrael (3 proc.), Korea Południowa (2,7 proc.) oraz Włochy (2,2 proc.). Warto zauważyć, że wśród 25 największych eksporterów można znaleźć również Kanadę (0,5 proc.), Białoruś (0,3 proc.), Norwegię (0,3 proc.) Czechy (0,3 proc.) oraz Portugalię (0,2 proc.), nie ma natomiast Polski.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19

OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTYKA

23

PODRÓŻE

24

SPOŁECZEŃSTWO

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

foto: Wikipedia/d

Adolf Maria Bocheński

(1909–1944) polski pisarz, publicysta i działacz polityczny

\\ Państwo jest niejako dźwigarem, za pomocą którego naród jest w stanie utrzymać się i rozszerzyć swój stan posiadania. (...) Im który naród posiada silniejsze państwo, tym wyższe stanowisko zajmuje w ogólnej hierarchii narodów. \\

FELIETON \ Co wspólnego mają nagonka na Daniela Obajtka w kraju z atakami na Polskę zza granicy

Panowie, Irokezi i jurgieltnicy

Wolność Tomku w swoim domku – a figę z makiem! Okazuje się, że do urządzania Twojego domku pretendują jacyś inni panowie. Kiedyś wprost nazywali samych siebie rasą panów, a nas Irokezami. A co się robi z takimi dzikusami? Ano, najpierw odbiera się im miejsce do życia, a potem urządza to życie według własnych reguł dla własnego interesu. Takie wrażenie sprawia ostatnia fala narastających ataków na Polskę zza granicy, za którą ponoć mieszkają sami nasi przyjaciele. I właśnie po przyjacielsku nam radzą, żebyśmy zaniechali budowy megalotniska klasy światowej, fuzji Lotosu z Orletem, budowy elektrowni jądrowych, jednym słowem wszelkich działań mogących postawić nasz kraj w rzędzie rozgrywających, a nie rozgrywanych.

Jerzy Lubach

Nie ośmieliłbym się może użyć tak mocnych słów nawiązujących w odniesieniu do naszych sąsiadów wprost do ich niechlubnej zbrodniczej przeszłości politycznej, ale identyczną opinię o nich znalazłem ostatnio u słynącego z wyważonych opinii jako historyk, a jako człowiek będącego uosobieniem łagodności prof. Andrzeja Nowaka:

Panowie i gorsza Europa

„Wolno powiedzieć o Polakach, o Czechach, o Litwinach, o Węgrach czy o Ukraińcach: to jest »gorsza Europa«, to są prymitywne kraje, którymi naturalni przedstawiciele prawdziwie europejskiej »rasy panów« mogą i powinni kierować, sami oni bowiem nie są do tego zdolni. Nie mam tu wcale na myśli tylko Niemców, to dotyczy »rasy panów« z Belgii – panów-ludobójców z Konga, rasy panów z Holandii – panów z Indonezji, rasy panów z Francji – panów nad dziesięcioma milionami kilometrów kwadratowych imperium kolonialnego, zresztą do dzisiaj w jakiejś formie podtrzymywane, (...) itd., itp. Ich dawna mentalność polityczna bardzo silnie kształtuje dzisiejszy imperialny stosunek, imperialne relacje na linii Europa Zachodnia – Europa Wschodnia. Ta druga okazuje się ostatnim obszarem, na którym można realizować bezkarnie autorytarne fantazje o panowaniu, nauczaniu i oświecaniu zacofanych mieszkańców prowincji europejskiej”.

No i nauczają nas i oświecają, a gdy nie słuchamy, stawiają do kąta – to na razie, bo wkrótce za krnąbrność każą zapewne klęczeć na grochu. Są tylko dwie możliwości: albo rację mają nasi samozwańczy nauczyciele tak chętni do wymierzania

kar – albo my. My chcemy, żeby nasz kraj stawał się coraz lepszy do życia dla swoich mieszkańców i podejmujemy w tym celu stosowne działania, które zaczynają przynosić skutek – dlatego wprawia to naszych zachodnioeuropejskich przyjaciół w nerwowe drgawki?

Emancypacja Irokezów

Finalizuje się fuzja Orlenu i Lotosu, największej firmy energetycznej już nie tylko w naszym regionie, ale na skalę europejską, inwestującej nie tylko na Litwie, Słowacji i w Czechach, lecz także w Niemczech, o czym poinformował ostatnio szef koncernu Daniel Obajtek przy okazji otwarcia w Hamburgu drugiej stacji paliw tej marki. Wywołało to głupkowate śmichy-chichy opozycji i ich najemnych pismaków – ha, ha, już druga! Nie doczytali, że takich stacji Orlen ma w Niemczech 500, tyle że pod inną marką, która teraz będzie konsekwentnie zmieniana na tę polską.

Rząd RP podpisał umowę ze słynną firmą południowokoreańską na budowę największego w Europie kompleksu lotniskowo-komunikacyjnego mimo zdania tak wybitnego eksperta, jak Rafał Trzaskowski („Po co nam ta gigantomania, przecież mamy lotnisko w Berlinie”).

Podczas wizyty we Francji premier Morawiecki rozmawiał z prezydentem Macronem także o możliwości udziału tamtejszych specjalistów i firm w budowaniu elektrowni atomowych w Polsce, o co zabiegają również biznesy Korei Płd. i USA.

Po kilkudziesięciu latach niemożności podejmowane są lub kończone wielkie projekty cywilizacyjne – gazociąg ze złóż norweskich Baltic Pipe, przekop Mierzei Wiślanej uniezależniający nas od kaprysów Rosji, tunel łączący Świnoujście z resztą kraju.

Po co ta wylizanka? Okazuje się, że we wszystkich tych sprawach nasz zachodni sąsiad ma negatywne zdanie. A wyraża je w trojaki spo-

sób – na forum UE, we własnej prasie i w prasie polskiej, a właściwie polskojęzycznej, bo często właścicielem tych gazet jest kapitał zagraniczny, pewnie przypadkowo głównie niemiecki.

Sąsiedzi i narzędzia nacisku

To, co Niemcy piszą u siebie, rzadko trafia do polskiej opinii publicznej, a warto wiedzieć np. o ogłoszonym właśnie przez minister środowiska Svenję Schulze dokumencie programowym zakładającym wywieranie presji na inne europejskie kraje, by przyłączyły się do wygaszania atomu. „Federalne Ministerstwo Środowiska będzie aktywnie promować – wraz z podobnie myślącymi państwami w Europie – włączenie się do procesu wygaszania energetyki jądrowej przez inne europejskie kraje (...). Finansowane przez państwo nowe elektrownie jądrowe w UE nie leżą w interesie Niemiec ani w interesie ochrony klimatu i transformacji energetycznej”.

Jak podsumowuje polski specjalista ds. energetyki Jakub Wiech: „Rząd RFN forsuje swą wizję transformacji, wycinając czysty atom i robiąc miejsce pod rosyjski gaz, którym handluje”. I celnie zauważa: „A teraz proszę się zastanowić, jaka będzie presja (dez)informacyjna na Polskę, gdy zapadną konkretne, wiążące decyzje ws. atomu. Po jednej stronie mamy sąsiada otwarcie walczącego z tą technologią (Niemcy), po drugiej kraj (Rosję), którego spółek i technologii nie wzięliśmy pod uwagę przy budowie naszej elektrowni jądrowej (z oczywistych powodów politycznych), a z którego surowców rezygnujemy (i atom nam w tym bardzo pomoże). Wyobrażacie sobie, co się będzie działo?”.

Jurgieltnicy na cel wzięli

Nie musimy za bardzo wyteżać wyobraźni. Przeciw fuzji Orlenu z Lotosem roz-

\\ Po kilkudziesięciu latach niemożności podejmowane są lub kończone wielkie projekty cywilizacyjne – gazociąg ze złóż norweskich Baltic Pipe, przekop Mierzei Wiślanej uniezależniający nas od kaprysów Rosji, tunel łączący Świnoujście z resztą kraju. We wszystkich tych sprawach nasz zachodni sąsiad ma negatywne zdanie. \\

kraju, który ich wykarmił, i tych jego obywateli, którzy pracują dla jego dobra, wystarczy sobie przypomnieć kampanię „polskiej” gazety przeciw rządowi Jana Olszewskiego, oskarżanie o szykowanie przewrotu Antoniego Macierewicza, kubły pomyj wylewane na prezydenta Lecha Kaczyńskiego, zniszczenie pod fałszywymi zarzutami kariery politycznej Romualda Szeremietiewa.

Dziś na celowniku najmiotów są Daniel Obajtek i oczywiście Jarosław Kaczyński – zaczęło się od „afery Obajtka”, ale szybko parlamentarni jurgieltnicy „odkryli”, że to w istocie „afera Kaczyńskiego”.

Róbmy swoje... Trójmorze

Czytelnicy wiedzą, że jestem wielkim entuzjastą idei Międzymorza, której realizacja uchroniłaby nas od konieczności podporządkowania się interesom sąsiadów. Ucieszyła mnie więc recepta zawarta w cytowanym tekście prof. Nowaka: „Rozwiązaniem może być projekt Trójmorza (...). W 1919 r. przedstawił ją twórca geopolityki Halford Mackinder (...), określając teren między Morzem Bałtyckim a morzami Adriatyckim i Czarnym jako najważniejszy obszar w Eurazji. Uważał, iż mocarstwa anglosaskie (...), jeżeli chcą utrzymać ład światowy po I wojnie światowej, muszą stworzyć i wesprzeć blok państw Trójmorza, i związać go sojuszami ze sobą, czyli z Anglią i USA. Chodziło o zablokowanie możliwości bezpośredniego porozumienia Rosji z Niemcami, bo ono zniszczy wszystko to, co miał chronić ład po Wielkiej Wojnie, ład wersalski – i stworzy połączoną tyranię tych dwóch państw posiadających wielkie tradycje despotyzmu”.

Temu samemu musi służyć Trójmorze budowane przez Polskę dziś. W obliczu kryzysu wysiłki trzeba znacząco przyspieszyć, by nie zburzyło go wywołane przez obce interesy tsunami politycznej poprawności.

pętano wściekłą nagonkę dla niepoznaki skierowaną przeciw szefowi koncernu Danielowi Obajtkowi. I tu dochodzimy do tematu jurgieltników, jak w dawnej Polsce nazywano osobników zaprzęających się zagranicznym „panom”.

To oni wychwalali działania naszych sąsiadów realizujących rozbiory Polski, basując w tym kupionym za znacznie większe pieniądze przez carycę Katarzynę wybitnym intelektualistom europejskim, takim jak Voltaire. Paru jurgieltników powiesił lud podczas insurekcji warszawskiej, ale na ogół dobrze się oni mają za każdej władzy zaborców i okupantów, nosząc miano raz volksdeutschow, raz pezetpeerowców, a od 30 lat – „Europejczyków”.

Nie ma takiej podłości, której by się nie dopuścili wobec

Georg Christoph Lichtenberg

(1742–1799) niemiecki satyryk, aforysta, krytyk sztuki, profesor matematyki i nauk przyrodniczych na uniwersytecie w Getyndze, twórca niemieckiej fizyki eksperymentalnej

„Strzeż się, abyś przez przypadek nie znalazł się w sytuacji, do której nie dorastas, abyś nie musiał wydawać się czymś, czym nie jesteś; nic bowiem nie jest bardziej niebezpieczne i nie pozbawia tak wewnętrznego spokoju, a kończy się zwykle zupełną utratą zaufania.”

PUBLI...

21

Grzegorz Wszółek

Selekcjonerowi przysługuje prawo swobody wyboru, tym bardziej że poza kilkoma murowanymi pozycjami z Robertem Lewandowskim na czele i kwestiami zdrowotnymi, po nieudanych miesiącach u boku Jerzego Brzęczka każdemu warto dać szansę pokazania się. Jednak nie wszystkie decyzje Sousy są zrozumiałe.

Zaufajcie mi, bo mam plan, pomysł i wizję

Nie dziwi wybór Wojciecha Szczęsnego jako numeru jeden w bramce, choć Łukasz Fabiański obiektywnie rzecz biorąc imponuje formą i zalicza więcej parad od kolegi z Juventusu Turyn.

Postawiłbym plusik przy nazwiskach absolutnych debutantów: Michała Hełika, Sebastiana Kowalczyka i Kacpra Kozłowskiego. Jednocześnie mało kto rozumie, dlaczego wspomniana dwójka ostatnich zawodników Pogoni Szczecin otrzymała szansę powąchania murawy na zgrupowaniu przed ważnymi meczami w eliminacjach mistrzostw świata, a wybijający się Bartosz Kapustka już nie.

Co kierowało trenerem Sousy, że postanowił skreślić akurat Tomasza Kędziore, grającego od deski do deski w mocnym Dynamie Kijów? Czy Karol Linetty naprawdę nie nadaje się do gry, a Jakub Moder czy Przemysław Płacheta, zaliczający ogony w Championship – już tak?

Enigmatyczne były tłumaczenia Sousy, który apelował o zaufanie do jego wizji. Portugalczyk wyraził nadzieję, że wszyscy zrozumiemy jego plan, gdy reprezentacja Polski zacznie punktować. – Przyglądaliśmy się temu, jak piłkarze grają w klubach, ale kluczowa była charakterystyka zawodników. Jak wygląda proces przyswajania przez nich naszego modelu gry. Mamy plan, mamy pomysł i, uwzględniając wszystkich zawodników, wiemy, jaki futbol chcemy zagrać. Stąd też takie decyzje – wyjaśnił nowy trener.

Zasługi czy umiejętności – pytania o skrzydłowych

Dlatego też powołał Kamila Grosickiego, który ostatni występ w barwach West Bromich Albion zaliczył... w styczniu. Częściej niż o bramkach i asystach zasłużonego skrzydłowego mówi

PIŁKA NOŻNA \ Skład reprezentacji – niedosyt po pierwszych powołaniach nowego selekcjonera

Wizja Sousy?

Paulo Sousa skreślił ostatecznie ośmiu piłkarzy z szerokiej listy 35 powołanych na mecze reprezentacji z Węgrami, Andorą i Anglią. Konferencja prasowa tuż przed zgrupowaniem niebezpiecznie przypominała czasy Jerzego Brzęczka, czyli mało konkretów, więcej domysłów i ogólnych formułek.

Jakakolwiek strata punktów w spotkaniach przeciwko Węgrom i Andorze unaocznia Sousie, jak łatwo podpaść opinii publicznej
| fot. PanoramiC / imago sport/Forum

się o sagach transferowych z jego udziałem. Wszystkie mają wspólny mianownik: przeprowadzane są na ostatnią chwilę i okazują się niewypałem. „Grosik” dał reprezentacji wiele, nie mamy zresztą komfortu zbyt wielu lewonoznych zawodników. Jednak albo Sousa powołuje kogoś do kadry za zasługi, albo kieruje się umiejętnościami czysto piłkarskimi.

– W przypadku Grosickiego musimy przyjrzeć się temu, jaka będzie rola w kadrze. Jest zaangażowany w grę dla reprezentacji, tworzy dużo sytuacji, nie tylko asystuje, lecz także strzela gole. Rozmawiałem z nim parę tygodni temu, nadal musi wykonać swoją pracę w Anglii. Będziemy mogli go poznać, ale i pomóc mu w jakiś sposób. Grosicki jest częścią tej rodziny – tłumaczył Sousa.

Czy powtórzy to zdanie, gdy Jakub Błaszczykowski upora się z kolejną w tym roku kontuzją? Wszak pomocnik Wisły Kraków marzy o wyjeździe na ostatni turniej w karierze, po którym najpewniej zakończy przygodę z kadrą narodową. Gdyby nie przesunięcie terminu Euro 2020, Brzęczek zabrałby go na pokład samolotu.

Dziennikarze nie dociekali podczas konferencji prasowej, czy dla Sousy liczy się Paweł Wszółek. Ofensywny gracz Legii Warszawa jest

jednym z najlepszych skrzydłowych w ekstraklasie, strzelił w tym sezonie trzy gole i zaliczył sześć asyst. Dwudziestoośmiolatek byłby z pewnością ciekawą alternatywą, nawet w szerokiej kadrze na eliminacje do mundialu czy mistrzostwa Europy.

Czego się nie dowiedzieliśmy

Co jeszcze pozostanie w pamięci po rozdaniu powołań piłkarzom? Sousa unika jednoznacznych deklaracji, które są potrzebne „tu i teraz”. Jak najbardziej zasadne pytanie o cele punktowe reprezentacji w trzech nadchodzących spotkaniach zbył, niczym Brzęczek, całkiem niedawno. – Każdy trener odpowiedziałby, że należy grać tak, by wygrywać kolejne mecze i zdobywać punkty – odparł selekcjoner.

Jako kibic reprezentacji chciałbym usłyszeć jednak coś w stylu: „Nasz planem jest zdobycie 6 pkt. Węgrzy są trudnymi rywalami, ale jak najbardziej do ogrania. Andora – wiadomo. Z Anglią będzie bardzo trudno, to teoretycznie drużyna poza naszym zasięgiem. Obiecuję jednak, że damy z siebie wszystko”.

Niestety Sousa wybrał ucieczkę od odpowiedzi. Podobnie było, gdy usłyszał pytanie o trudną sytuację Roberta Lewandowskiego, Ar-

kadiusza Milika i Krzysztofa Piątka – ze względu na zakaz lotów z Niemiec i Francji do Wielkiej Brytanii mogą oni nie zagrać pod koniec marca w Londynie. To znacząco osłabiłoby i tak marne szanse polskiej kadry na sukces w starciu z gospodarzami 31 marca. – Trzech z czterech napastników ma pewne komplikacje. Cała trójka na ten moment nie jest pewna tego, że pojedzie z nami na ten mecz – oświadczył Sousa. A coś więcej? Jaka jest alternatywa? Czy pozostaje tylko się modlić, by niemieckie landy łaskawym okiem oceniły sytuację naszych napastników?

Pojawiły się natomiast w wypowiedzi selekcjoner-

ra dwa konkrety, o których wiedzieliśmy przed ogłoszeniem konferencji prasowej. Mianowicie Sousa nie potrafi ani słowa powiedzieć w języku polskim i nie ceni zbyt wysoko polskiej piłki klubowej, więc warto docenić go za szczerość, a nie ucieczkę w zbędną kurtuazję.

Wnioski

Na bazie taktyki zespołów ostatnio prowadzonych przez Portugalczyka można domniemywać, że w meczu z Andorą nowy sztab będzie chciał przetestować grę trójką obrońców. Nasza reprezentacja nigdy nie grała w tak ofensywnym stylu, mamy też problem z obsadą pozycji typowo „wahadłowych”, zabezpieczających obronę przy podłączaniu się do akcji ofensywnych.

Sousa nie wykluczył zastosowania taktycznego wariantu, ale wprost niczego nie zadeklarował. – Podczas boiskowych starć elementy gry są dynamiczne. Dlatego ustawienie powinno się opierać na zrozumieniu tego, co chcemy wprowadzić w danym meczu – enigmatycznie podsumował swoje rozważania.

Nawet jeśli zaczniemy grać trójką obrońców, to Kędziora powinien zostać powołany – jest bezdyskusyjnie najlepszym obecnie, nominalnym prawym obrońcą. Grosickiego mogą uratować liczby szczególnie w dwóch pierwszych spotkaniach eliminacyjnych. Nasz sukces będzie zależał w głównej mierze od połączenia między Lewandowskim a Piotrem Zielińskim, znajdującym się w życiowej formie.

Jedno jest pewne: jakakolwiek strata punktów w spotkaniach przeciwko Węgrom i Andorze unaocznia Sousie, jak łatwo podpaść opinii publicznej i przejść od zbawcy do osoby wyszydzanej polskim przysłowiem: „z deszczu pod rynnę”.

OGŁOSZENIE PŁATNE

KRAJOWY OŚRODEK WSPARCIA ROLNICTWA, ODDZIAŁ TERENOWY W OLSZTYNIE

ogłasza, że zamierza przeznaczyć do sprzedaży w drodze przetargu nieruchomość gruntową niezabudowaną położoną w woj. warmińsko-mazurskim, pow. iławski, gmina Zalewo, **obręb Wieprz – działki nr 120/4, 120/5 o łącznej powierzchni 28,9321 ha.**

Wywoławcza cena nieruchomości – 855 000,00 zł.

Termin, miejsce i warunki przetargu na ww. nieruchomość zostaną podane do publicznej wiadomości w odrębnym ogłoszeniu.

Szczegółowe informacje o nieruchomości oraz pełną treść wykazu można uzyskać w Siedzibie Oddziału Terenowego KOWR w Olsztynie, ul. Głowackiego 6, tel. 89 52 48 908 lub Biuletynie Informacji Publicznej KOWR na stronie internetowej: www.kowr.gov.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19

OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTKA

23

PODRÓŻE

24

SPOŁECZEŃSTWO

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

foto: Wikipedia/d

Zbigniew Brzeziński

(1928–2017) amerykański politolog i sowietolog polskiego pochodzenia, doradca ds. bezpieczeństwa narodowego USA za prezydentury Jimmy'ego Cartera

\\ Rosja może być albo imperium, albo demokracją, ale nie może być jednocześnie i jednym, i drugim. \\

ROSJA-UE-USA \ Moskwa otrzymała ostatnio serię sygnałów o bezsile UE i podziale Zachodu na tle stosunku do niej i do Chin, a to zachęca do testowania, jak daleko można się posunąć

Błędne sygnały, złe skutki

Decyzje nie są podejmowane na bazie rzeczywistości, lecz na bazie obrazu rzeczywistości istniejącego w umysłach decydentów. Wysyłanie im błędnych sygnałów wiedzie do wykrzywienia owego obrazu, a konsekwencje błędnego rozpoznania realiów mogą być tragiczne. Wiele wskazuje na to, że mamy obecnie do czynienia z serią sygnałów bezrefleksyjnie wysyłanych przez Zachód, które odczytywane są na Kremlu zgodnie z moskiewską logiką jako objawy słabości i stanowią zachętę do testowania, dokąd może posunąć się Rosja.

Przemysław Żurawski vel Grajewski

Historia relacji międzynarodowych zna wiele przykładów brzemienych w niechciane skutki decyzji podjętych na podstawie błędnych przesłanek lub optymistycznych założeń. Jak to działa?

Przykład Falklandów

W 1982 r. w Argentynie rządzonej przez wojskową juntę wybuchła fala protestów. Rząd nie był w stanie zaferować obywatelom niczego, co zwiększyłoby ich dlań poparcie. Wychowani w latynoskiej kulturze machismo wojskowi argentyńscy odebrali fakt objęcia funkcji premiera Wielkiej Brytanii przez kobietę – Margaret Thatcher – jako dowód oczywistej słabości Zjednoczonego Królestwa. Trudno było o większą pomyłkę, ale jak napisałem, nie rzeczywistość rozstrzyga o podejmowanych decyzjach, lecz jej obraz w głowach decydentów. Ten, który istniał w głowach argentyńskich wojskowych, skutkował decyzją o podniesieniu notowań junty przez sukces w polityce zagranicznej w postaci przyłączenia Falklandów. Rezultatem była wojna i śmierć wielu ludzi, a w końcu upadek junty. Decyzja okazała się więc nieracjonalna, ale przecież została podjęta.

Przykład Jugosławii

25 czerwca 1991 r. Słowenia i Chorwacja ogłosiły niepodległość. Wspólnoty europejskie wciąż miały jednak nadzieję na zachowanie jedności Jugosławii. Pod ich naciskiem 29 czerwca Lublana i Zagrzeb zawiesiły więc na trzy miesiące ogłoszone już deklaracje. 5 lipca Bruksela pod hasłem „odcienienia dopływu benzyny do ognia” ogłosiła embargo na dostawy broni do Jugosławii. Chciano pokoju, nie wojny.

W Belgradzie rozumiano to jednak po swojemu. Sko-

ro Słowenia i Chorwacja nie uzyskały uznania przez Europę niepodległości, to zdominowana przez Serbów armia jugosłowiańska, uderzając na nie, tłumiała rebelię na terytorium własnego państwa, a nie dokonywała agresji na cudze, a skoro Europa wprowadziła embargo na dostawy broni, to zamroziła stan drastycznej nierównowagi w potencjale bojowym stron. Serbowie odziedziczyli gros arsenału Jugosławii, a separatyści mieli głównie broń lekką. Sytuacja taka zawsze zachęca zaś, a nie zniechęca, stronę silniejszą do poszukiwania rozstrzygnięcia na polu walki.

Bruksela więc zamiast stłumić ogień, roznieciła go. Decydenci serbscy uznali, że Europa chce jedności Jugosławii, nie uznaje separatystów i nie chce ich dozbudować, a zatem wysłała do Belgradu jasny sygnał – „załatwcie to szybko”. Mylili się, ale ilu ludzi zapłaciło za to życiem? Wybuch wojen jugosłowiańskich był bardziej złożonym procesem, ale wskazany wątek nie był bez znaczenia.

Przykład Gruzji i Ukrainy

Na szczycie NATO w Bukareszcie w kwietniu 2008 r. Polska, Litwa, Rumunia i USA forsowały przyznanie Ukrainie i Gruzji przez Sojusz Północnoatlantyczny planu na rzecz członkostwa (MAP), czyli oficjalnego uznania obu tych państw za kraje kandydujące do NATO. Niemcy i Francja sprzeciwiły się temu, głosząc, że Gruzja ma nieuregulowane kwestie graniczne (wspierane przez Kreml samozwańcze quasi-państwa w Osetii Półd. i w Abchazji), które mogą wciągnąć NATO w wojnę z Rosją, i że do tematu należy wrócić na kolejnym spotkaniu w grudniu.

Na Kremlu zrozumiano to przesłanie jasno: „Potwierdźcie nasze tezy do grudnia, bo inaczej NATO się rozszerzy”. W efekcie od wiosny Rosja intensywnie rozbudowywała niezbędną dla operacji wojskowej przeciw Gruzji infrastrukturę logistyczną

w regionie (linie kolejowe), a w sierpniu uderzyła. Nie to było celem Niemiec i Francji. Nie taki sygnał chciały wysłać Moskwie, ale go wysłały i otrzymały rezultat stosowny do tego, jaki obraz rzeczywistości wytworzyły w głowach decydentów na Kremlu. Zareagowały miękko, „by nie drażnić Rosji”, więc sześć lat później Moskwa, będąc przekonana, że reakcja Zachodu będzie słaba, symboliczna i przejściowa, uderzyła na Ukrainę.

Bieżąca seria sygnałów

Wizyta Josepa Borrelli w Moskwie przyniosła spektakularną klęskę dyplomacji unijnej, ukazując całą jej słabość wobec Rosji. Moskwa aż nadto wyraźnie okazała, że doskonale ją dostrzega i rozumie. Upór Francji i Niemiec, by Borrelli tam wysłać, zanim nowa administracja amerykańska wykrystalizuje własną linię polityki wobec Rosji, przesądził o zignorowaniu kontekstu sprawy Aleksieja Nawalnego, dodatkowo podkreślając w oczach Rosjan podział w świecie Zachodu.

Miesiąc wcześniej prezydencja niemiecka w UE przeformowała porozumienie z Chinami, śpiesząc się także po to, by zdążyć, zanim w USA ktoś zacznie realnie rządzić. Na Kremlu oczywiście widzą, jak Niemcy usiłują „ograć” Amerykanów, grając kartami chińską i rosyjską.

Pierwszą strategiczną decyzją nowej administracji Joe Bidena było przedłużenie układu New START (o redukcji strategicznej broni jądrowej), którego Donald Trump nie chciał automatycznie przedłużać, domagając się od Moskwy rozciągnięcia go na pociski średniego zasięgu (np. Iskander) i doproszenia Chin do układu – tzn. uwzględnienia w nim ich potencjału jądrowego. Biden podpisał porozumienie na warunkach Moskwy.

Zaraz potem pojawiły się sygnały o możliwym wycofaniu sprzeciwu USA wobec Nord Streamu 2 (NS2). Byłoby to logiczne. Biden zapowiada odbudowę stosun-

\\ Moskwa otrzymała ostatnio serię sygnałów: o bezsile UE, o podziale Zachodu na tle stosunku do niej i do Chin, o woli Niemiec i Francji resetu z Rosją, o poszukiwaniu po raz kolejny przez Waszyngton sposobu rozbicia bloku rosyjsko-chińskiego poprzez wymarzone za oceanem oderwanie odeń Rosji. To wszystko ośmiela Moskwę i zachęca do rozwiązań siłowych, a to zagraża narodom naszego regionu. \\

ków z Europą, „zniszczonych przez Trumpa”, a pod pojęciem Europy rozumie Niemcy i Francję (wszak stosunki z państwami wschodniej flanki NATO Trump zostawił kwitujące). Nie da się zaś jednocześnie ocieplać relacji na linii Berlin-Waszyngton i nakładać sankcji na NS2. Moskwa otrzymała więc ostatnio serię sygnałów: o bezsile UE, o podziale Zachodu na tle stosunku do niej i do Chin, o woli Niemiec i Francji resetu z Rosją, o poszukiwaniu po raz kolejny przez Waszyngton sposobu rozbicia bloku rosyjsko-chińskiego poprzez wymarzone za oceanem oderwanie odeń Rosji.

Wisienką na torcie jest to, że – jak zauważają z coraz większym zaniepokojeniem amerykańskie media, i to takie jak „Washington Post” i CNN, a zatem przyjazne Bidenowi – od ponad 100 lat nie zdarzyło się, by urzędujący prezydent nie

zorganizował ani jednej konferencji prasowej w ciągu ponad 50 dni swojego urzędowania. Jeśli ostatnie ostre słowa Bidena o Putinie okażą się nie sygnałem nowej twardej linii politycznej, lecz „złym zrozumieniem intencji”, jeśli Waszyngton zacznie się z nich wycofywać lub jeśli zapowiedziana wreszcie na 25 marca konferencja pójdzie nie tak, pogłoski o tym, że Biden nie jest samodzielny, a Białe Dobre nie dopuszcza do konferencji, bo bał się jego niekontrolowanych wypowiedzi, potwierdzą się i dodatkowo ośmiela Moskwę.

Potrzeba Kremla

Głównym celem Putina i klanu siłowików z Kremla jest utrzymanie się u władzy. Akty imperialnej agresji są instrumentem podbudowywania stabilności reżimu wobec niemożności kupowania spokoju społecznego przez podnoszenie poziomu życia Rosjan. Ten spada od lat. Realne dochody obywateli były w 2020 r. o 12 proc. niższe niż w 2013 r. (ostatnim, w którym rosły), a tylko w 2020 r. spadły aż o 5 proc. Liczba ludzi żyjących w ubóstwie zwiększyła się w Rosji do prawie 20 mln (ok. 14 proc. społeczeństwa) wobec 16,5 mln osób w 2013 r. Dochody z ropy i gazu spadają i będą spadać, innych hitów eksportowych zaś Rosja nie ma.

COVID-19 też nie pomaga. Sprawa Nawalnego i związany z nią skandal wokół pałacu Putina uruchomiły masowe protesty społeczne. Nie obalą one reżimu, ale wywołują u niego dążenie do podreperowania swej pozycji. Doświadczenie zaboru Krymu jest zachęcające – notowania Putina wśród Rosjan poszybowały wówczas w górę. Na przełomie stycznia i lutego 2021 r. szefowa podległej Kremlowi telewizji RT Margarita Simonjan wezwała do aneksji Donbasu, a potem Putin dywagował o tym, że Rosja go nie porzuci. To balony próbne testujące reakcję świata – pomruki budzącego się wulkanu. Kolejny sygnał słabości Zachodu źle się skończy, a cenę zapłacą narody naszego regionu.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19 OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTYKA

23 PODRÓŻE

24

SPOŁECZEŃSTWO

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

ŚREDNIOWIECZE PO ESTOŃSKU \ Jeśli chodzi o hołdowanie tradycyjnym średniowiecznym obyczajom, trudno równać się z Estończykami. W Tallinie bez trudu znajdziemy karczmy, w których nadal jada się drewnianymi łyżkami z tradycyjnych kamiennych mis, najlepiej przy świecach. Czasem do dań nie podaje się sztućców. „Wszak tak jedzono w średniowieczu” – tłumaczą potem bezradnym klientom kelnerzy.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 19-21 MARCA 2021

PODRÓŻE

23

ESTONIA \ Muzeum Festi Vabaõhumuuseum

Skansen na skarpie

Zarządzający zlokalizowanym na przedmieściach Tallina malowniczym skansenem Rocca al Mare twierdzą, że już wkrótce liczba zebranych tu obiektów przekroczy sto | fot. Stefan Czerniecki (4)

O tym, że nazwa „skansen” wzięła się od najstarszego, zlokalizowanego w Sztokholmie muzeum na świeżym powietrzu, wiedzą dziś niemal wszyscy. Niewielu natomiast słyszało, że ma on swój odpowiednik w Estonii – skansen Rocca al Mare.

Stefan Czerniecki
czerniecki.net

Pożyczę wam samochód. Tam nie można się dostać inaczej... – znajomy ojciec dominikanin, posługujący od lat na tallińskim Starym Mieście, wręcza mi dyskretnie kluczyki od swego wysłużonego już volkswagena.

– Wykluczone! – oponuje, bo mam świadomość, że ten samochód to dla pobożnego duchownego codzienne narzędzie pracy. Nim dojeżdża do klasztorów zlokalizowanych pod miastem, gdzie z powodu braku innych księży odprawia codzienną mszę świętą. Autem jeździ do chorych i robi zakupy dla klasztoru.

– Jak ojciec teraz dojedzie do swoich obowiązków? – pytam.

– Tym się nie przejmuję. Estończycy mają darmową komunikację autobusową – uśmiecha się łagodnie. Chętnie przejadę się autobusem.

– A to my nie możemy? – Was jako turystów obowiązują bilety. I z tego, co wiem, tutejsi kontrolerzy są bardzo wyczuleni na tym punkcie – dominikanin poważnie. – Poza tym dziś akurat nie mam za wiele do jeżdżenia. Dam sobie radę. Naprawdę. Jedźcie już. Dni w Estonii nadal są krótkie. Zaraz będzie ciemno.

Ulegamy namowom. Po kilkudziesięciu minutach za jeżdżymy pożyczonym samochodem na opustoszały plac. Poza naszym autem widać tu jeszcze tylko jedno, całkowicie pokryte śniegiem. Możemy więc podjechać niemal pod samą bramę główną. Na dachu stojącego obok budynku widać niemożliwy do przeczytania dla Polaka napis: „Eesti Vabaõhumuuseum”. Jesteśmy na miejscu.

Rzeczywiście, dla obcokrajowców język estoński stanowi nieprawdopodobnie wręcz wyzwanie. Kto wie, może właśnie dlatego skansen, którego próg właśnie przekraczamy, nosi jeszcze inną nazwę, znacznie łatwiejszą w wymowie. To Rocca al Mare. Z włoskiego „nadmorskie urwisko”. Tak nazywa się jeden z podrejonów tallińskiego dystryktu Haabersti. Praktycznie w stu procentach zajętego dziś przez jeden z największych powierzchniowo skansenów Europy Środkowo-Wschodniej.

„Nadmorskim urwiskiem” nazwał to miejsce dawno temu pewien Estończyk, ówczesny właściciel tych ziem. Gdy w 1863 r. decydował się na ich zakup, tym, co go ujęło, była niezwykle linia wybrzeża nad pobliską Zatoką Kopli. Porośnięta lasem i bujną trawą niewysoka skarpa załamywała się w tym miej-

scu pionowo nad srogim przybojem Bałtyku.

Ów Estończyk nie mógł zdawać sobie sprawy z tego, że w przyszłości miejsce to – jako jedno z najpiękniejszych w całej Estonii – będzie odwiedzane przez dziesiątki tysięcy turystów rocznie. Skansen założono już w 1957 r., jednak nie od razu wpuszczono tu gości. Pierwsi turyści weszli tu dopiero po 7 latach, w 1964 r. I tak naprawdę skansen nadal nie jest ukończony. Co pewien czas otwierana jest kolejna zagroda, kolejny dom, co ma zwiędzającym skuteczenie pomagać wyobrazić sobie, jak wyglądało życie ponad 250 lat temu. Na razie wybudowano tu aż 74 różne obiekty. A jeśli wierzyć właścicielom, finalnie ma ich być około 100.

Wiatraki z Saremy, tawerna z Kolu, szwedzki kościół z Sutlepy czy chaty rybackie znad Pejpusu. Wszystkie zebrane tu obiekty mają swoje pochodzenie i unikatowość. Łączy je historia i fenomen architektoniczny. Są zbudowane z drewna w skandynawskim stylu i umieszczone w środku sosnowego lasu, z dala od miasta.

Mijam prowizoryczne ogrodzenie. Zaraz za nim kolejna chata. Tym razem ze strzechą pokrytą zielonym mchem. Na środku podwórza wysoki żuraw. Aż się prosi, aby podejść i spraw-

Osiemnastowieczna wioska rybacka nad Zatoką Tallińską

Znalazło się miejsce nawet dla remizy strażackiej

dzić, czy działa. Czy woda na pewno jest krystalicznie czysta. Dalej trzy wiatraki koźlaki. Jest i klasyczny estoński dom. Z klepieniem, główną sienią z piecem i komnatą mieszkalną. Obok zagroda z niewielkimi okienkami, by zimą zwierzętom nie było zbyt chłodno i by utrudnić drapieżnikom dostęp.

Dalej widać budynek wiejskiej straży pożarnej. A zaraz za nim, za iglastym zagajnikiem budynek szkoły. Wreszcie jest też kościół. Pokryty gontem, z niewielką wieżyczką i drewnianymi okiennicami. Przed kościołem stoi rozłożysty dąb. I ławeczka. Można przysiąść. Nie otwierać oczu i nadal marzyć.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6

POLSKA

8-9

ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19

OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTKA

23

PODRÓŻE

24

SPOŁECZYSTWO

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

fol. Pixabay/d

YOUTUBERKĄ BYĆ

BADANIA \ Niemal połowa dziewcząt w wieku od 10 do 15 lat chciałaby związać swój przyszły zawód z mediami społecznościowymi i być youtuberką, instagramerką lub tiktokerką. Dla porównania, zostanie pracownikiem naukowym planuje co 20. nastolatka – to wyniki badania, które IQS przeprowadziła dla organizacji Inspiring Girls Polska.

Jarosław Molga

Teraż wszystko musi być cool, w dechę, niesamowite. Nic nie może być proste. Nawet fabuły filmów powstających na pęczki dla Netflixa zawierają niesamowitości w nadmiarze. Nie wystarczy, że policjant ściga bandytę. Policjant musi mieć jakiś ukryty dramat, z którym się mierzy, jak pani policjantka, która nie dość, że straciła dziecko, to jeszcze ma ataki amnezji, potem okazuje się, że to ona nie chcąc zabiła to swoje dziecko i z tego wszystkiego zostaje tajną agentką policji bez tożsamości. W finale jak już pozabija wszystkich bandytów, okrada im konta i zabiera małe dziecko jednego z przestępców, wsiada do samolotu i z tym dzieckiem zaczyna jakieś nowe życie. Prawda, że przekombinowane?

Nigdy na to nie zarobię

Takimi serialami, big brotherami, historiami w rodzaju „Ekipa z Warszawy” czy „Ślub od pierwszego wejrzenia” raczymy się od kilku dekad. Wcześniej była to domena telewizji, teraz przeniosło się na Facebooka, Instagram czy TikToka. Tam, w mediach społecznościowych, opowiadane są nam historie niebywałe. Życie w nich polega na podróżach i opowiadaniu o tychże, na gotowaniu i opowiadaniu o tym, na kupowaniu i relacjonowaniu tego shoppingu. Jedna pani z drugą panią a to pochwałą się dzieckiem, a to gdzie była z dzieckiem (i to musi być jakiś Madagaskar, Madera czy inny Zanzibar). Opowie, która schudła, która przytyła, jak do tego doszło i ile wydaje na wózek lub torebki. I to też zawsze są nie- zwykłe wózek i torebki, na które ja nigdy nie zarobię.

Youtuberką być

Nic dziwnego, że to właśnie to, bycie kimś takim, staje się teraz celem niejednej nastolatki. „Niemal połowa dziewcząt w wieku od 10 do 15 lat chciałaby związać swój przyszły zawód z mediami społecznościowymi i być... youtuberką, instagramerką lub tiktokerką. Dla porównania, pracownikiem naukowym planuje zostać... co 20. nastolatka” – takie wyniki pokazują badania, które IQS przeprowadziła dla organizacji Inspiring Girls Polska. Na dobrą sprawę trudno się temu dziwić. Nie tylko dlatego, że dziewczęta, i szerzej młodzież, większość swojego życia spędzają wpatrzona w smartfon grzejący się od tych YouTube’ów i TikToków. Także dlatego, że we współczesnym świecie nie bardzo mają

OKIEM SCEPTYKA \ Wyższość dramatów z TikToka nad prozą życia

O niczym

Po co pisać tekst o niczym? Choćby dlatego, żeby zdać sobie sprawę, co się dzieje każdego dnia. Obok nas, a może u nas. Nic, co trafia do gazet, a już na pewno do mediów społecznościowych. Nic, co opowie kolejna produkcja Netflixa. A jednak to „nic” zawsze mnie frapowało.

fol. Twitter/d

**\ Rzadko we współczesnych opowieściach, przekazach medialnych można znaleźć zwykłego człowieka z jego zwykłymi problemami, ale i zwycięstwami czy pasjami. W efekcie obecnym nastolatkom trudno o jakiś wzorzec, dowód na to, że zwykłe życie zasługuje na szacunek, uznanie. Że w codziennym wstawaniu rano do obowiązków jest więcej niezwykłości niż w ganianiu bez cienia myśli po Zanzibarze. Że dobrze przeżyć zwykłe życie to nie jest prosta sprawa, ale możliwa i naprawdę ciekawa. **

alternatywę. Szkoła przygotowuje do testów, na studiach jest podobnie i studiowanie znane mojemu pokoleniu już nie istnieje. Ani w szkołach, ani na uczelniach nie ma zależności mistrz-uczeń. Jest system boloński. Kto więcej natłucze publikacji, ten awansuje. Nie ma więc czasu dla studentów, bo trzeba tłuc te publikacje, a nade wszystko tłuc kasę. Dlatego jeden pracownik naukowy potrafi być na usługach kilku uczelni jednocześnie. To w ten sposób w latach 90. Szkoły Wyższe Czegokolwiek powstały praktycznie w każdym powiecie. To w dużej mierze dlatego trudno o spektakularne naukowe badania, bo nie ma czasu ich robić i nie ma po co, bo przez dekady państwo wołało przedsiębiorcę zagranicznego z montownią niż inwestycje w przemysł, tu na miejscu.

Siedząc stale w internecie, te nastolatki pewnie przeczytały o naukowcach niejedno. Choćby ostatnią hi-

storie z Niemiec. Dziennik „Welt am Sonntag” dotarł do tajnej korespondencji między przedstawicielami rządu Niemiec a badaczami z Instytutu Roberta Kocha, który przygotowuje raporty o stanie pandemii w kraju. Z pism wynika, że niemieckie MSW w marcu 2020 r. „zatrudniło” naukowców, aby uzasadnić konieczność podtrzymania lockdownu po Świętach Wielkanocnych. Czyli, mówiąc wprost, wynajęło sobie naukowców, by ci znaleźli naukowe dowody pod rządową tezę. Nawet nastolatki zrozumiały, że w związku z tym bycie naukowcem to żaden autorytet, a ile się jeszcze trzeba uczyć, żeby tak zarabiać na życie. Lepiej więc skupić się na TikToku.

Bo jeśli nie TikTok czy Instagram, to co? To, o czym Netflix filmów nie robi, a influencerzy nie opiszą, nie pokażą i nie opowiedzą. Tu wyjaśnienie dla niektórych: influencerzy to osoby, któ-

re w sieci „skutecznie wpływają na opinie innych, a ich pozytywna rekomendacja często warta jest więcej niż wysokobudżetowa kampania reklamowa. Influencerzy umiejętnie budują wokół siebie grupę lojalnych odbiorców, z którymi łączą ich silne relacje i zainteresowania”.

O czym więc nie opowiedzą influencerzy? O tym rannym wstawaniu do roboty, a potem o rannym wstawaniu, żeby wyszykować dzieci i iść do roboty. A jeszcze potem, żeby przełamać ból krzyża i stawów i pójść do roboty. W międzyczasie dzieci dorosną, chłop zdziedziczy, może się i trafić wakacje w Tunezji, ale tak w sumie to o czym tu opowiadać?

Emocje szarego życia

A to właśnie zawsze mnie fascynowało. Mianowicie brak zainteresowania dla tego szarego, zwykłego życia. Ileż tu emocji. Choćby: czy starczy od wypłaty do wy-

płaty? Ileż wyczekiwania. Ta radość, gdy środki są na koncie, te plany, co to się za te środki zrobi. I znowu wyczekiwanie i plany. Zawsze chciałem o tym błędnym kole zrobić reportaż, ale mi talentu nie starcza. A pewnie nikt by go nie wydrukował, bo o czym tu pisać? Już prędzej o zakonie. Tak nazywam grupkę mężczyzn, którą obserwuję w niewielkiej miejskiej gminie. Nazywam tak, bo panowie, choć różnie ubrani, wyglądają tak samo. Mają swoje rytuały i niedostępność. Mają też cykliczność polegającą na odbieraniu rent i emerytur. Renty do pierwszego, emerytury do dziesiątego. W efekcie kiedy skończą się zakonowi środki z rent, zasilają je emeryci. Piwo z okolicznych sklepów schodzi więc aż miło gdzieś do dwudziestego. Potem posucha aż do rent. Ileż zakon ma liczenia, żeby tak starczyło do dwudziestego pierwszego, ile samozaparcia, żeby było na piwo jeszcze dwudziestego drugiego z rana. Cierpienie dwudziestego drugiego wieczorem i ta beznadzieja, że dwudziestego trzeciego nic się nie wydarzy. Jak się tak zastanowić, to świetne życie. Dwie trzecie miesiąca bal i tylko trochę bez balu, ale za to z emocjami godnymi thrillera.

To wszystko jest obok nas, a czasem bliżej, bo u nas. Dobrze opowiedziane, jak w „Ranczu”, potrafi zrobić furorę, ale to akurat wyjątek potwierdzający regułę. Jak już opowieść o takim zakonie, to koniecznie prze-rysowana jak „Arizona”. Jak zwyczajne życie, to zaraz musi być jakaś patologia. Rzadko we współczesnych opowieściach, przekazach medialnych można znaleźć zwykłego człowieka z jego zwykłymi problemami, ale i zwycięstwami, i pasjami. W efekcie obecnym nastolatkom, których życiowe ambicje badano, trudno o jakiś wzorzec, dowód na to, że zwykłe życie zasługuje na szacunek, uznanie. Że w tym wstawaniu rano jest więcej niezwykłości niż w ganianiu bez cienia myśli po Zanzibarze, że chłop nie musi zdziedziczyć czy trafić do zakonu. Że dobrze przeżyć zwykłe życie to nie jest prosta sprawa, ale możliwa i naprawdę ciekawa.

Jak zmienić tę sytuację w dzisiejszym świecie? Jak sprawić, by wspomniane nastolatki uwierzyły, że nie muszą być gwiazdą TikToka, żeby były kimś? Nie wiem. Gdybym wiedział, nie pisałbym o niczym.

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19 OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTYKA

23 PODRÓŻE

24 SPOŁECZEŃSTWO

25 KULTURA

26-27

SPORT

28 LIZEM

URODZINY \ W sobotę 70. urodziny świętuje Zbigniew Buczkowski, aktor charakterystyczny, który przez wielu jest uznawany za najlepszy przykład naturszczyka. Dał się zauważyć w filmie Andrzeja Kondratiuka „Dziewczyny do wzięcia”. W szybkim czasie zyskał popularność występami w licznych produkcjach, grając zarówno role pierwszo-, jak i drugoplanowe, wcielając się najczęściej w postaci cwaniaczków.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PIĄTEK-NIEDZIELA 19-21 MARCA 2021

KULTURA

25

JUBILEUSZ \ Sklep „Gazety Polskiej” ma już rok

Miejsce stworzone przez naszych Czytelników

Rok temu, 19 marca, została wysłana pierwsza paczka z książką z nowo powstałego Sklepu „Gazety Polskiej”. Były to „Dzieje Polski” tom 4 autorstwa prof. Andrzeja Nowaka. Wcześniej w sklepiku przy ul. Filtrowej można było się zaopatrzyć tylko w prenumeratę i gadzety Strefy Wolnego Słowa. – Pomysł sprzedaży książek narodził się dzięki naszym Czytelnikom – mówi „Codzienniej” Dominika Krawiel, szefowa sklepu.

Anna Krajewska

W marcu ubiegłego roku do Polski dotarł koronawirus. Obsługiwałam wtedy infolinię prenumerat naszych pism oraz telefon kontaktowy dla Czytelników. Mogę śmiało powiedzieć, że intensywność telefonów w tamtym okresie bardzo wzrosła. Czytelnicy mówili, że nie mają skąd zamawiać dobrych książek. My w tym okresie prowadziliśmy wysyłkę prezentu do prenumerat. Był to piękny album „Niepodległa 1918”. Wiele osób było nim wprost zachwyconych. Dzwonili z podziękowaniem i zapytaniem,

czy nie mamy podobnych książek – wspomina Dominika Krawiel. Tak się zaczęło. Od tamtego czasu Sklep „Gazety Polskiej” bardzo się rozwinął. I jak podkreśla nasza rozmówczyni, nie jest to tylko zwykłe miejsce, w którym można zamówić książki. – Odbieram mnóstwo telefonów. Czytelnicy często dzwonią po książkę, a przy okazji mamy możliwość porozmawiania. Opowiadają o różnych swoich doświadczeniach, przemysłach, czasem o swojej historii. Mówią o obecnej sytuacji na świecie, o tym, co ich frustruje i z czego są dumni jako Polacy – wyjaśnia Dominika Krawiel i dodaje, że czuje dużą więź z Czytelnikami. – Po

Z okazji pierwszych urodzin sklepu 19 marca można złożyć zamówienie ze zniżką 20 proc. | fot. mat. pras./d

roku wielu z nich pamiętam z imienia i nazwiska, a nawet po samym głosie. Dzwonią z różnych zakątków Polski, ale też z zagranicy. Często dziękują za lekturę. Dzięki nim panuje u nas niezwykle rodzinna atmosfera – opowiada szefowa sklepu.

Z corocznych badań czytelnictwa w Polsce, przeprowadzanych przez Bibliotekę Narodową, wynika, że w naszym kraju pod tym względem nie jest za dobrze. Jedynie 39 proc. Polaków sięga w ciągu roku po przynajmniej jedną książkę. Nasi Czytelnicy podciągają statystyki. Publikacje, które cieszą się wśród nich największym zainteresowaniem, to książki z takich dziedzin, jak historia, religia, polityka, ale też podróże czy zdrowie. Wśród bestsellerów są teraz: „Wschodni gambit”, „Lawendowa mafia”, „Zabić Pattona”, „Czas dobiega końca” oraz „Życie po śmierci”. Z tą ostatnią książką wiąże się pewna historia. – Pewnego dnia do sklepu zadzwonił przemiły pan. Powiedział, że chce przeczytać tę książkę, bo idzie na operację serca. Ten pan obiecał, że do mnie zadzwoni po operacji i powie, jak się udała. Więc ja cały czas czekam na telefon od niego – deklaruje Dominika Krawiel.

Magik, który podczas wojny wyrolował Niemców

FILM \ Wraca pomysł realizacji filmu „War Magician”, opartego na historii Jaspera Maskelyne’a, brytyjskiego iluzjonisty, który ponoć użył magii do pokonania Erwina Rommla podczas II wojny światowej. Obraz ma wyreżyserować Colin Trevorrow, który właśnie zakończył pracę nad „Jurassic World: Dominion”.

Historię Maskelyne’a na podstawie książki „The War Magician” chcieli zekranizować już w 2003 r. reżyser Peter Weir i aktor Tom Cruise. Projekt jednak upadł, kiedy pojawiły się pytania o to, ile prawdy jest w publikacji. Historycy dotąd bowiem nie potwierdzili niektórych nieprawdopodobnych wyczynów iluzjonisty opisanych na łamach książki.

Jasper Maskelyne urodził się w bardzo znanej rodzinie scenicznych magików. Ponieważ trudno mu było osiągnąć sukces na miarę jego ojca i dziadka, postanowił zaciągnąć się do wojska i tam wykorzystać swoje zdolności. Jego najsłynniejsze interwencje miały miejsce, gdy stacjonował w Kairze w tajnej sekcji eksperymentalnego kamuflażu brytyjskiego kontrwywiadu. Kiedy w 1941 r. Luftwaffe zamierzała zbombardować port w Aleksandrii, ważny ośro-

Na YouTube można znaleźć film, na którym Jasper Maskelyne robi sztuczkę z polykaniem żyletek | fot. YouTube/d

dek zaopatrzenia dla sił brytyjskich, Maskelyne postanowił zbudować fałszywy port w innym miejscu. Mówi się, że razem ze swoją jednostką Magic Gang wznosił iluzoryczne budynki i pojazdy. W rezultacie Niemcy zamiast prawdziwego portu zbombardowali pole. Innym razem Maskelyne miał za pomocą

obrotowych luster stroboskopowych i reflektorów sprawić, że Kanał Sueski przestał być widoczny dla niemieckich pilotów. O tych m.in. akcjach ma opowiedzieć film „War Magician”. W roli głównej wystąpi Benedict Cumberbatch („Sherlock”).

(AnKraj)

Nasza Golgota jest tu i teraz

WSPOMNIENIE \ Maluję wyłącznie w Polsce, bo jestem człowiekiem chorym na Polskę. Mogę żyć i pracować tylko tutaj. Gdzieś w świecie najpewniej zgłupiałbym do reszty, zmarniał i wreszcie umarł z tęsknoty – powiedział kiedyś Jerzy Duda-Gracz. 20 marca artysta obchodziłby swoje 80. urodziny.

Urodził się w 1941 r. w Częstochowie (zmarł 5 listopada 2004 r.). Kochał to miasto. – Na każdym obrazie męża, gdziekolwiek spojrzeć, są elementy Częstochowy. Nawet gdy je malował gdzieś w najdalszych zakątkach Polski. Zawsze ta Częstochowa jest w tych obrazach – mówiła Wilma Duda-Gracz, kiedy uczestniczyła w drodze krzyżowej odprawianej co roku na Jasnej Górze w intencji jej męża. To tam znajduje się słynna „Golgota Jasnogórska”, na której Duda-Gracz przeniósł mękę Chrystusa do czasów współczesnych. – Nasza Golgota jest tu i teraz – mawiał artysta. Dziś, w Wielkim Poście, szczególnie warto sięgnąć do jego interpretacji drogi krzyżowej. Inne dzieła artysty można zobaczyć m.in. w po-

Jerzy Duda-Gracz w swoim dziele przeniósł mękę Chrystusa do czasów współczesnych | fot. Wikipedia/d

święconej mu galerii w Nowohuckim Centrum Kultury w Krakowie, którą obecnie można zwiedzać wirtualnie (www.nck.krakow.pl).

(AnKraj)

ZAMÓW PRENUMERATĘ: www.prenumerata.swsmedia.pl

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19 OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTYKA

23

PODRÓŻE

24

SPOŁECZEŃSTWO

25

KULTURA

26-27

SPORT

28

LIZEM

REPREZENTACJA \ Kto nie będzie mógł zagrać w Anglii?

Milik nie, Lewy czeka

31 marca Polska rozegra wyjazdowy mecz z Anglią w eliminacjach mistrzostw świata. Wiele wskazuje na to, że Paulo Sousa nie będzie mógł skorzystać ze wszystkich piłkarzy, a prawdziwe problemy będzie miał z zestawieniem ataku. Francuzi nie zgodzili się już na przyjazd Arkadiusza Milika. Niejasna jest sytuacja Roberta Lewandowskiego i Krzysztofa Piątka.

Arkadiusz Milik nie będzie mógł zagrać na Wembley | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

Krzysztof Oliwa

W Niemczech obowiązują 10-dniowa kwarantanna dla wracających z Wielkiej Brytanii. Tymczasem Bayern już trzy dni później rozegra ważny mecz Bundesligi z wiceliderem RB Lipsk. Po złagodzeniu przez FIFA piłkarskich przepisów kluby mają możliwość „odrzućcia” powołania do reprezentacji dla zawodnika, jeżeli istnieje ryzyko kwarantanny po jego powrocie do klubu.

– Poczekamy, a następnie podejmiemy decyzję. Potrzebujemy wszystkich zawodników na mecz z Lipskiem – powiedział trener Flick dla telewizji Sky po wygranym 2:1 rewanżu 1/8 finału Li-

gi Mistrzów w Monachium z Lazio Rzym (na wyjeździe Bayern zwyciężył 4:1). – Zobaczymy, co powiedzą władze. Zostało jeszcze kilka dni na podjęcie decyzji – dodał Flick. Agencja DPA przypomina też wcześniejsze słowa trenera Bawarczyków: – Kiedy piłkarz ma iść na kwarantannę, klub może interweniować. Odliczanie dla nas się zaczęło, dlatego potrzebujemy wszystkich graczy.

Co warto podkreślić, decyzję podejmie klub. Trudno sobie wyobrazić, aby Lewandowski bez mrugnięcia okiem zgodził się na to, aby wracać do Niemiec przed spotkaniem Białe-Czerwonych z Anglią. W podobnej sytuacji jest Krzysztof Piątek, choć trzeba pamiętać, że rola napastnika Herthy Ber-

lin jest w reprezentacji dużo mniej istotna.

Wiadomo już na przykład, że austriacki zawodnik Bayernu David Alaba nie zagra w reprezentacji swojego kraju 25 marca przeciwko Szkocji w Glasgow. Austriacy w ogóle zrezygnowali z powołania piłkarzy grających w niemieckiej Bundeslidze.

Decyzję podjęli już Francuzi w środę późnym wieczorem. W komunikacie opublikowanym przez LFP, czyli organizację odpowiadającą za prowadzenie rozgrywek w Ligue 1 i Ligue 2, czytamy: „Wobec braku zwolnienia z kwarantanny dla zagranicznych graczy udostępnionych ich drużynom narodowym, biorąc pod uwagę przepisy międzynarodowe, (...) kluby nie będą udostęp-

niały zagranicznych zawodników do meczów reprezentacji rozgrywanych poza granicami Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego w najbliższym, marcowym okresie”.

Zgrupowanie reprezentacji Polski rozpoczyna się w poniedziałek w Warszawie. Nie ma przeciwwskazań, aby zjawili się na nim wszyscy powołani przez Souśa piłkarze. 25 marca Polacy zmierzą się w Budapeszcie z Węgrami, trzy dni później podejmujemy w Warszawie Andorę, a 31 marca Białe-Czerwone czeka mecz na Wembley z Anglikami.

Teoretycznie rozwiązaniem mogłoby być przeniesienie meczu z Anglikami na neutralny teren. Tak będzie w przypadku spotkania

Portugalii z Azerbejdżanem, które odbędzie się w Turynie, czy Norwegii z Turcją, zaplanowanego w Maladze. Mecze na neutralnym gruncie odbywały się już w Lidze Mistrzów, gdzie RB Lipsk i Liverpool dwukrotnie rywalizowały w Budapeszcie.

Warto jednak pamiętać, że w przypadku przeniesienia meczu z Anglią na neutralny grunt także rewanżowe spotkanie odbyłoby się poza granicami Polski. A ponownie z Synami Albionu zmierzmy się 8 września. Wiele wskazuje na to, że wtedy stadiony będą już na tyle bezpieczne, aby przyjąć kibiców. Naciskając teraz na przeniesienie meczu z Londynu, moglibyśmy się pozbawić atutu własnych kibiców w rewanżu.

PIŁKA NOŻNA

CENTRUM WIESENTHALA \ Centrum Szymona Wiesenthala, jedna z największych międzynarodowych żydowskich organizacji praw człowieka, w liście do FIFA oceniło, że nadanie przez władze miasta Tarnopol na Ukrainie stadionowi imienia Romana Szuchewycza hańbi piłkę nożną.

fot. Facebook/d

MISTRZ ŚWIATA NA DOPINGU

LEKKA ATLETYKA \ Mistrz olimpijski z Rio de Janeiro w rzucie młotem Dilszod Nazarov został zdyskwalifikowany na dwa lata za stosowanie niedozwolonych środków. To oznacza, że reprezentant Tadżykistanu, który był zawieszony od sierpnia 2019 r., nie wystąpi w igrzyskach w Tokio.

FELIETON KIBICA

Pomimo pandemii kibice pomagają Wileńszczyźnie

ks. Jarosław Wąsowicz SDB

Od kilku lat, dwa razy do roku w Poznaniu i Pile, kibice Lecha organizują zbiórkę dla naszych najmłodszych rodaków na Wileńszczyźnie. Nazwaliśmy tę akcję „Naród ponad granicami” i z roku na rok włącza się w nią coraz więcej fanów Kolejorza oraz ludzi dobrej woli. Wspierają nas również wielkopolskie kluby „Gazety Polskiej” i media skupione wokół tegoż tygodnika. Od kilku lat czyni to również Radio Poznań, które przy okazji nakręciło kilka wzruszających reportaży przedstawiających codzienne życie na dawnych polskich Kresach. Nasz re-

fot. Facebook/d

gion w ubiegłych latach często odwiedzał także Tadeusz Romanowski, radny powiatu sołeckiego oraz prezes Wspólnoty Miłosierdzia, z którą współpracuje wiele środowisk kibicowskich i patriotycznych w Polsce.

Pomimo sytuacji pandemicznej trwającej od ubiegłego roku udaje się nam kontynuować tę piękną inicjatywę. Zarówno na ubiegłoroczną Wielkanoc, jak i na święta Bożego Narodzenia do Mościsk, Dzieńwieniszek i Sołecznik do-

starczyliśmy ponad 300 solidnych paczek z nową odzieżą, środkami czystości i żywnością długoterminową. Ponadto kibice pozyskali od prywatnej firmy trzy tony puszek rybnych, pralki i lodówki. To wszystko udało się prze-

wieźć w momentach, kiedy granice były przejezdne. Podobnie było z wakacjami dla dzieci. Wprawdzie udało się przyjąć tylko jedną grupę z trzech zaplanowanych, ale nie zaprzestaliśmy również działalności w tym względzie. Dzieci gościły w Trójmieście i w organizację ich pobytu włączyli się kibice Arki, Lecha oraz Lechii Gdańsk.

Piszę o tym wszystkim, ponieważ od tygodnia organizujemy kolejną zbiórkę. Zebrane dary zawieziemy na Wileńszczyznę zapewne po Wielkanocy, bo szans na dotarcie tam przed świętami w obecnej sytuacji raczej nie ma. Z powodu licznych ograniczeń (nie możemy przykładowo prowadzić jak zawsze zbiórek w szkołach) postanowiliśmy naszą akcję rozszerzyć o internetową zbiórkę pieniędzy na zakup żywności. Jeśli ktoś chciałby się dołączyć do naszej akcji, można to zrobić, wchodząc na adres <https://zrzutka.pl/sbambr>. O szczegółach całego przedsięwzięcia natomiast kibice będą informować na bieżąco na naszym nowym portalu Fanpolska.pl, na który wszystkich serdecznie zapraszam.

OGŁOSZENIE REDAKCYJNE

Weekend z „Codzienną”

Zmieniamy się na wiosnę!

Od marca w każdy piątek weekendowa „GPC” – 40 stron za jedyne 3,49 zł

A w niej dodatek TV, „Niecodzienna”, „Express Wieczorny” i krzyżówki.

Życzymy miłego wypoczynku z „Gazetą Polską Codziennie”

WIĘCEJ INFORMACJI
TEL. 501 678 819

E-MAIL:
PRENUMERATA@SWSMEDIA.PL

O NAS SAMYCH

UTALENTOWANI, CHOĆ POGUBIENI „Jest niewiele zalet, których Polacy nie posiadają, i jest niewiele błędów, których nie popełnili” – powiedział Winston Churchill (1874–1965), premier sojuszniczej Wielkiej Brytanii, oddając nas w łapy Stalina. Sojusz z Wielką Brytanią też był polskim błędem?

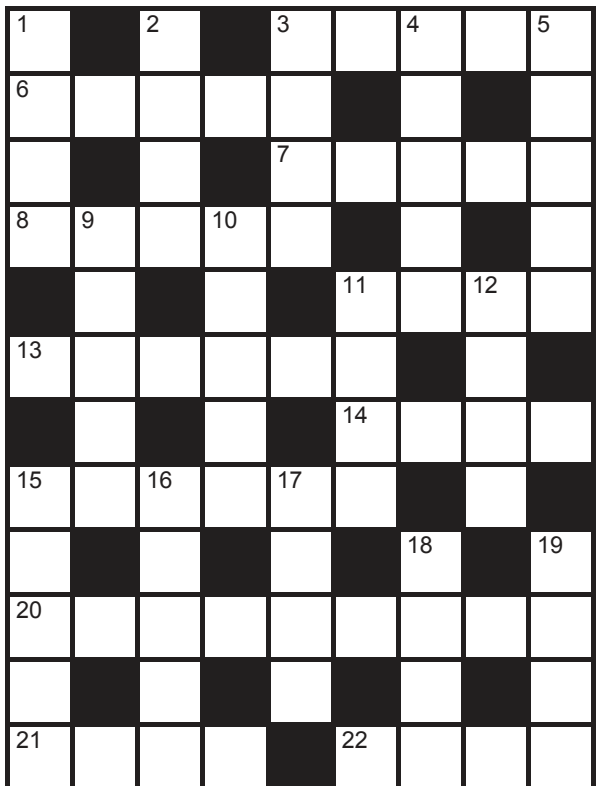
28

PIĄTEK-NIEDZIELA 19-21 MARCA 2021

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

fot. Wikipedia/d

KRZYŻÓWKA

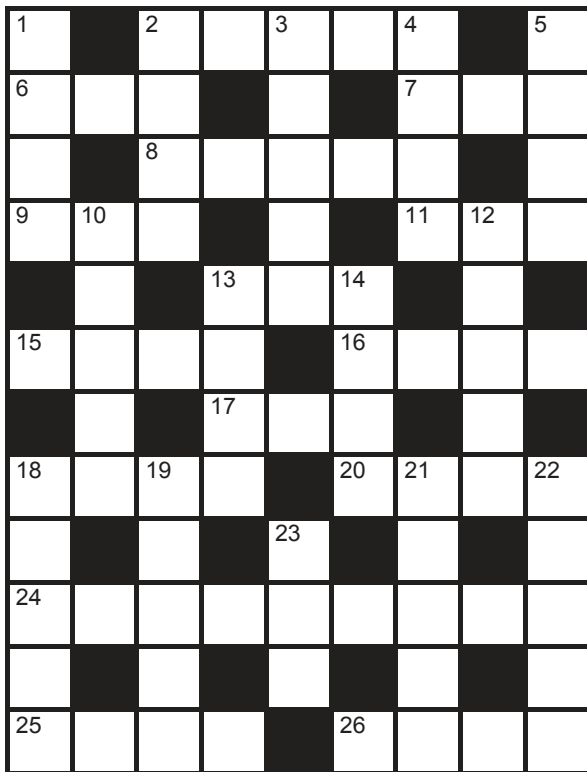

Poziomo

- 3) plażowy hotel
6) japoński port na Honsiu
7) barwny łuk na niebie
8) oklaski, owacje
11) jednostka częstotliwości
13) świętuje 11 maja
14) duńskie klocki
15) błotnisty staw
20) wybór utworów
21) alkohol do ciast
22) syn Dedala

Pionowo

- 1) kopnięty kwadrat
2) bociani frykas
3) ciepła pora roku
4) czysta egzystencja
5) pospolity minerał
9) siana przez starą pannę
10) miasto z Ostrą Bramą
11) aureola na zdjęciu
12) stolica Łotwy
15) spadek notowań na giełdzie
16) kurort na Krymie
17) portowa poczekalnia
18) syn syna
19) był nim Otello

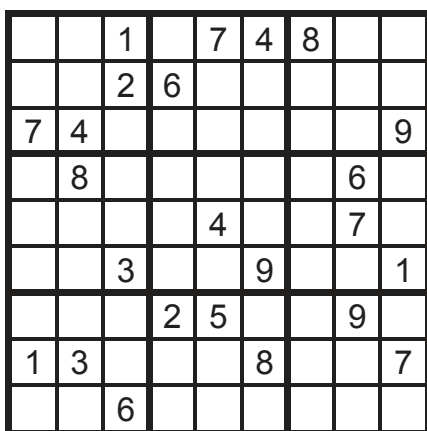
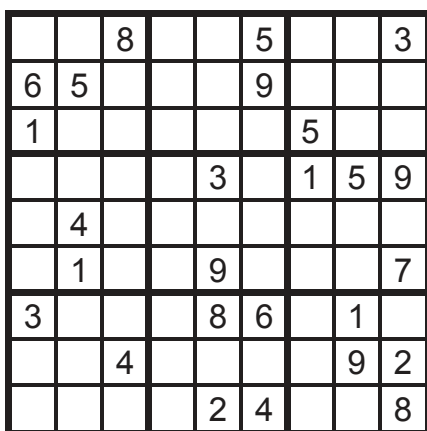
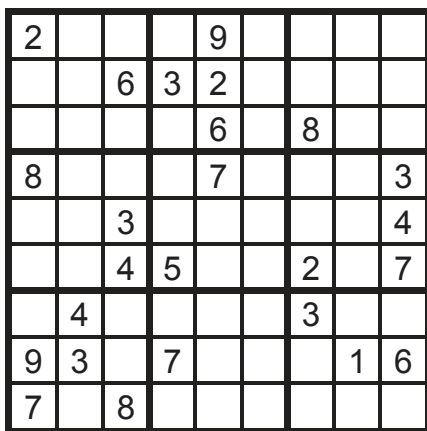
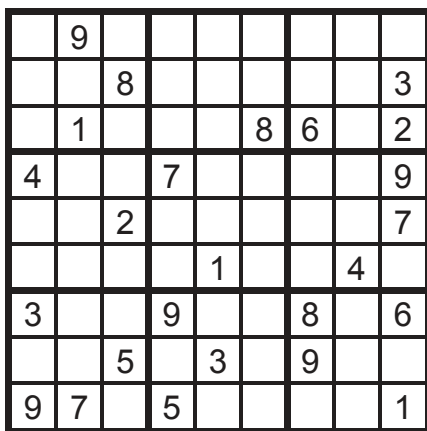

Poziomo

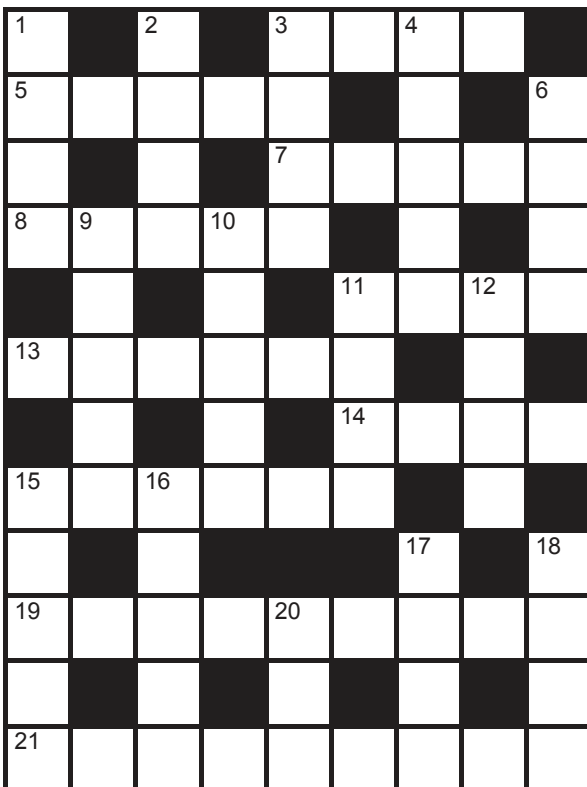
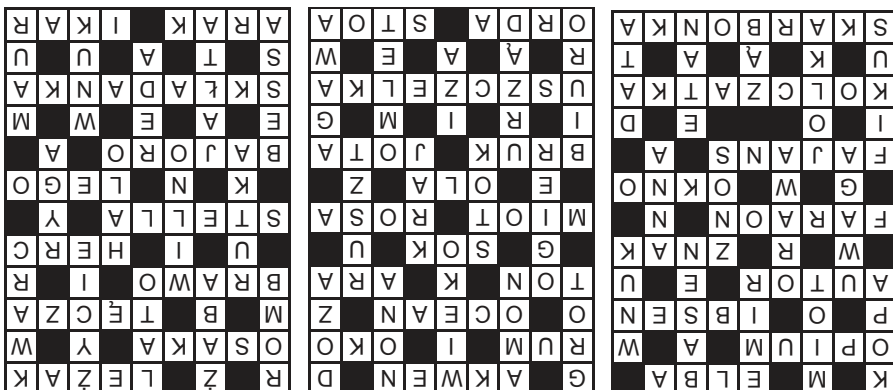
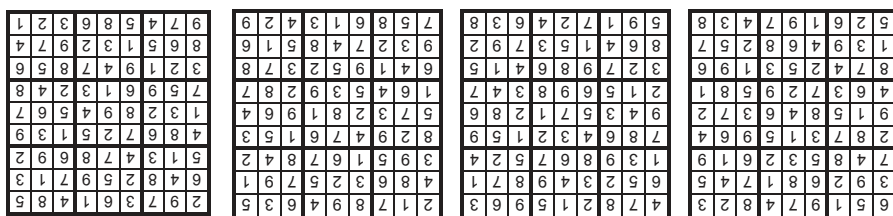
- 2) obszar wodny
6) piracki trunek
7) narząd wzroku
8) Spokójny z Rowem Marianańskim
9) dźwięk lub barwa
11) kolorowa papuga
13) płyn z owoców
15) kocie rodzeństwo
16) krople na trawie
17) mała Aleksandra
18) kocie łby
20) grecka litera
24) zapobiega przeciekaniu kranu
25) kwatera chana
26) grecki portyk kolumnowy

Pionowo

- 1) ostrze dzidy
2) egipski Zeus
3) kłapa skrzyni
4) muzyczny interwał
5) porcja, dawka
10) ojciec żrebaka
12) pręty na palenisku
13) na nim narciarze
14) ojczyzna, państwo
18) miejsce pracy urzędnika
19) gabinet z tekami
21) placek z jaj
22) kwitnie tylko raz
23) mała Trojanowska

ROZWIĄZANIA

Poziomo

- 3) miejsce zesłania Napoleona
5) narkotyk z maku
7) autor „Peer Gynta”
8) twórca dzieła
11) np. logo
13) dawny władca Egiptu
14) nad parapetem
15) ceramiczny wyrób
19) używana do tresury psów
21) świnka z oszczędnościami

Pionowo

- 1) 60 sztuk
2) kocie rodzeństwo
3) arabski książę
4) kryta pływalnia
6) syn syna
9) bywa uszczypliwa
10) graniczy z Podhalem
11) dryf statku
12) imię Dymnej
15) gatunek figowca
16) zadanie szaradzysty
17) bezbarwny gaz palny
18) termin w kalendarzu
20) kieł lub siekacz

e-mail:
redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrowa 63/43,
02-056 Warszawa
tel.: +48 (22) 290 29 58

Wydawca numeru: Igor Szczęsniowicz
Sekretarz redakcji: Katarzyna Rzczukowska-Szczęsniowicz
Z-cy: Joanna Szczurowska, Małgorzata Ablewska
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczęsniowicz (z-ca)
Świat: Konrad Wysocki (kier.)
Obrona narodowa: Igor Szczęsniowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Krasnodębska (kier.), Anna Krajowska (z-ca)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Wywiady: Olga Alehno
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Trolński (kier.), Krzysztof Lach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Raczworkow, Grzegorz Lipka, Paweł Pawluszek, Maciej Kielucki
Wydawca: Forum SA; Zarząd: Beata Drózd

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nacz.: Katarzyna Gójska,
Olga Doleśniak-Harczuk

Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Baza foto: fotoreporterzy@gazetapolska.pl
Reklama, promocja, ogłoszenia:
reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74,
kom. 505 942 582
Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13:
Anna Kazimierczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik, tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: www.prenumerata.swsmedia.pl
Kontakt: prenumerata@swsmedia.pl
Tel. 605 900 002, 501 678 819
Konto do wpłat: Niezależne Wydawnictwo Sp. z o.o.
Bank PEKAO SA Nr 82 1240 5963 1111 0010 3867 3
017
(przelew z zagranicy SWIFT: PKOP PL PW)
IBAN-PL

2 OPINIE

3 TEMAT DNIA

4-6 POLSKA

8-9 ŚWIAT

10-18

GOSPODARKA

19 OBRONA NARODOWA

20-22

PUBLICYSTYKA

23 PODRÓŻE

24

SPOŁECZEŃSTWO

25

KULTURA

26-27

SPORT

28 LUZEM

LIGA MISTRZÓW
NA KOGO TRAFI
BAYERN Z LEWYM?

Znamy już ósemkę najlepszych drużyn klubowych Europy. Jako ostatnie dołączyły Chelsea i Bayern. W rewanżu Bawarczycy pokonali 2:1 Lazio, a jedną z bramek zdobył Robert Lewandowski.

fot. UMR / mago sportforum

KRYMINAŁEK

fot. Filip Białogłowski/Gazeta Polska

BIAŁYSTOK

Zabił psa, idzie siedzieć

Półtora roku więzienia – taką karę otrzymał Wiesław K., który wyrzucił psa przez okno mieszkania na ósmym piętrze. Przed sądem w Białymstoku zapadł wyrok w bulwersującej sprawie. Uzasadniając orzeczenie, sędzia Aneta Kamieńska podkreślała, że oskarżony zasłużył na surowe potraktowanie. – Brak humanitaryzmu w jego zachowaniu, a przecież stosunek do zwierząt świadczy o człowieczeństwie – tłumaczyła.

W listopadzie zeszłego roku policjanci z Białegostoku otrzymali zgłoszenie, że przed blokiem na jednym z osiedli leży martwy pies. Szybko ustalono, że właścicielami czworonoga byli lokatorzy mieszkania na ósmym piętrze. Niewielki mieszanec trafił do nich z ogłoszenia. W śledztwie ustalono, że psiak początkowo był dobrze traktowany, zapewniono mu opiekę weterynaryjną, nikt nie robił krzywdy. Co się więc stało?

Tamtego dnia 35-letni Wiesław K. wrócił z pracy zdenerwowany, a gdy przygotowywał kolację, kundelek wskoczył na stół. Zapewne robił to wcześniej, ale tym razem właściciel wpadł w złość, złapał psa i... wyrzucił przez okno. Mężczyzna szedł w zaparte i twierdził, że zwierzę sam wskoczył na parapet. Obciążała go jednak relacja konkubiny.

Przez całe śledztwo Wiesław K. przebywał w areszcie. Proces przebiegł błyskawicznie, wystarczyła jedna rozprawa. Oskarżony w końcu przyznał się do winy, sąd jednak nie uwierzył w szczerość jego skruchy.

Wyrok ogłoszono w środę. Był surowy. Wiesław K. został skazany na półtora roku pozbawienia wolności, 10 tys. zł nawiązki na rzecz schroniska dla zwierząt oraz maksymalny 15-letni zakaz posiadania jakichkolwiek zwierząt.

– Nie mamy pewności, jak by traktował kolejne zwierzęta, być może znowu by mu w czymś przeszkadzały – mówiła sędzia Aneta Kamieńska. Wyrok jest nieprawomocny i obrońca zapewne złoży apelację, bo chciał dla Wiesława K. kary w zawieszeniu.

EW
(gb)

Jolanta Brzeska jest dla warszawiaków symbolem walki o godne życie | fot. Włodzimierz Wasyluk/Gazeta Polska

SKANDAL

KO przeciwko uhonorowaniu Brzeskiej

Jolanta Brzeska, działaczka ruchu lokatorskiego, 1 marca 2011 r. została zamordowana w Lesie Kabackim. Pod koniec lutego w Sejmie przyjęto uchwałę upamiętniającą tę postać, chociaż niewiele brakowało, by do tego nie doszło. W czwartek na wniosek klubu PiS warszawscy radni mieli głosować nad nadaniem honorowego obywatelstwa Jolancie Brzeskiej. Jednak punkt został zdjęty z porządku obrad na wniosek przewodniczącego klubu KO Jarosława Szostakowskiego. – To głosowanie byłoby okazją, żeby pokazać, że również Platforma potępia dziką reprivatyzację – podkreślał radny PiS Wiktor Klimiuk.

Pod koniec lutego posłowie w Sejmie przyjęli przez aklamację uchwałę upamiętniającą Jolantę Brzeską. Mogło do tego nie dojść z uwagi na to, że politycy Koalicji Obywatelskiej chcieli, aby uchwała była najpierw procedowana w komisjach poselskich. W ostatniej chwili, m.in. po ostrej krytyce ze strony PiS, Lewicy i córki Jolanty Brzeskiej, posłowie KO zrezygnowali z przedłużania procedur.

Inaczej było wczoraj na sesji Rady m.st. Warszawy. Na wniosek radnych klubu PiS w porządku obrad znalazł się punkt dotyczący nadania honorowego obywatelstwa Jolancie Brzeskiej. Mimo że był on już wpisany do

porządku obrad, ostatecznie nie doszło do jego procedowania.

Nie po raz pierwszy wniosek złożony przez radnych PiS został odrzucony przez przewodniczącego klubu KO Jarosława Szostakowskiego. Jak podkreślał radny, Jolanta Brzeska w 2016 r. została uhonorowana w Warszawie – jeden ze skwerów nosi jej imię. Jak mówił, „honorowe obywatelstwo nadaje się głównie osobom zasłużonym dla stolicy, ale żyjącym”. Przypomnijmy, że pośmiertnie nadano je rtm. Piłcekiemu oraz Lechowi Kaczyńskiemu i Pawłowi Adamowiczowi. Szostakowski twierdził, że zmarłych osób, które zasłużyły się dla stolicy, jest wiele.

– Mam wrażenie, że całą masę osób zasłużonych dla naszego miasta byśmy pominęli w tej sytuacji – mówił. Doczekał się ostrej odpowiedzi ze strony radnego klubu PiS Wiktora Klimiuka, który zarzucił Szostakowskiemu brak odwagi w dyskusji na temat Jolanty Brzeskiej.

– Pan Szostakowski mówił, że jest dużo osób, które zmarły. Natomiast niewiele jest osób, które zmarły w wyniku walki o podstawowe prawa warszawiaków. Pani Jolanta została zamordowana właśnie dlatego, aby mieszkańcy Warszawy byli traktowani jak ludzie, a nie jak wkładka mięsna.

EW
(nkk)

■ TikTok obnażył rodzinne sekrety

Radomski sąd wszczął postępowanie w sprawie pozbawienia praw rodzicielskich matkę, która wyzywała swoje dzieci i doprowadzała je do płaczu na nagraniu, które trafiło do internetu. Trójka dzieci została umieszczona w rodzinnej pieczy zastępczej. Taką decyzję zapadła, aby nie doszło do kolejnych podobnych zdarzeń. Sprawę na policję zgłosili internauci. W sieci natknęli się na nagrania, na których matka miała wulgarnie wyzywać swoje dzieci. Wiadomo już, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu nie znalazł podstaw do odebrania kobiecie maluchów. Prokuratura Rejonowa w Radomiu podkreśla, że matka jest niewydolna wychowawczo, dlatego znajduje się pod opieką kuratora sądowego. Jednak osoby z ośrodka pomocy społecznej opiekujące się tą rodziną nigdy nie stwierdziły zaniedbań wobec dzieci ani fizycznego znęcania się nad nimi.

EW
(nkk)

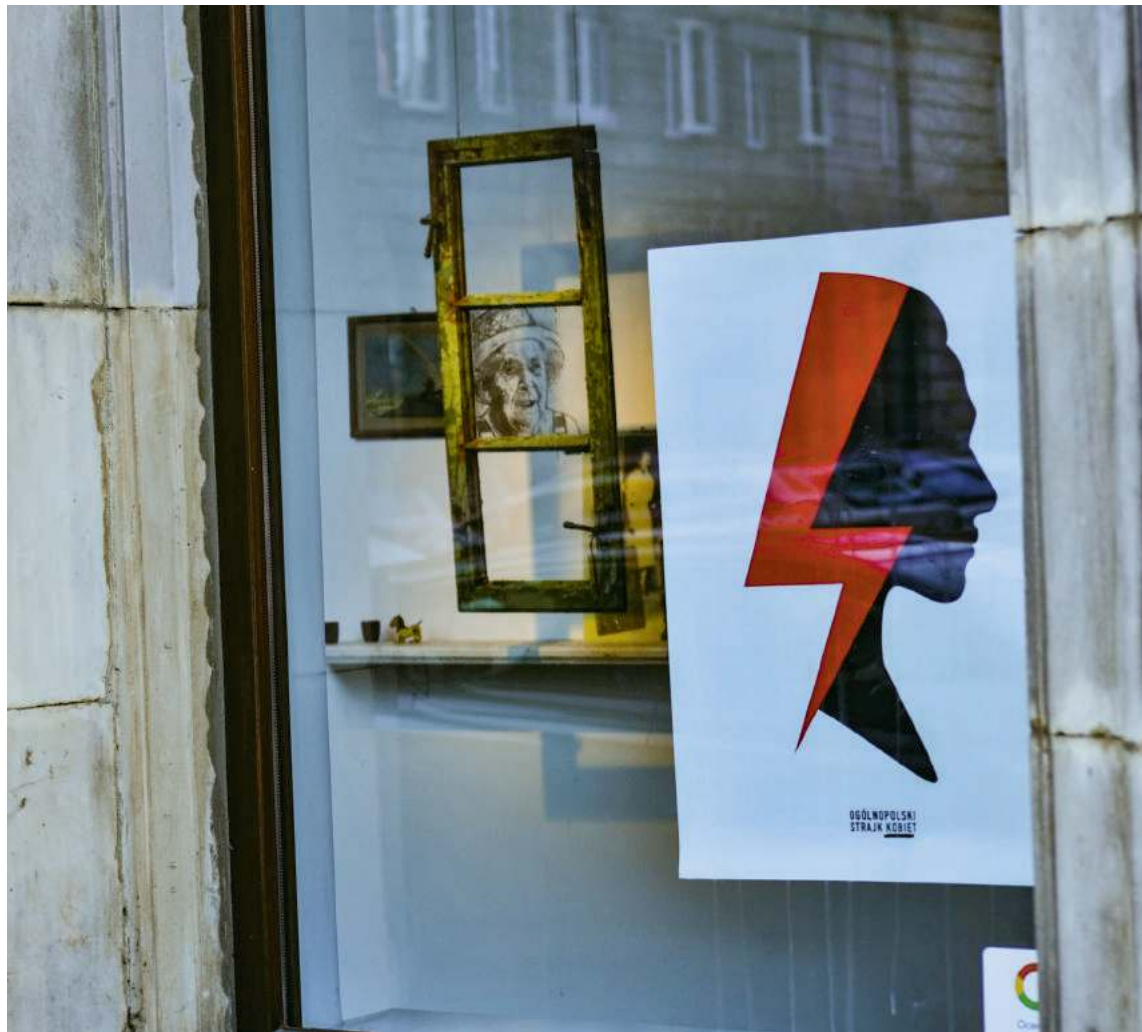

GANG ROZBITY Siedmiu podejrzanych o udział w grupie przestępczej handlującej papierosami i alkoholem przemycenymi z Ukrainy zatrzymali funkcjonariusze Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej. Przestępcy wprowadzili do obrotu 140 tys. paczek papierosów i 150 litrów 95-proc. alkoholu. Straty skarbu państwa sięgają 3 mln zł.

NIELEGALNE GRY W OSTROŁĘCE Trzy automaty do nielegalnych gier hazardowych zabezpieczyła KAS w Ostrołęce (województwo mazowieckie). Za taką działalność grozi nie tylko grzywna lub więzienie, lecz także po 100 tys. zł kary od każdego nielegalnego automatu. Akcję przeprowadzili funkcjonariusze KAS z Łomży.

PLAKAT STRAJKU KOBIET W PUBLICZNEJ GALERII SZTUKI

Plakat Strajku Kobiet „upiększa” publiczną galerię sztuki BWA „Sic” we Wrocławiu | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

POLITYKA

Gdy rozum śpi, budzą się demony

Szaleństwo, które ogarnęło część naszych rodaków wychodzących na ulice z żądaniem pełnej aborcji, nie ma końca. Wprawdzie pandemia nieco powstrzymała impet Strajku Kobiet, ale jego symbole pozostały w przestrzeni publicznej.

Na wielu elewacjach budynków są jeszcze pioruny i obsceniczne hasła. Oprócz tego wewnątrz niektórych lokali gastronomicznych są plakaty z charakterystyczną czarną kobietą z czerwoną błyskawicą. „Gdy rozum śpi, budzą się demony” – ten tytuł jednej z najsłynniejszych grafik hiszpańskiego malarza Francisco de Goi, jak ułał pasuje, do tego, co działo się na ulicach polskich miast jesienią i od czasu do czasu również w tym roku. Jednak nie spodziewałem się, że można powiesić plakat Strajku Kobiet za szybą publicznej galerii sztuki prowadzonej przez samorząd. W BWA (Biuro Wystaw Artystycznych) „Sic” na pl. Kościuszki we Wrocławiu podobno od dawna taki plakacik wiisi. Postanowiłem dowiedzieć się u źródła, dlaczego tam jest.

Ale najpierw parę słów o samej placówce. To jedyna w Polsce publiczna galeria poświęcona sztuce artystycznemu, studyjnemu i użytkowemu. Obecnie jest tam eksponowana wystawa „Wszystko się przyda” Kaliny Bańki. Jak reklamują ją organizatorzy: „to zagadnienie związane z nadmiernym gromadzeniem czy patologicznym zbieractwem, zwane naukowo syllogomanią”.

Często przechodzę obok tej galerii i właściwie nigdy nie widzę nikogo poza pracownikami. I tak jest tym razem. W środku wita się ze mną Iwona Kałuża przedstawiająca się jako pracownik BWA „Sic” na stanowisku producenta. Postanawiam zaspokoić swoją ciekawość w sprawie plakatu, zadając młodej kobiecie kilka pytań.

– Dlaczego na szybie galerii powieszono plakat Strajku Kobiet?

SONDA EXPRESSU

Czy rząd powinien zamknąć kościoły

Od soboty lockdown będzie obowiązywał w całym kraju. Wciąż jednak pozostają otwarte kościoły, chociaż to nie podoba się Grzegorzowi Schetynie, który chce ich zamknięcia. Zapytaliśmy czytelników, czy uważają, że w obecnej sytuacji epidemicznej kościoły powinny zostać zamknięte.

Karolina, 36 lat, menedżer: Wydaje się, że do kościołów i tak przychodzi mniej osób, więc nie uważam, że jest potrzebne zamykanie świątyni.

Marcin, 27 lat, urzędnik: Raczej tak, za chwilę będziemy obchodzili Święta Wielkanocne, wtedy kościoły odwiedza znacznie więcej osób niż zwykle. Bez obostrzeń w tej kwestii trudno będzie przestrzegać wyznaczonych limitów. Chodzi o nasze bezpieczeństwo.

Barbara, 54 lata, sprzedawczyni: Uważam, że nie ma takiej potrzeby. Chodzę regularnie do kościoła i niestety obserwuję, że jest nas coraz mniej na mszach, a osoby, które przychodzą, przestrzegają zasad sanitarnych – zasłaniają nos i usta.

Kamila, 36 lat, logopeda: Jeżeli zależałoby to ode mnie, to nie zamykałabym kościołów. Nadchodzą Święta Wielkanocne, bardzo ważne w naszej tra-

dycji. Uważam tylko, że może księża powinni się zastanowić nad zwiększeniem liczby mszy św. w tych dniach i większym przestrzeganiem obowiązujących limitów. Z mojego doświadczenia wynika, że osoby, które decydują się na uczestniczenie we mszy, i tak dbają o to, żeby zasłaniać usta i nos.

Olga, 40 lat, pracownik HR: Ja bym spojrzała na sprawę szerzej. Może po prostu zamknijmy na miesiąc wszystko, a później powoli luzujemy.

Krzysztof, 38 lat, urzędnik: Nie widzę takiej potrzeby.

Martyna, 32 lata, pracownik administracyjny: To proboszczowie powinni zająć stanowisko indywidualnie. Widząc, jak konkretnie w danej parafii ludzie przestrzegają zasady zasłaniania nosa i ust oraz limitów ustanowionych dla kościołów.

EW

(oprac. nkk)

■ CBA w Ziębicach

Gminne Centrum Edukacji i Sportu w Ziębicach (woj. dolnośląskie) kupiło dwa autobusy do przewozu dzieci, stare i za zawyżoną cenę – wynika z kontroli przeprowadzonej przez Centralne Biuro Antykorupcyjne. Straty gminy to ponad 180 tys. zł – ustaliło CBA. W pierwszym zamówieniu głównym kryterium wyboru była cena. W zapytaniu ofertowym podano jedynie parametry podstawowe pojazdu, bez zwrócenia uwagi na jego stan techniczny. W wyniku takiego postępowania kupiono autobus z 2004 r. o wartości zawyżonej o ponad 36 tys. zł. Tylko w pierwszym roku eksploatacji na naprawy wydano ponad 48 tys. zł – wynika z ustaleń CBA. W drugim zamówieniu parametry autobusu dostosowano do pojazdu konkretnego wykonawcy. W efekcie kupiono autobus z 2003 r. o zawyżonej o ponad 95 tys. zł wartości. Agenci CBA ocenili, że oba postępowania przeprowadzono wbrew zasadom ustawy o finansach publicznych. **EW**

(masz, PAP)

Most i dziura budżetowa

Rafał Trzaskowski nie jest moim prezydentem. Głoszone przez niego poglądy są mi obce i w nurcie zmagania toczącej się dziś wojny cywilizacyjnej stoimy po przeciwnych stronach barykady. Nie oznacza to jednak krytykowania, niejako z automatu, wszystkich projektów Trzaskowskiego. Nie uznaję takiej zasady, dlatego inicjatywę budowy mostu pieszo-rowerowego przez Wisłę uważam za bardzo dobry pomysł.

W odróżnieniu od planu zagospodarowania pl. Pięciu Rogów projekt ten nie ma ideologicznego charakteru, wyrażającego się m.in. w separowaniu przechodnia od zabytków. Z nowego mostu skorzystamy z przyjemnością – niezależnie od poglądów. Mam tylko bardzo poważne wątpliwości, czy w tym przypadku zachowana została dyktowana zdrowym rozsądkiem kolejność realizowania kluczowych potrzeb stolicy.

– Musimy się przygotować na daleko idące cięcia w budżecie – oświadczył Trzaskowski w kwietniu 2020 r. Dwa miesiące później dowiedzieliśmy się, że ratusz zablokował kwotę 135 mln zł przeznaczonych na lokalny transport zbiorowy oraz 60 mln zł planowanych na edukację. We wrześniu ub.r. media informowały, że 261 inwestycji zostało przez ratusz „odsuniętych w czasie”.

Nowy most kosztować ma 180 mln zł. Na wstrzymaną z powodu dziury budżetowej budowę linii tramwajowej na Gocław miało przeznaczyć miało 140 mln zł. Pieniądzy więc nie ma, lecz gdy tylko pojawi się jakiś pomysł promujący ratusz – natychmiast są znajdowane. Ciekaw jestem, czy znajdują się też na remonty zabytkowych, zrujnowanych kamienic na ul. Okrzei, które powitają pierwszych amatorów nowego mostu?

EW

(js)

WYSADZILI BANKOMAT W czwartek w nocy nieznani sprawcy wysadzili bankomat w jednym z marketów w Rakoniewicach (powiat grodziski). Sprawcy ukradli z rozbitego urządzenia część pieniędzy. Wnętrze sklepu nie zostało bardzo uszkodzone, gdyż eksplozja była precyzyjna. Policja szuka sprawców.

ŚMIERĆ W POŻARZE Do tragicznego pożaru doszło w Warszawie. W Rembertowie w czwartek rano zapaliło się mieszkanie w bloku przy ul. Zawodowej. – Strażacy podczas akcji gaśniczej znaleźli ciało mężczyzny – poinformował asp. sztab. Bernard Chmielewski z Komendy Miejskiej PSP m.st. Warszawy. Przyczyny pożaru ustali policja.

■ Wystawili 30 tys. mandatów

Stołeczni policjanci od momentu wprowadzenia obowiązku zakrywania ust i nosa w przestrzeni publicznej nałożyli już 30 tys. mandatów za nieprzestrzeganie tego przepisu. Chociaż jak podkreślają, najczęściej w przypadku osób, które nie stosowały się do zasad sanitarnych, kończy się na upomnieniu. Przypomnijmy, że wysokość mandatu karnego za niezasłanianie ust i nosa może wynieść nawet 500 zł.

■ Rośnie dług Łodzi

Łódzcy radni na ostatniej sesji rady miasta wyrazili zgodę na emisję rekordowych jak na Łódź obligacji. Mowa o 418 mln zł. Na koniec br. dług miasta będzie wynosił 4 mld zł. Ponadto osoby, które nie posiadają Karty Łodzianina, muszą liczyć się z tym, że zapłacą więcej za bilety komunikacji miejskiej. Ceny wzrosną o blisko 20 proc. Radni Prawa i Sprawiedliwości, którzy byli przeciwko takiemu rozwiązaniu, twierdzą, że spowoduje to większy ruch samochodowy w mieście.

■ Jedno mieszkanie, pięciu chętnych

W poniedziałek ruszył nabór wniosków od osób zainteresowanych najmem mieszkania przy ul. gen. Roweckiego „Grota” w Świdniku w ramach programu Mieszkanie+. W ciągu tylko jednej doby wpłynęło 540 wniosków od osób chętnych, by zamieszkać w takim lokalu. W mieście ma powstać 108 mieszkań. Nabór wniosków trwa do 15 kwietnia.

■ Kosztowne śmieci w Olsztynie

W mieście budowana jest trasa tramwajowa na Naramowice, która powinna zostać ukończona w 2022 r. Jej pierwotny koszt to 440 mln zł, jednak może wzrosnąć nawet o 60 mln zł z uwagi na konieczność usunięcia odkrytego w ub.r. podziemnego składowiska śmieci. Miasto prawdopodobnie będzie mogło skorzystać ze wsparcia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Była minister rozwoju Jadwiga Emilewicz wskazuje, że będzie to korzystniejsza pożyczka niż kredyt komercyjny.

HISTORIA W PIGUŁCE

WROCŁAW

Wyjątkowy patron

Kiedy 65 lat temu, w marcu 1956 r., umarł w Moskwie Bolesław Bierut, znaczna część środowiska Uniwersytetu Wrocławskiego miała nadzieję, że niechciany przez wielu z nich patron tej najstarszej w mieście uczelni odejdzie na wieczne zapomnienie. Niestety, nie stało się to aż do 1989 r. Dlaczego potrzeba było tyle czasu, aby pozbyć się tak „zacnego” opiekuna?

Uniwersytet Wrocławski do 1989 r. nosił imię Bolesława Bieruta

| fot. Janusz Gajdamowicz/Gazeta Polska

kukrotnie, szczególnie po wydarzeniach Sierpnia '80. W grudniu 1981 r. senat UW jednoznacznie podjął uchwałę zawierającą wniosek o przywrócenie pierwotnej nazwy, a ponowił ją – również jednoznacznie – w czerwcu 1988 r. Nieste-

ty, na spełnienie woli społeczności akademickiej trzeba było poczekać jeszcze cały rok. Stosowna ustawa została wydana dopiero 29 maja 1989 r., a w życie weszła tydzień później.

EW
(jg)

PITAVAŁ POLSKI

Bandyta z Podhala

Kradł, rabował, mordował. Andrzej Szczërba-Bazaliński długo był postrachem górali z Podhala. Skończył na szubienicy.

Pochodził z rodziny cygańskiej mieszkającej we wsi koło Szczawnicy. Od dziecka kradł, a im był starszy, tym stawał się brutalniejszy. Z pomocą kilku wyrostków rabował gospodarstwa na Podhalu. Szybko wpadł i trafił za kratki, ale po wyjściu na wolność stworzył bandę, która nie miała litości. W latach 30. ubiegłego wieku o Szczërbie-Bazalińskim często mówiono ze strachem. Gdy ponownie trafił do więzienia w Nowym Sączu, spędził w nim tylko kilka dni. Uciekł w sposób, który zapewnił mu bandycę sławę. Zdołał wydłubać z muru cegły i zbiec z kilkoma groźnymi przestępcami. Ukrywali się w górach.

Uzbrojeni dokonywali rabunków, mordowali górali, palili ich domy. Grasowali po obu stronach granicy. Górale bali się zemsty Szczërby-Bazalińskiego, dlatego nie wszyscy gotowi byli pomagać w jego schwytaniu, nawet wówczas, gdy w nocy z 22 na 23 listopada 1930 r. popełnił potworną zbrodnię. W Zońkówce koło Zakopanego samotnie mieszkała Regina Chycowa-Mulik. Plotki głosiły, że jest majątną kobietą, dlatego bandzior wtargnął do jej domu. Kobieta obudziła się, gdy usłyszała intruza i od razu go rozpoznała. Przerażona dała mu trochę gotówki i pierścionków, ale on w złości, że łup jest tak mizerny, roztrzaskał góralce głowę siekierą. Sprawdzając izby, bandyta znalazł 9-letniego Janka i 6-letniego Jędrka, którzy akurat tej nocy nocowali u babci. Im także zadał ciosy siekierą. Uciekając, morderca podpalił chałupę. Cu-

dem przeżył Jędrzek, który ranny zdołał się wydostać z płonącego domu i dotrzeć do mieszkających w pobliżu rodziców. Szczërba-Bazaliński i jego kompani grasowali jeszcze kilka lat. W końcu policjanci zdobyli informację, że kochanką herszta jest Aniela Luboń ze wsi koło Mszany Dolnej. Jej dom obserwowano tygodniami – w nocy 22 listopada 1933 r. zauważono skradającego się mężczyznę. Gdy wszedł do środka, gospodarstwo otoczono kordonem. Atak przeprowadzono błyskawicznie, ścigany nie zdążył nawet sięgnąć po broń. Szczërba-Bazaliński ponownie trafił do więzienia w Nowym Sączu, ale tym razem był uważnie pilnowany. Uniemożliwiono mu nawet popełnienie samobójstwa. Na początku czerwca 1934 r. stanął przed sądem i został skazany na śmierć. 35-latek został powieszony.

EW
(gb)

WARSZAWA

■ „Babcia Kasia” z zarzutami

Prokuratura Rejonowa Warszawa-Śródmieście skierowała do sądu akt oskarżenia przeciwko Katarzynie A., znanej jako „Babcia Kasia”. Aktywistka ma odpowiedzieć za zaatakowanie policjanta drzewcem flagi. Do zdarzenia doszło 11 stycznia br. na pl. Konstytucji, gdzie trwała manifestacja przeciwko zaostrzaniu prawa aborcyjnego. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza podczas wykonywania obowiązków służbowych to czyn opisany w art. 222 p. 1 Kodeksu karnego. Zagrożony jest karą grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat trzech. Prokurator opisał popełniony przez „Babcię Kasię” występek jako czyn o charakterze chuligańskim, co zgodnie z artykułem 57a kk oznacza, że sąd „wymierza karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości nie niższej od dolnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę”.

EW

(masz, PAP)

APOLONIUSZ TAJNER: Wszystko funkcjonuje dobrze i nie ma potrzeby, żeby po sezonie olimpijskim coś zmieniać. Będę w Planicy i razem z Adamem Małyszem i Michałem Doleżalem porozmawiamy o jego dalszej pracy u nas i przygotowaniach do sezonu olimpijskiego. Współpraca układa się doskonale. Michał jest zadowolony z warunków finansowych.

WYCZYN HARDENA James Harden po raz setny w meczu ligi NBA zapisał na swoim koncie min. 40 pkt. Koszykarz Brooklyn Nets dokonał tego w środę, a jego zespół pokonał na wyjeździe Indiana Pacers 124:115. Tylko trzech koszykarzy w historii NBA częściej osiągało pułap 40 pkt: Wilt Chamberlain (271), Michael Jordan (173) i Kobe Bryant (122).

LOSOWANIE PAR LM

LIGA MISTRZÓW

Na kogo trafi Bayern z Lewym?

Znamy już ósemkę najlepszych drużyn klubowych Starego Kontynentu. Jako ostatnie do tej grupy dołączyły Chelsea Londyn i Bayern Monachium. W rewanżu Bawarczycy pokonali 2:1 Lazio Rzym, a jedną z bramek zdobył Robert Lewandowski.

Robert Lewandowski strzelił 73. gola w rozgrywkach Ligi Mistrzów | fot. ULMER / imago sport/Forum

To 73. gol kapitana reprezentacji Polski w rozgrywkach Ligi Mistrzów. Lewandowski trafił do siatki w 33. minucie, zamieniając na gola rzut karny podyktowany po faulu na Leonie Goretzce. Po zmianie stron 33-lletni napastnik mógł jeszcze raz wpisać się na listę strzel-

ców, ale piłka po jego uderzeniu trafiła w słupek.

Bayern bez najmniejszych problemów zameldował się w ćwierćfinale – po wygranej 4:1 w Rzymie w Monachium także nie miał problemu z odniesieniem zwycięstwa. Tym samym Bawarczycy kontynu-

ują niesamowitą serię. W tej edycji Champions League Bayern jeszcze nie przegrał, a w ośmiu meczach zdobył aż 24 bramki. Swoją dorobek strzelecki poprawia także Lewandowski, który w środowy wieczór trafił po raz piąty w obecnych rozgrywkach.

Na liście najskuteczniejszych piłkarzy Ligi Mistrzów Polak zajmuje trzecie miejsce z bardzo dużą stratą do Cristiano Ronaldo (134 gole) i Leo Messiego (120 trafień). Ci piłkarze jednak nie poprawią już w tym sezonie swojego dorobku, bo Juventus i Barcelona pożegnały się z rozgrywkami. Lewandowskiemu depcze za to po piętach Karim Benzema. Napastnik Realu Madryt zdobył bramkę w wygranym 3:1 rewanżu z Atalantą Bergamo. Królewscy będą jedyną hiszpańską drużyną w czołowej ósemce. Bez większych problemów z Atletico Madryt poradziła sobie Chelsea Londyn, która po wygraniu 1:0 na wyjeździe triumfowała także u siebie, zwyciężając 2:0.

Od końca stycznia, gdy trenerem Chelsea został Thomas Tuchel, The Blues jeszcze nie przegrali. Niemiec prowadził zespół w 13 spotkaniach, z których jego piłkarze wygrali dziewięć, a cztery zremisowali, tracąc jedynie dwa gole. Anglię w najlepszej ósemce reprezentować będą także Manchester City i Liverpool. Stawkę uzupełniają Borussia Dortmund, PSG i FC Porto.

Losowanie par odbędzie się dziś o godz. 12. Wtedy też poznamy drabinkę rozgrywek aż do finału, który zaplanowano na 29 maja w Stambule. W ćwierćfinałach mogą na siebie trafić kluby z tego samego kraju, nie ma także zespołów rozstawionych.

EW
(krol)

24
OKRĄŻENIA

■ Pretensje Zastalu

Koszykarze Argedu BM Słamu Stali Ostrów Wielkopolski pokonali Eneę Zastal BC Zielona Góra 90:80 i zapewnili sobie co najmniej trzecią lokatę przed fazą play-off. Trener gości Żan Tabak nie ukrywał niezadowolonych, że jego zespół musiał rozegrać dwa mecze w ciągu dwóch dni. Nawarstwienie się terminów rozgrywek krajowych i ligi VTB sprawiło, że zielonogórzanie do spotkania ze Stalą przystąpili zaledwie 21 godzin po przegranym meczu z BC Kalev Tallin. Do Ostrowa w 200-kilometrową podróż udali się w środowe przedpołudnie. Do autokaru nie wsiadł środkowy Geoffrey Groselle, który w pierwszej kwarcie pojedynku przeciwko Estończykom doznał urazu barku i jak na razie nie wiadomo, kiedy wróci na boisko. Tabak nie ukrywał poirytowania zaistniałą sytuacją. Miał żal także do ostrowskiego klubu, który – jego zdaniem – nie chciał się zgodzić na przełożenie spotkania.

■ Granerud jedzie do Planicy

Zwycięzca punktacji generalnej Pucharu Świata w skokach narciarskich Halvor Egner Granerud zakończył kwarantannę w Oberstdorfie negatywnym wynikiem testu na obecność koronawirusa. Norweg potwierdził swój start w Planicy w dniach 24 i 28 marca, w konkursach kończących sezon. – Mimo że już zdobyłem Kryształową Kulę i nie muszę startować, to jednak pojawię się w Planicy. Zamierzam walczyć jak w każdym innym konkursie i zakończyć ten sezon z klasą. To, że już wygrałem, nie znaczy, że jestem syty i odpuściłem – powiedział 24-lletni Norweg. Wyjaśnił, że 14-dniowa kwarantanna w Oberstdorfie uniemożliwiła mu treningi, lecz miała także pozytywny skutek. – Samotność była początkowo straszna i uciążliwa, ale miałem dużo czasu na przemyślenia, a w ostatnich dniach nastąpił wybuch nowej energii – przyznał skoczek.

(krol)

Wołosz lepsza od Smarzek

Zespół Joanny Wołosz A. Carra-ro Imoco Conegliano jest o krok od awansu do finału LM siatkarek. Lider włoskiej ekstraklasy pokonał na wyjeździe Igora Gorgonzolę Novara w składzie z Malwiną Smarzek-Godek 3:0 (25:21, 25:18, 25:17). Imoco, dowodzone przez rozgrywającą reprezentacji Polski, zanotowało 56. zwycięstwo z rzędu. Włoski półfinał z polskimi siatkarkami okazał się jednostronnym widowiskiem, trwał 75 min. Najwięcej punktów dla drużyny gości zdobyła Paola Egonu – 18. Wołosz rozegrała całe spotkanie i zanotowała pięć oczek. Smarzek-Godek zdobyła 10 pkt, a najwięcej dla zespołu z Novary – Chiara Bosetti (13). Rewanż odbędzie się 23 marca w Treviso.

EW
(krol)

LEKKOATLETYKA

Oryginalna dieta mistrza

Mistrz olimpijski w pchnięciu kulą Amerykanin Ryan Crouser, który od 24 stycznia jest halowym rekordzistą świata, przyznał, że w jego przygotowaniach do igrzysk w Tokio istotną rolę odgrywa dieta.

24 stycznia podczas zawodów w Fayetteville w stanie Arkansas Crouser uzyskał odległość 22,82 m i poprawił jeden z dłuższych utrzymujących się rekordów świata – osiągnięcie Randy'ego Barnesa sprzed 32 lat (22,66 m).

– Kiedy trenuję, potrzebuję 5000 kalorii. Jem więc co dwie godziny. Pięć razy w ciągu dnia i tak siedem razy w tygodniu. To wcale nie jest takie proste... – przyznał z uśmiechem 28-lletni kulomiot.

Główny procent masy ciała stanowią u niego, w przeci-

wieństwie do innych zawodników, mięśnie, a nie tkanka tłuszczowa. Jakie produkty są więc dla niego najważniejsze w diecie?

– Zjadam tonami kurczaki i naprawdę dużo chudej mielonej wołowiny – zdradził magazynowi „The People” wicemistrz świata z Ad-Dauhy z 2019 r.

Oprócz białka ważnym składnikiem posiłków jest błonnik. – Jem mięso z brązowym ryżem, komosą ryżową oraz... sosem barbecue, dla smaku. Moja dziewczyna żartobliwie

| fot. KAI PFAFFENBACH / Reuters/

nazywa taki zestaw „niechlujstwem” – dodał.

Rekordzistą globu na stadionie pozostaje Barnes (23,12 m – wynik z 1990 r.). Najlepszy rezultat Crousera to 22,91 m.

EW
(krol)

niecodzienna

**Gazeta
Polska**

19-21 MARCA 2021

#ToNiemożliwe!

**Kto zastrzelił
neandertalczyka?**

#ToNiemożliwe!

Kto zastrzelił ne

Archeologia dostarcza nam mnóstwo znalezisk, które czasem trudno wytłumaczyć.

Oficjalna nauka próbuje sobie poradzić z dziwnymi artefaktami, opisując je na miarę... oczekiwań opinii publicznej. Ludziom z XXI w. łatwiej jest przyjąć coś za oszustwo, niż uwierzyć w niemożliwe. Jak w dziurę po karabinowej kuli w czaszce neandertalczyka.

Marcin Szkuat

To było znalezisko, o którym od prawie 100 lat jest głośno w świecie archeologów oraz badaczy zjawisk niesamowitych. W 1922 roku niedaleko Broken Hill w Rodezji Południowej (obecnie Zimbabwe) wykopano czaszkę neandertalczyka. Oceniono, że znalezisko liczy sobie co najmniej 40 tys. lat. Najdziwniejsze jednak było to, że z lewej strony czaszki widoczny był niewielki, idealnie okrągły otwór. Skąd się tam wziął?

Badacze szczątków prehistorycznego pracźłowika początkowo byli przekonani, że to dziura zrobiona oszczepem albo innym ostrym przedmiotem. Jednak dalsze analizy wykluczyły taką możliwość. Gdyby bowiem ten mieszkaniec Ziemi sprzed tysięcy lat został trafiony pociskiem o dość małej prędkości (jak strzała z łuku albo oszczep), na obrzeżu rany powstałyby promieniowe pęknięcia. Na czaszce z Rodezji takich pęknięć nie ma. A to może oznaczać, że pocisk mu-

Neandertalczyka?

Z miejsca nasuwa się pytanie: skąd wzięły się rany postrzałowe w czaszkach neandertalczyków i zwierząt sprzed tysięcy lat? Zwolennicy zjawisk nadprzyrodzonych i teorii niemożliwych są przekonani, że to ślady po polujących obcych lub dowód na możliwe podróże w czasie, które odbywają nasi potomkowie.

się u współczesnych ofiar ranionych w głowę strzałem z broni palnej”. Argumenty Noorbergena przekonali najwyraźniej również niemieckich ekspertów sądowo-medycznych, którzy przebadali czaszkę w Berlinie i potwierdzili, że uszkodzenie głowy rodezyjskiego pracźłowika nie mogło być spowodowane niczym innym, jak tylko kulą.

Jeżeli prześledzić doniesienia mediów, to i w innych częściach świata dochodziło do podobnych znalezisk. W pobliżu starożytnego nubijskiego miasta Kerma (obecny Sudan) znaleziono liczne czaszki ludzkie ze śladami podobnymi do ran postrzałowych z broni palnej. W rosyjskim Muzeum Paleontologicznym w Moskwie znajduje się czaszka prabizona (mająca też ok. 40 tys. lat) znaleziona w Jakucji. Ma również okrągły otwór przypominający wlot po kuli. – Część czołowa kości była uszkodzona przez rozplaszczony na niej pocisk, który przebił kość w sposób kumulacyjny: nie metalem, ale sprężonym powietrzem – tłumaczył Aleksander Kazancew, rosyjski pisarz i badacz znalezisk paleontologicznych. – Co cieka-

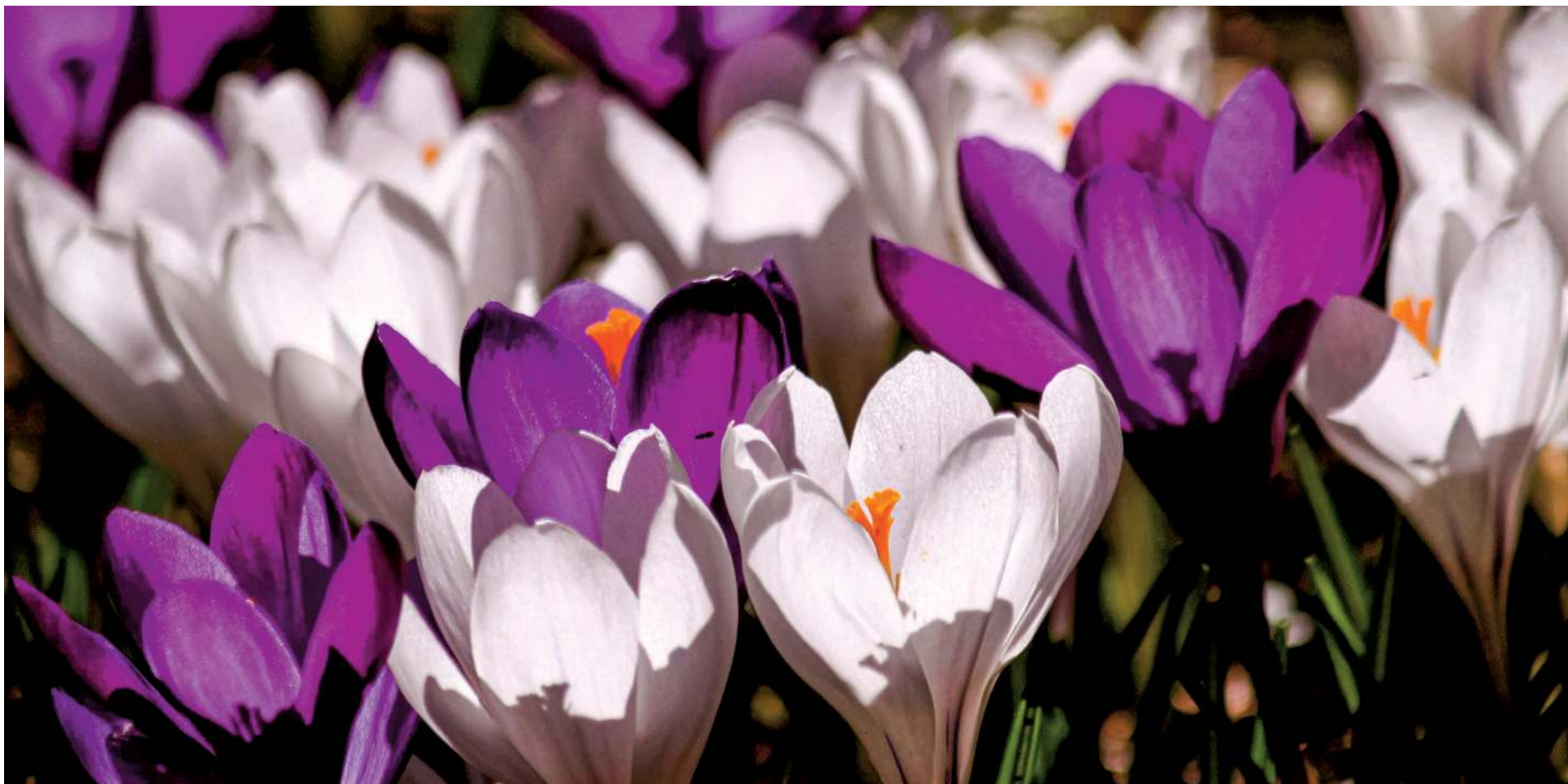
niał mieć znacznie większą prędkość niż miotane ręcznie dzidy lub strzały łuku. Jak ocenili m.in. kryminolodzy, w czaszce brak jest prawej części kości skroniowej, co zdarza się przeważnie w wyniku rany postrzałowej!

Znaleziskiem z Broken Hill gruntownie zajął się holenderski badacz i dziennikarz Rene Noorbergen. W swojej książce „Secrets of the Lost Races” stwierdził, że „ten charakterystyczny szczegół obserwuje

we, rana nie była śmiertelna. Jakucki zwierz został tylko ciężko ranny, a kula nie trafiła do mózgu. Przeżył, a na skraju otworu utworzył się granulat, twór kostny. Rana goiła się jeszcze około roku. Z miejsca nasuwa się pytanie: skąd wzięły się rany postrzałowe w czaszkach neandertalczyków i zwierząt sprzed tysięcy lat? Zwolennicy zjawisk nadprzyrodzonych i teorii niemożliwych są przekonani, że to ślady po polujących obcych lub dowód na możliwe podróże w czasie, które odbywają nasi potomkowie.

A jak tłumaczy znaleziska oficjalna nauka? Czaszka z Rodezji pochodzi nie sprzed 40 tys. lat, ale sprzed 125–300 tys. lat. Nie są to szczątki neandertalczyka, ale przedstawiciela nowego gatunku, homo rhodesiensis. Tak przynajmniej stwierdził angielski antropolog Arthur Smith Woodward. Dziura zaś to efekt przebiecia na przykład przez piorun, przedmiot niesiony huraganem, a nawet meteoryt. Badania wykazały, że otwór o średnicy 8 mm nie był przyczyną śmierci: krawędzie rany zaczęły się goić. Przyczyną śmierci pracźłowika było zakażenie. Bardzo możliwe, że czaszkę bizona z Jakucji przebił rogiem drugi bizon podczas walk godowych. Okrągłe otwory w czaszkach znalezionych w Sudanie zostały wykonane celowo podczas trepanacji. Według antropologa D. Martina z Uniwersytetu w Illinois mieszkańcy Kermi opanowali rewolucyjny sposób trepanacji przy pomocy... ręcznego wiertła. **N**

#PodejrzaneZnatury

Kolorowe szafrany

Paleta barw tych kwiatów może przyprawić o zawrót głowy. Dla nas jednak przede wszystkim są zwiastunami wiosny, gdyż rozkwitają już w lutym i marcu, kiedy większość roślin śpi jeszcze zimowym snem sprawiedliwych.

dr Natalia **Osten-Sacken**, zoolog

W ogrodach uprawiamy przede wszystkim z zamiłowaniem odmiany wiosenne – ponieważ są piękne, barwne i widok ich tak przyjemnie ogrzewa nasze wciąż zimowo zmarznięte serca. Krokus wiosenny (*Crocus vernus*) niewątpliwie szturmem zdobył uczucia działkowiczów i posiadaczy ogródków w całej chłodniejszej części Europy. Ale gatunków, poza tym nam najbardziej znanym, jest całkiem sporo. Wśród nich także takie, które kwitną jesienią. Najcenniejszym i najbardziej znanym ze wszystkich jesiennych krokusów jest niewątpliwie ten, którego słupki kwiatowe przez wiele stuleci uchodziły za cenniejsze od złota. Oczywiście chodzi tutaj o najdroższą przyprawę świata – wykorzystywany od ponad 3 tys. lat w wielu kulturach symbol dobrobytu i wysokiego statusu szafran produkowany z krokusa siewnego (*Crocus sativus*). Niewiele jednak osób zapewne wie, że „szafran” to też ogólna polska nazwa krokusów, a słowo „krokus” to spolszczona nazwa łacińska tych roślin. Trzeba przyznać, że etymologia, czyli pocho-

dzenie i ewolucja wyrazów, jest wyjątkowo interesującą i często zaskakującą nauką!

Poza oczywiście wszystkim nam znanymi ogrodowymi gatunkami w Polsce dziko występuje jeden, czyli krokus (szafran) spiski (*Crocus vernus* ssp. *scepusiensis*). Kwiat ten rośnie w Karpatach Zachodnich, więc w naszym kraju można go spotkać najczęściej w Tatrach i na Pogórzu Gubałowskim. Sporadycznie jednak pojawia się także w innych polskich górach – w Beskidzie Żywieckim, Wyższym i w Gorcach. Przy odrobienie szczęścia można go wiosną spotkać także poza terenami górskimi, czyli w okolicach Bochni, Brzeska oraz w Kotlinie Sandomierskiej. Być może nie wszyscy nasi Czytelnicy znają tajemnice tych bardzo lubianych kwiatów. Przede wszystkim krokusy to rośliny cebulowe, co oznacza, że części zielone wyrastają wiosną z korzenia zapasowego ukształtowanego w formie cebulki. Z tych cebulek wczesną wiosną wyrasta pęczek trawiastych, równowąskich liści oraz zwykle jeden kwiat. Niezależnie od gatunku i koloru płatków wszystkie krokusy mają złotopomarańczowe znamiona słupków i żółte pręciki, a kwiaty krokusów są delikatne, wręcz efemeryczne. Kwitną zaledwie kilka dni, znikają, zanim zdążą nacieszyć nasze spragnione kolorów oczy. Nie giną jednak całkiem. W czasie, kiedy

kwiat przekwita, liście wciąż jeszcze rosną i się wydłużają. Dzieje się tak dlatego, że muszą zapewnić nowej bulwie dość zapasu składników pokarmowych, aby w kolejnym sezonie mogła wydać nowy kwiat. Interesujący jest także sposób rozmnażania krokusów. Z pewnością niektórzy z naszych Czytelników zauważyli, że czasami po kilku latach od posadzenia pojedynczej cebulki wyrasta cała kępka kwitnących roślin. Dzieje się tak dlatego, że większe cebulki po pewnym czasie zaczynają się samoistnie dzielić i wytwarzać wokół siebie rośliny potomne. Z pewnością jest to ważne dla miłośników krokusów w ogrodzie. W sklepach ogrodniczych już od co najmniej dwóch tygodni panuje prawdziwy szal wiosenny i wśród całego bogactwa nasion, bulw i cebulek można także zauważyć niezliczone odmiany hodowlanych krokusów. Muszę przyznać, że i ja jako posiadacz kawałka ziemi nie byłam w stanie oprzeć się pokusie dokupienia kilku nieznanych mi jeszcze jesiennych odmian. Nic tak bowiem nie cieszy oczu i nie raduje serca jak soczyste barwy u schyłku zimy... Może poza planowaniem i wyszukiwaniem nowych ogrodowych inspiracji. Dlatego wszystkim amatorom prac ogródkowych oraz sobie życzę w nadchodzących tygodniach natchnienia i oczywiście udanych łowów na najpiękniejsze odmiany. **N**

#GumoweUcho Niecodzienna Lista Przebojów

„Wiosną wydaje się, że koniec jest blisko”

Piotr Łuczuk

Ech, byle tylko do wiosny! Jak często powtarzaliśmy to każdej zimy? To pragnienie wiosny stało się jeszcze silniejsze w czasie pandemii. Wiosna dawała pewną nadzieję i wносиła powiew świeżego powietrza. Niestety, jeśli o to ostatnie chodzi, dziś już wiemy, że wiosną z pewnością nie odetchniemy pełną piersią, no, chyba że ktoś umie to zrobić z maseczką na twarzy. Ale zaraz..., zaraz! Może nie jest aż tak źle. Może przemawia przeze mnie jeszcze zimowa melancholia i dobrze już ukiszony jesienny pesymizm? Idzie wiosna! Teraz może być już tylko lepiej...

Nie ma co ukrywać, jesień i zima dały nam ostro w kość. W ogóle cały rok 2020 jakoś przesadnie nas nie rozpieszczał. Wiele osób miało nadzieję, że 2021 okaże się mimo wszystko lepszy, jednak pierwsze trzy miesiące nie napawają przesadnym optymizmem. W wielu regionach kraju wracają obostrzenia. Wszyscy bez wyjątku mamy już chyba szczerze dość wszystkiego, co jest związane z pandemią. Przede wszystkim każdego dnia coraz bardziej się nakręcamy, rozpamiętując czasy, w których można było zjeść dobry obiad (lub kolację przy świecach) w restauracji, pójść na koncert czy po prostu dostrzec choćby przelotny uśmiech na twarzach przechodniów (dziś skrzętnie skrywany za maseczkami). Swoją drogą w wielu krajach istnie obłądzenie przeżywają gabinety medycyny estetycznej oferujące zabiegi upiększające oczy. Wszelkiego rodzaju liftingi i korekcie powiek schodzą podobno niczym świeże bułeczki. Dlaczego? To proste. Na twarzy ukrytej pod maseczką widać w zasadzie tylko oczy. To one teraz przykuwają naszą uwagę i są dostownie i w przenośni zwierciadłami duszy. To właśnie spojrzeniem przekazujemy obecnie najwięcej emocji. Nie dziwi zatem, że niektórzy wyczuli w tym pomysł na niezły biznes. Popyt napędza podaż – nie ma w tym nic nadzwyczajnego.

Problem w tym, że mimo wszystko gdzieś głęboko tlił się w nas pewnie płomyk nadziei na to, że wiosną będzie można pozbyć się przynajmniej maseczek, a może i koronawirusa w ogóle! Pojawiły się przecież szczepionki. Teraz więc wszystko powinno być już dobrze. A nie jest. Zmagamy się z trzecią falą. A na pokonanie koronawirusa potrzeba znacznie więcej czasu, niż początkowo mogliśmy zakładać.

Nie ma wątpliwości, że ta pandemia zostawi trwały ślad na wielu pokoleniach, które na różne sposoby zostały przez COVID-19 ograbione ze swej rutyny i normalności. A skoro o normalności mowa, już niedługo termin ten trafi na listę słów zakazanych. Z badań opinii publicznej zleconych przez koncern Unilever i przeprowadzonych na próbie 10 tys. ankietowanych w dziewięciu różnych krajach wynika, że określenie „normalny” spora grupa ankietowanych odbiera jako... kojarzące się negatywnie i mogące wręcz niektórych osoby obrażać. Z tego właśnie względu określenie „normalny” niczym za dotknięciem czarodziejskiej różdżki zniknie z etykiet ponad 200 kosmetyków! Od dawna wiadomo, że są jeszcze rzeczy, o których nie śniło się filozofom...

Dziś w „Niecodziennej Liście Przebojów” Organek z utworem „Wiosna”. Kto z osób słuchających wielokrotnie tej piosenki mógł przewidzieć, że ukryte jest w niej pewne proroctwo, niezwykle wymownie wpisujące się w te pandemiczne czasy?

Wiosna wybuchła mi prosto w twarz
Z nosa leci mi krew
Ja czuję, że Cię tracę

Jestem taki nieodporny
Jak zmienia się czas
I jestem jakiś taki
Ty czegoś płaczesz

I znowu noce są krótsze
I coraz więcej dnia
A nasze ciała są chudsze
A w nich jest więcej nas

Wiosną ulice nie są wcale takie złe
Budzą się wrzody
I ciepły jest deszcz

Może trochę więcej piję
Może trochę mniej śpię
Poza tym wszystko
No wszystko okej

I znowu noce są krótsze
I coraz więcej dnia

A nasze ciała są chudsze
A w nich jest więcej nas

Jesteśmy piękni!
Trzydziestoletni!
Jesteśmy piękni!
Trzydziestoletni!

I znowu wiosna wiosna wiosna wokół nas!
I znowu wiosną wiosną najlepiej tracę czas!

Wiosną mi mówisz
Że gubisz swój wdzięk
No nie przesadzaj
Ja wciąż kocham Cię

Wiosną wydaje się
Że koniec jest blisko
Chce się uciekać
Lecz nie wiadomo gdzie

I znowu noce są krótsze
I coraz więcej dnia
A nasze ciała są chudsze
A w nich jest więcej nas

Jesteśmy piękni!
Trzydziestoletni!
Jesteśmy piękni!
Trzydziestoletni!

I znowu wiosna wiosna wiosna wokół nas!
I znowu wiosną wiosną najlepiej tracę czas!

Posłuchaj utworu:

#InneŚwiaty

Bogini i królowa

Wenus, grecka bogini, to niezwykle niebezpieczna kobieta. Śmiałka, który chciałby się do niej zbliżyć, najpierw poparzy kwasem siarkowym, potem zgniecie ciśnieniem w temperaturze 500 st. Jak to jednak z kobietami bywa, z daleka wygląda pięknie i niewinnie. Wszak z Ziemi widzimy ją jako najjaśniejszą gwiazdę o zmierzchu lub o świcie. Dla odmiany Europa, mityczna grecka królowa, ma lodową powierzchnię, za to ocean ciepła w swoim wnętrzu.

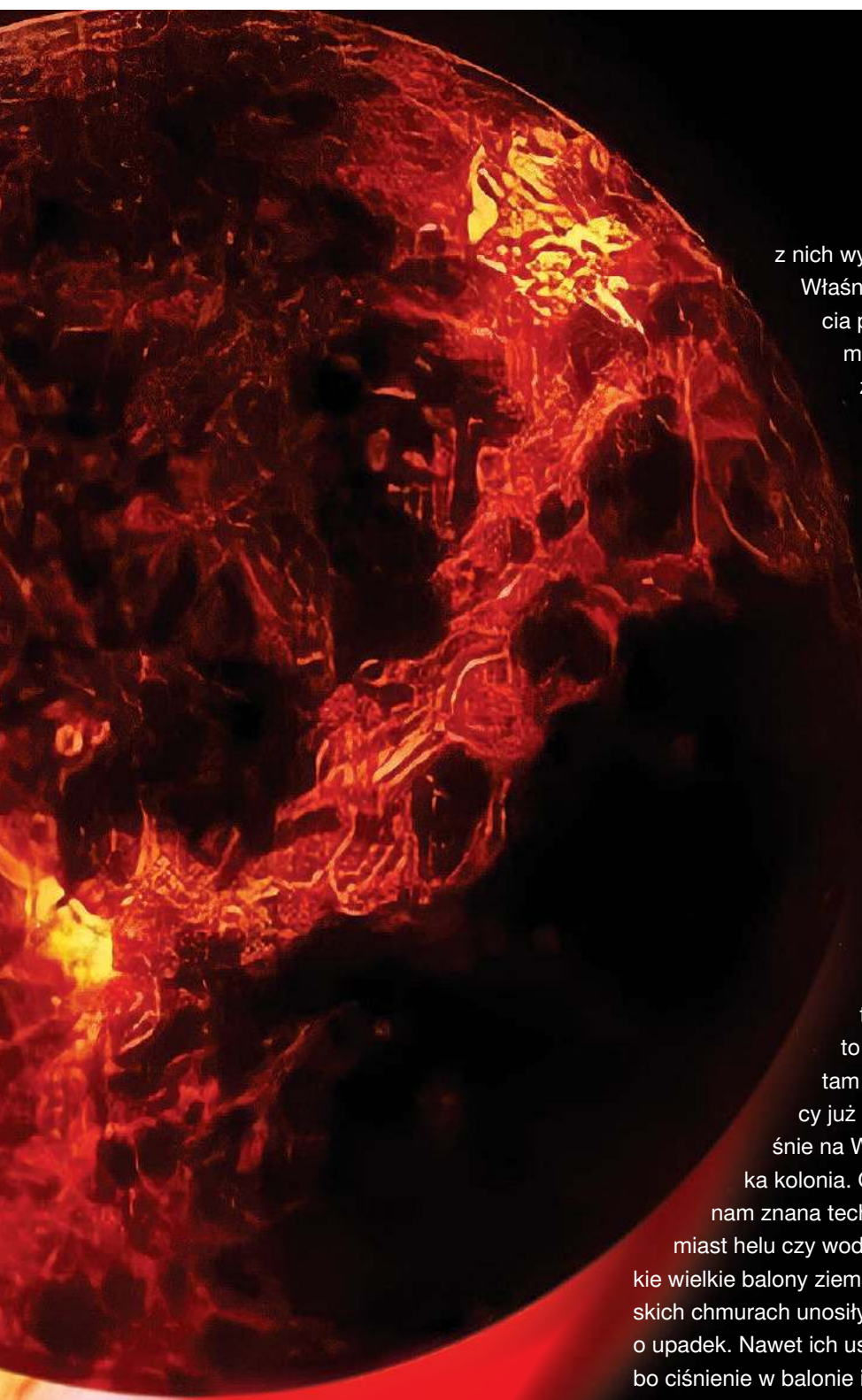
Jarosław **Molga**

Większości prehistorycznych mitów w greckiej mitologii zbliżenie się człowieka do bogów zawsze kończyło się źle. Bogowie byli odlegli i niedostępni, mieszkali gdzieś daleko i wysoko, więc nic dziwnego, że to właśnie ich imionami nazywano gwiazdy i obiekty na niebie. Jak to jednak z ludźmi bywa, zawsze ich ciągnie tam, gdzie ich nie proszono, mimo niebez-

pieczeństwa. I tysiące lat po starożytnych Grekach postanowiliśmy bogów odwiedzić dosłownie. Nasze kosmiczne sondy przypatrywały się już Merkuremu, lądowały na Marsie, patrzyły na huragany Jowisza i przeliczyły pierścienie Saturna. Nawet zdążyliśmy jednego boga zdetronizować. Pluton (w mitologii rzymskiej bóg świata zmarłych) stracił planetę. Uznaliśmy w 2006 r., że Pluton (ciało niebieskie)

planetą pełnoprawną nie jest i nosi teraz miano planety karłowatej.

Ponieważ marzec to miesiąc kobiet (wszak mają w nim swoje święto), bliżej przyjrzyjmy się dwóm paniom w naszym Układzie Słonecznym: Wenus i Europie. Wenus, bogini piękności widziana z Ziemi, rzeczywiście zasługuje na to miano. Widzimy ją jako pięknie i jasno świecącą na niebie przed za-

chodem słońca lub jako gwiazdę zaranną, jutrzeńkę. Gorzej Wenus wygląda z bliska. Tak jak to było w mitologii, próby zbliżenia się do Wenus niosą ogromne ryzyko. Śmiałka, który chciałby jej dotknąć, najpierw poparzy kwasem siarkowym, potem zgniecie ciśnieniem w temperaturze 500 st. Wielkością przypomina Ziemię, ale na tym podobieństwa się kończą. Mówimy o „teraz”, bo niewykluczone, że kiedyś Wenus była bardzo podobna do Ziemi. Światło Słońca dociera tam inaczej niż na nasz padół. Właśnie przez te gęste, nigdy nieustępujące z wenusjańskiego nieba chmury kwasu siarkowego. W efekcie nie możemy ani z Ziemi, ani z kosmosu obserwować powierzchni planety przez teleskopy. Chmury zasłaniają jej oblicze. Pod tymi chmurami zaś znajduje się dwutlenek węgla, czyli znany nam gaz cieplarniany. Stąd taki tam gorąc. Ciepło, które dociera do powierzchni ze Słońca, nie może uciec. Do tego ciśnienie panujące przy powierzchni Wenus jest ponad 90 razy większe niż to znane nam na Ziemi. Nic dziwnego, że takim warunkom sprostać mogła tylko technika „gniotsa nie łamiośa”. To właśnie radzieckie sondy wysyłane w kierunku Wenus zostały nie tylko sztucznymi satelitami planety krążącymi wokół niej, ale kilka

z nich wylądowało na powierzchni. Właśnie sondy Wenera zrobiły zdjęcia powierzchni i dzięki nim wiemy, jak wygląda bogini piękności z bliska. Najwyraźniej nie wciąra w siebie żadnych kremów i balsamów, bo powierzchnia Wenus jest spękana i skalista. Przynajmniej tam, gdzie pracowały radzieckie lądowniki. Ten wrogi wobec człowieka klimat i warunki na Wenus nie oznaczają jednak, że bogini piękności nie kryje dla nas, ludzi, niespodzianek. Otóż okazuje się, że 50 km nad powierzchnią planety w tych gęstych chmurach część warunków jest prawie taka jak na Ziemi. Panują podobne temperatura i ciśnienie. Oznacza to, że to doskonałe miejsce, by założyć tam miasta w chmurach. Naukowcy już opracowali zarys tego, jak właśnie na Wenus mogłaby wyglądać ludzka kolonia. Otóż do łask wróciłaby dobrze nam znana technika balonowa. Tyle że zamiast helu czy wodoru wystarczyłoby napełnić takie wielkie balony ziemskim powietrzem. W wenusjańskich chmurach unosiłyby się swobodnie bez obawy o upadek. Nawet ich uszkodzenie nie byłoby groźne, bo ciśnienie w balonie i na zewnątrz byłoby podobne, więc dziura nie spowodowałaby ani gwałtownej ucieczki powietrza, ani dostania się trujących gazów do środka. Temperatura rzędu 20–50 st. pozwalałaby żyć i pracować, uprawiać rośliny i... tworzyć kolejne balony, które stawałyby się następnymi elementami ludzkiej kolonii płynącej bez końca w chmurach Wenus. Takie projekty poważnie są już rozważane przez naukowców zajmujących się astronautyką. Co więcej, niedawne odkrycia nie wykluczają, że na Wenus już istnieje życie. Otóż w ubiegłym roku ogłoszono, że obserwując atmosferę Wenus, dostrzeżono fosfinę. Gaz szczególny, który powstaje w beztlenowym rozkładzie żywych organizmów. Tak jest na Ziemi. Oczywiście to tylko możliwość, ale potwierdzająca jedynie, jak ekscytujące, tajemnicze i niezwykle są te inne światy, które towarzyszą nam w obiegu Słońca. Tajemnica, życie i grecka mityczna księżniczka? Tak, to też mamy w naszym Układzie Słonecznym, ale o niebo dalej niż Wenus. Mowa o Europie, którą w mitologii greckiej porwał Zeus i miał z tą grecką księżniczką dzieci. Wenus jest oddalona od Ziemi o minimum 259 mln km (maksymalnie o 40, bo planety poruszają się po elipsach, czyli „jajowato”). Europa jest księżycem Jowisza. A ten jest oddalony od nas o minimum 630 mln km. Nic

dziwnego, że Europy z Ziemi nie dostrzeżemy gołym okiem, ale nie tylko dlatego jest tajemnicza. Jej największym sekretem jest wnętrze. Otóż Europa jest skuta lodem. Temperatura tam to Kamczatka razy kilka, bo na powierzchni jest ok. minus 170 st. W tym przeraźliwym zimnie widać generalnie płaską, skutą lodem strukturę. Z czerwonymi rysami, które są po prostu pęknięciami w lodzie. Wygląda jak wielka kula rozjeżdżona przez terenowe samochody. Wiemy to, bo w przeciwieństwie do Wenus Europa praktycznie nie ma atmosfery i możemy ją obserwować. Jej zdjęcia dostarczył m.in. teleskop Hubble’a. Gdzie i jaka więc jest ta tajemnica? Chodzi o ocean. Otóż o ile na powierzchni jest diabelnie zimno i nie ma czym oddychać, o tyle pod lodową skorupą znajduje się ocean słonej wody, głęboki być może na 90 km. I jest dość ciepły, bo ogrzewany jądrem Europy tak jak lawa na Ziemi. I może w nim być życie. Wszystko „może”, bo Europa jest jeszcze słabo zbadana. W kierunku Jowisza pomknęły już ziemskie sondy, ale wiele ich nie było. Niektóre z nich, przelatując w pobliżu Europy, zrobiły jej zdjęcia i dokonały pomiarów. Tak uczynna była m.in. amerykańska sonda Galileo wystrzelona w 1989 r. W 1995 r. Galileo stała się satelitą Jowisza i, krążąc wokół niego, badała księżycy tego giganta, w tym Europę. Jej pomiary jednoznacznie udowodniły, że jest tam ten ocean, ale żeby wiedzieć dużo więcej, trzeba by na Europie wylądować. I już o tym myślimy. NASA opracowała raport, według którego misja lądowania na Europie mogłaby mieć trzy cele naukowe. Podstawowym zadaniem byłoby poszukiwanie życia. Próbnik, analizując materiał z powierzchni księżycy, sprawdziłby, czy panują tam warunki umożliwiające zamieszkanie. Sprawdziłby także badaniami podpowierzchniowymi możliwości przyszłej automatycznej misji do eksploracji podpowierzchniowego oceanu. Kiedy to nastąpi? Nie wiadomo.

Wiadomo jednak, że życie na Europie w świadomości Ziemian już zaistniało. Mianowicie w „2001: Odysei kosmicznej” Stanleya Kubricka to właśnie Europa po zamianie Jowisza w gwiazdę stała się drugim ciałem niebieskim, na którym pojawiło się życie, a tajemnicze istoty (istota) przekazały Ziemi, byśmy pozwolili temu życiu się rozwijać i w nie ingerowali. Tyle Kubrick i jego wizja kosmosu, bliska ufologom czy fanom Ericha von Dänikena. Przyznają Państwo, że bez ufologii i teorii o interwencji kosmitów w naszą cywilizację te inne światy są wystarczająco tajemnicze i fascynujące. Wenus – niegdyś podobna do Ziemi, tak bliska i z Ziemi tak piękna, a jednocześnie tak niedostępna i groźna. Europa – zimna jak lód i kryjąca być może jakieś życie z dala od naszych oczu, w ciepłym oceanie ponad 600 mln km stąd. A to, co dla mnie najbardziej fascynujące, to że jako ludzkość potrafimy nie tylko wymyślić TikToka i Instagrama, lecz także projektujemy miasta w chmurach Wenus i myślimy, jak się dowiercić do oceanu na Europie. Warto, patrząc w niebo i na te inne światy, zdać sobie z tego sprawę. Zawsze napawa mnie to jakąś nadzieją. **N**

#NiecodziennyWehikułCzasu

„Nika” znaczy zwyciężaj

Panujący w VI w. cesarz bizantyński Justynian Wielki marzył o odbudowie Cesarstwa Rzymskiego. By spełnić swe marzenia, prowadził politykę śmiałych podbojów. Najcięższą walkę przyszło mu stoczyć we własnej stolicy.

Łukasz Czarnecki

Jednymi z najważniejszych instytucji bizantyńskich miast były faksje cyrkowe. Organizacje te, podzielone na dwa zwalczające się wzajemnie stronnictwa: Zielonych i Błękitnych, pełniły różne funkcje. Przede wszystkim były klubami zrzeszającymi sportowców i kibiców. W czasie wojennym Zieloni i Błękitni organizowali też oddziały milicji, która obsadzała mury. Istniała i mroczniejsza strona medalu. Cesarze na przemian obdarzali kibicowskie kluby swymi łaskami. Regułą było, że członkowie faksji aktualnie cieszącej się monarszym faworem mordowali działaczy przeciwnego stronnictwa. Naprawdę groźnie robiło się zaś, gdy Zieloni i Błękitni łączyli swe siły.

Niespokojne miasto

Z początkiem 532 r. Konstantynopol wrzał. Rząd coraz mocniej przykręcał fiskalną śrubę. Wzbudzało to ogromną niechęć zwykłych ludzi. Z kolei elitom nie w smak było słuchanie poleceń imperatora wywodzącego się z chłopstwa, a już do bladej gorączki doprowadzał senatorów obowiązek padania na twarz przed cesarzową Teodorą – była prostytutką.

W pierwszych dniach stycznia na konstantynopolitańskim hipodromie doszło do zadymy między kibicami. Rozruchy przeniosły się na ulice stolicy. Prefekt miasta zareagował – najaktywniejszych zadymiarzy aresztowano i skazano na karę śmierci. Jednakże dwóch kibiców (po jednym z każdej faksji) zerwało się z szubienicy. Ledwie dychający, ale wciąż żywi, zostali odbici przez kolegów i ukryci w kościele św. Wawrzyńca.

„Łżesz, ty świniol!”

13 stycznia w trakcie wyścigu rydwanów Zieloni i Błękitni wspólnie skandowali hasła wzywające do ułaskawienia ich kompanów. Zasiadający w łożu cesarskiej Justynian milczał. To rozwścieczyło kibiców. Wzno-

sząc okrzyk: „Nika!” (zwyciężaj), rozlali się po mieście niczym rozszalały żywioł. Zdobyto i podpalono siedzibę prefekta i podjęto próbę szturm na pałac. Noc nad Konstantynopolem rozświetliły tony pożarów, kibice podpalali kolejne budynki.

Rankiem demonstranci oblegli pałac cesarski. Gdy Justynian chciał wysłać przeciw nim wojsko, żołnierze odmówili walki z rodakami. Część senatorów, widząc w zamieszkach szansę na pozbycie się imperatora, nawiązała kontakt z liderami kibiców. Buntownicy

okrzyknęli kandydatem do tronu arystokratę Probusa, ten jednak czmychnął z miasta.

18 stycznia imperator pojawił się w cesarskiej łoży hipodromu. Przysięgając na dzierzoną w dłoni Biblię, obiecał rebeliantom powszechną amnestię pod warunkiem rozejścia się do domów. W odpowiedzi w kierunku władcy posyłały się okrzyki: „Łżesz, ty świniol!”.

Żona ratuje męża

W obliczu rejtenty Probusa pospółstwo ogłosiło swoim władcą jego krewniaka – Hypacjusza. Pretendenta do korony radośnie zaniesiono do hipodromu. W pałacu trwały gorączkowe narady. Jedyne siły, na które mógł liczyć Justynian, stanowili germańscy ochroniarze dwóch wciąż wiernych mu wodzów – Belizariusza i Mundusa – oraz oddział gwardii pałacowej. Sytuacja wyglądała beznadziejnie. Do pałacowej przystani ściągnięto szybki okręt mający wywieźć monarchę w bezpieczne miejsce. I wtedy zainterweniowała Teodora. Była prostytutka nakrzyczała na całe towarzystwo tymi słowami:

„Czy przystoi, aby niewiasta dawała mężom przykład odwagi, czy nie przystoi – nie pora tu rozważać. (...) Co do mnie, to podoba mi się dawne powiedzenie, iż purpura cesarska jest najwspanialszym całunem”.

Zainspirowany cesarz postanowił stanąć do walki. Na jego rozkaz Germanie przekradli się tajnymi przejściami do hipodromu, w którym rebelianci oblewali już swój sukces. Osobną drogą dotarli tam gwardziści. Zbrojni uderzyli znie-

nacka na tłuszczę. Kibice wpadli w panikę, zaczęła się rzeź. Lojaliści zabili łącznie 30 tys. ludzi! Hypacjusza przywleczono przed oblicze Justyniana. Wściekły imperator niezwłocznie skazał go na śmierć. Powstanie Nika było ciężką próbą dla Justyniana. Równie wielkie wyzwanie przyszło lata później, gdy w Konstantynopolu rozszalała się dżuma. Także i wtedy imperatora ocaliła żona – gdy zarażony chorobą toczył walkę o życie, to ona przejęła tymczasowe rządy i zdławiła skierowany przeciwko mężowi spisek. **N**

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

19-25/marca
2021

PROROK NIE UMIERA – KS. FRANCISZEK BLACHNICKI

DOKUMENT, ŚRODA 24.3, GODZ. 22.10, TVP1

24 marca obchodzimy setną rocznicę urodzin twórcy Ruchu Światło-Życie ks. dr. Franciszka Blachnickiego. Dziś kapłan ten, reprezentujący tradycję Kościoła i najlepsze doświadczenia duszpasterskie oraz patriotyczne polskiego duchowieństwa, jest kandydatem na ołtarze. Film w reż. Adama

Kraśnickiego to próba przedstawienia najnowszej oceny oryginalnej myśli ks. Blachnickiego – postrzeganego także jako prekursora nowoczesnego duszpasterstwa w czasach posoborowych. Dokument ukazuje też szeroki kontekst historyczny wydarzeń i epoki, w której żył kapłan.

RYSZARD CZARNECKI

(europoseł PiS)

PIĄTEK 19.3 godz. 18.00, TVP HISTORIA

Ryngraf

Dokument Doroty Kani o historii ryngrafu odnalezionego przez zespół prof. Krzysztofa Szwagrzyka z IPN na cmentarzu na Bródnie, w dołach śmierci. Na początku nie wiadomo, czy jest to rdza, czy przedmiot. Pieczętowiec odtworzono imię, nazwisko, adres, skrót: NSZ. Komuniści zabili polskiego patriotę, ale nie byli w stanie wymazać go z naszej pamięci.

SOBOTA 20.3 godz. 17.30, POLSAT SPORT

Siatkówka Tauron Liga

W decydującą fazę wchodzi rozgrywki w siatkarskiej lidze kobiet. O półfinał walczyć: rewelacyjna w zeszłym sezonie Legia (4. miejsce) i tegoroczny sensacyjny wicelider Radomka. Pierwszy mecz w Radomiu raczej niespodziewanie wygrały zawodniczki z Legionowa 3:1. Czy przypieczętują w sobotę swój awans do pierwszej czwórki? Ja to obejrzę osobiście, a Państwu polecam transmisję telewizyjną.

SOBOTA 20.3 godz. 13.20, TV TRWAM

Ocalić od zapomnienia

– Historia Marii Radewicz

Reportaż o historii polskiej rodziny z Kresów Wschodnich. Maria Radewicz mieszka w Dyneburgu (Dźwińsku) na Łotwie, gdzie Polaków jest więcej niż Łotyszów. Jej dziadek pracował w ochronie cara – był sobowtorem Mikołaja II. W czasie rewolucji bolszewickiej rodzina uciekła z Petersburga. Ograbiona najpierw przez Sowieków, potem przez Niemców, mieszkała na ziemiach dawnej I Rzeczypospolitej. Mama Marii spieniężyła resztę majątku, aby zapewnić wykształcenie córce i czwórce swoich dzieci, a te dochowały wierności wierze i polskim korzeniom.

KOMEDIA

THE SQUARE

PIĄTEK 19.3 GODZ. 20.05, TVP KULTURA

Christian (Claes Bang) jest atrakcyjnym mężczyzną o wielkim uroku osobistym. Prowadzi prestiżowe muzeum sztuki nowoczesnej, co daje mu władzę i wysoką pozycję społeczną. Jest wzorowym ojcem, chętnie wspomaga potrzebujących. Niedawno się rozwiódł i lubi się wdawać w niezobowiązujące romanse, a młoda amerykańska dziennikarka może się okazać jego nowym trofeum. Jednak podczas przygotowań do premiery instalacji „The Square”, z którą wiąże ogromne nadzieje, utrzymanie starannie pielęgowanego wizerunku okaże się dla niego nie lada wyzwaniem.

PODRÓŻNICZY

ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 20.3 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Druga odsłona wędrówki po Płocku, jednym z najstarszych miast w naszym kraju. Przed tygodniem Stefan Czerniecki szukał odpowiedzi na pytania, ile Płock może mieć lat i skąd wziął swoją nazwę. Podróżnik opowiadał o tutejszej katedrze, a także o najstarszej księdze traktującej o polskich świętych. W tym odcinku zajrzymy do sanktuarium Bożego Miłosierdzia, gdzie miało miejsce pierwsze objawienie Jezusa św. siostrze Faustynie Kowalskiej. Będzie o najstarszym liceum w Polsce oraz o płockim moście. A to wszystko w opowieści lokalnych legend i anegdot.

DRAMAT

AQUARIUS

NIEDZIELA 21.3 GODZ. 23.50, TVP KULTURA

Clara (Sonia Braga), 65-letnia wdowa i emerytowana krytyk muzyczna, przyszła na świat w tradycyjnej rodzinie w nadmorskim mieście Recife w Brazylii. Kobieta jest ostatnią rezydentką Aquarius, oryginalnego dwupiętrowego budynku zbudowanego w latach 40. z przeznaczeniem dla kasy wyższej. Wszystkie sąsiedzkie mieszkania zostały nabyte przez spółkę, która ma inne plany co do działki. Clara nie zamierza jednak się wyprowadzać, w związku z czym wchodzi w zimną wojnę z deweloperem. Wydarzenia wprawiają Clary w zadumę nad przeszłością i przyszłością.

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl O nas jest głośno!

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	 Głębia oceanu godz. 23.40	 A psa biorę ja godz. 0.40	 Kryjówka godz. 22.30	 Daredevil godz. 23.10	 Geopolityczny tygiel godz. 20.30	 Na sygnale godz. 18.20
	TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	REPUBLIKA	POLONIA
RANO	08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Ranczo (71) - serial 09:35 Komisarz Alex (179) - serial 10:35 Ojciec Mateusz (279) - serial 11:25 Kasta - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:50 Natura w Jedyńce 14:00 Elif (940) - serial 15:00 Wiadomości	07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 10:50 Pytanie na śniadanie 11:25 Dookoła Bałtyku 11:50 Barwy szczęścia (2409) - serial 12:30 Kolo fortuny - teleturniej 13:15 Kozacka miłość (74) - serial 14:05 Va banque - teleturniej 14:35 Na sygnale (252) - serial 15:10 Górszy ratownicy (28) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:15 Promyk nadziei (1) - serial 18:00 Panorama 18:20 Va banque - teleturniej 18:45 Kozacka miłość (75) - serial 19:35 Barwy szczęścia (2409) - serial 20:05 Barwy szczęścia (2410) - serial 20:30 Dance Dance Dance - pr. rozryw. 22:30 Kabaret. Supershow Dwójki 23:35 Muzyka, taniec, zabawa 00:40 Kino relaks: A psa biorę ja - komedia, USA 2016. Olive Greene i Clay Lonnergan postanawiają się rozwieść. Podział majątku nie sprawia im problemu. Mają jednak kłopot z podjęciem decyzji, kto przejmie opiekę nad psem. Robią wszystko, aby korzystnie wypaść przed sędzią, który wyznacza im sześćdziesiąt dni na zakończenie sprawy.	08:00 Dzień Dobry TVN 11:45 Ukryta prawda (1232) - serial 12:50 Ukryta prawda (1135) - serial 13:50 Ukryta prawda (714) - serial 14:55 Szpital (369) - serial 16:00 LAB (25) - serial 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 Ukryta prawda (1233) - serial 19:00 Fakty 19:25 Uwaga! Koronawirus 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:05 Planeta singli 2 - komedia romantyczna, Polska 2018. Związek Ani i Tomka przeżywa poważny kryzys. On, showman-celebryta wcale nie ma zamiaru się ustątkować. Ona z kolei chce poważnego związku. Tymczasem na horyzoncie pojawia się Aleksander - zauroczony Anią milioner.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 08:40 Malanowski i partnerzy (126) - serial 09:10 Malanowski i partnerzy (127) - serial 09:40 Sekrety rodziny (92) - serial 10:40 Dlaczego ja? (419) - serial 11:40 Gliniarze (412) - serial 12:50 Wydarzenia 13:25 Interwencja 13:40 Trudne sprawy (1006) - serial 14:40 Dlaczego ja? (1052) - serial 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja 16:30 Na ratunek 112 (528) - serial 17:00 Gliniarze (537) - serial 18:00 Pierwsza miłość (3196) - serial 18:50 Wydarzenia 19:30 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - pr. rozryw. 22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show 23:10 Daredevil - film sensacyjny, USA 2003, wyk. Ben Affleck, Jennifer Garner, Colin Farrell. Za dnia Matt Murdock pracuje jako adwokat i stoi po stronie prawa, a nocą jako nieustraszonego Daredevila sam wymierza sprawiedliwość największym przestępcom.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:30 Polska na dzień dobry 09:20 W punkt 09:40 Telezakupy 09:55 Republika po południu 10:15 Telezakupy 10:30 Mówi się... 11:10 Ostry dyżur prawniczy 11:25 Telezakupy 11:40 Polska na dzień dobry 13:00 Telezakupy 13:15 Oddaję Państwu głos 13:40 Wolne głosy 14:00 Telezakupy 14:15 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:30 Republika po południu 17:15 Nie daj się epidemii 17:35 Wolne głosy 17:55 Wolne głosy - zagranica 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:55 Sport w Republice 19:00 Prognoza pogody 19:05 10.04.2010. Fakty 19:25 Rozmowa ściśle jawna 19:45 Mag. filmowy Piotra Gońka 20:15 Twoja Akcja 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Wolne głosy 22:25 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:15 Poland Daily 00:10 Rozmowa ściśle jawna 00:28 10.04.2010. Fakty 00:50 Dzisiaj - serwis inform. 01:10 Sport w Republice	06:30 Leśniczówka (140) - serial 07:00 Wojciech Cejrowski - boso przez świat 07:30 Pytanie na śniadanie 10:40 Panorama 11:30 Na sygnale (291) - serial 12:00 Wiadomości 12:15 Wilnoteka 12:35 M jak miłość (1563) - serial 13:25 M jak miłość (1564) - serial 14:15 Tego się nie wytnie - pr. rozryw. 15:30 Kuchnia Jagiellonów 15:55 Bajki naszych rodziców 16:05 Bolek i Lolek na wakacjach - serial anim. 16:15 Reksio - serial anim. 16:30 Rodzinka.pl (17) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Stacja innowacja 17:35 Przystanek Zoolie 17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 18:20 Na sygnale (291) - serial 18:50 Przystanek Ameryka 19:10 Olą Polonia 19:30 Wiadomości 20:00 Pogoda 20:05 Sport 20:20 Na dobre i na złe (798) - serial 21:15 Kabaret. Supershow Dwójki - pr. rozryw. 22:05 Polonia 24 22:35 Noce i dnie (3) - serial 23:30 Gwiazdociąg TVP 00:00 Focus on Poland 00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 00:50 Przystanek Ameryka 01:10 Olą Polonia
PO POŁUDNIU	15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (375) - serial 17:00 Teleexpress 17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 17:55 Klan (3774) - serial 18:20 Kasta - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:30 Leśniczówka (359) - serial 21:00 Ojciec Mateusz (318) - serial 21:55 Wyjście awaryjne - komedia, Polska 1982 23:40 Głębia oceanu - dramat obyczajowy, USA 1999, wyk. Michelle Pfeiffer, Treat Williams	20:25 S.W.A.T. - Jednostka specjalna (31) - serial 02:30 Mrok (1) - serial	01:00 Kuba Wojewódzki - talk-show 02:00 Uwaga!	01:35 A.I.: Sztuczna inteligencja - film SF, USA 2001		
WIECZOREM	01:35 S.W.A.T. - Jednostka specjalna (31) - serial 02:30 Mrok (1) - serial	02:25 Zabójczy widok - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1985				
RANO	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:45 Przyjaciele i bohaterowie 09:10 Z wędką nad wodę 09:45 Duc in altum 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Głos Polski 11:45 Spotkania z ekologią 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Nieoczekiwana podróż 12:55 Lusaka Bauleni 13:10 Aktywna zima 13:30 Msza święta 14:30 Zrozumieć Antycywilizację 15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Madagaskar 17:00 Droga Krzyżowa ze św. S. Faustyną Kowalską 17:30 Antykultura 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Msza święta z Sanktuarium św. Józefa w Toruniu 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia Obiecana 22:45 Tydzień, który zmienił świat 23:20 Krzyż święty, nade wszystko 00:00 Słowo życia	06:50 Był taki dzień: 19 marca 07:00 Polska Kronika Filmowa 07:25 Ludzie i bogowie (10) - serial 08:15 Taśmy bezpieki 08:45 Historia Polski: Oto człowiek - rzecz o Henryku Sławiku i Józefie Antallu 09:50 Sensacje XX wieku 10:25 Sensacje XX wieku 10:55 Giganci historii: Napoleon Bonaparte. Życie i wojny - teleturniej 11:50 Wojownicy czasu: Dwie bitwy, czyli Tomaszów Lubelski 1939 12:35 Czas honoru (55) - serial 13:30 Historia na sprzedaż (3) - serial dok. 14:35 Brazylia. Historia naturalna: Labirynt jezior 15:35 Historia w postaciach zapisana 16:30 Polacy na morze 17:00 Ex Libris 17:25 Kontrapunkt: Święty ogień 18:00 Ryngraf - dok. 18:30 16 mm historii: Ziemia obiecana 19:00 Ludzie i bogowie (11) - serial 19:50 Wojna w eterze 20:00 Teatr historii - pr. publ. 20:15 Zapiski oficera Armii Czerwonej - monodram na podstawie powieści Sergiusza Piaseckiego 21:35 Rokoszanin - dok. 22:10 Dwie Ojczyzny Ojzasa Thona - dok. 22:45 KGB: tarcza i miecz (2) 23:50 Słynne jednostki specjalne	07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis Info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 15:59 Info dzień 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	06:00 Jest jak jest (19) - serial 06:40 Telesprzedaż 07:55 Akcja pod Arsenalem - dramat wojenny, Polska 1977. Film historyczny oparty na autentycznych wydarzeniach. Opowiada o losach trzech harcerzy, Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”, Jana Bytnara „Rudego” i Macieja Dawidowskiego „Alka”, walczących w Szarych Szeregach przeciwko niemieckim okupantom. 23 marca 1943 „Zośka” i „Alka” dowiadują się o aresztowaniu „Rudego” przez warszawskie Gestapo. Postanawiają odbić przyjaciela z rąk oprawców. 09:55 Małe stłuczki - film obyczajowy, Polska 2014 11:45 Telesprzedaż 12:00 Zamknąć za sobą drzwi - film sensacyjny, Polska 1987 13:50 Śluby panieńskie - komedia kostiumowa, Polska 2010 15:55 Komedia małżeńska - komedia obyczajowa, Polska 1993 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Układ zamknięty - dramat sensacyjny, Polska 2013. 22:20 To ja, złodziej - dramat sensacyjny, Polska 2000 00:25 Gliń (9) - serial 01:40 Gliń (10) - serial	07:00 Teledysk 08:00 Informacje kulturalne 08:30 Kronos - pr. publ. 09:15 Marty - dramat obyczajowy, USA 1955 11:00 Rodzina Polanieckich (1) - serial 12:25 Tyrmad? - film obyczajowy, Polska 2021 13:30 Scena taneczna: Tradycyjne tańce polskie 14:30 Wydarzenia aktualne 15:05 Duch Bauhausu - film dokumentalny, Niemcy 2018 16:10 Mur - film obyczajowy, Polska 2014 17:45 Co dalej? - pr. publ. 18:00 Rok 2020 18:30 Informacje kulturalne 19:00 Reżyserzy: Michael Curtiz 19:00 Square - komediodramat, Francja/Niemcy/Dania/Szwecja 2017, wyk. Claes Bang, Elisabeth Moss, Dominic West. Rozwiedziony dyrektor muzeum sztuki nowoczesnej staje przed wielkim wyzwaniem podczas przygotowań do premiery najnowszej instalacji artystycznej. 22:40 Tego się nie wytnie - pr. kult. 00:05 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult. 00:25 Gomorra 4 (39) - serial 01:20 Teraz animacje! 01:40 Słodka Irma - komedia, USA 1963	06:00 Zbuntowany anioł (33) - serial 07:00 Nash Bridges (107) - serial 08:00 Nash Bridges (108) - serial 09:00 Lombard. Życie pod zastaw (114) - serial 10:00 Lombard. Życie pod zastaw (372) - serial 11:00 Zbuntowany anioł (34) - serial 12:00 Zaklinaczka duchów (103) - serial 13:00 Zaklinaczka duchów (104) - serial 14:00 Lombard. Życie pod zastaw (115) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (116) - serial 16:00 Rodzinny interes (144) - serial 17:00 Rodzinny interes (145) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (373) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (374) - serial 20:00 Zemsta Sokola - film sensacyjny, USA 2014 22:00 Ostateczna rozgrywka - dramat sensacyjny, Wielka Brytania 2018 00:00 Strzelec wyborowy - film sensacyjny, Czechy/Francja/Hiszpania/USA/Wielka Brytania 1995, wyk. Dolph Lundgren. Ambasador Kuby zostaje zamordowany w Nowym Jorku. Grupa agentów CIA ma za zadanie złapać zabójcę. 02:05 Castle 3 (52) - serial
PO POŁUDNIU	15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Madagaskar 17:00 Droga Krzyżowa ze św. S. Faustyną Kowalską 17:30 Antykultura 17:55 Poczet wielkich Polaków 18:00 Msza święta z Sanktuarium św. Józefa w Toruniu 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia Obiecana 22:45 Tydzień, który zmienił świat 23:20 Krzyż święty, nade wszystko 00:00 Słowo życia	16:30 Polacy na morze 17:00 Ex Libris 17:25 Kontrapunkt: Święty ogień 18:00 Ryngraf - dok. 18:30 16 mm historii: Ziemia obiecana 19:00 Ludzie i bogowie (11) - serial 19:50 Wojna w eterze 20:00 Teatr historii - pr. publ. 20:15 Zapiski oficera Armii Czerwonej - monodram na podstawie powieści Sergiusza Piaseckiego 21:35 Rokoszanin - dok. 22:10 Dwie Ojczyzny Ojzasa Thona - dok. 22:45 KGB: tarcza i miecz (2) 23:50 Słynne jednostki specjalne	15:59 Info dzień 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	09:55 Małe stłuczki - film obyczajowy, Polska 2014 11:45 Telesprzedaż 12:00 Zamknąć za sobą drzwi - film sensacyjny, Polska 1987 13:50 Śluby panieńskie - komedia kostiumowa, Polska 2010 15:55 Komedia małżeńska - komedia obyczajowa, Polska 1993 18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Układ zamknięty - dramat sensacyjny, Polska 2013. 22:20 To ja, złodziej - dramat sensacyjny, Polska 2000 00:25 Gliń (9) - serial 01:40 Gliń (10) - serial		
WIECZOREM	19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Mysłąc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia Obiecana 22:45 Tydzień, który zmienił świat 23:20 Krzyż święty, nade wszystko 00:00 Słowo życia	22:45 Tydzień, który zmienił świat 23:20 Krzyż święty, nade wszystko 00:00 Słowo życia				

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tynieckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:

06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie
19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica

NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

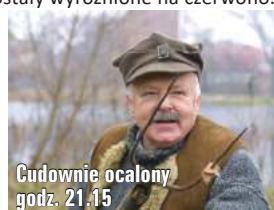
PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Papillon. Motylek
godz. 21.35Teściowie
godz. 1.30Król Skorpion 2: Narodziny...
godz. 0.00Vabank 2, czyli riposta
godz. 22.05Za siódmą górą
godz. 21.00Cudownie ocalony
godz. 21.15

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:35 Rok w ogrodzie
08:00 Rok w ogrodzie extra
08:15 wojsko-polskie.pl
08:40 Pełnosprawni - mag.
09:10 Prywatne życie zwierząt
09:35 Policzmy się dla Polski
09:45 Fascynujący świat
10:50 Sprawa dla reportera
11:45 Policzmy się dla Polski
12:00 Płonące siodła - western komediowy, USA 1974

13:45 Okrasa łamie przepisy
14:15 Z pamięci
14:25 Ozdrowieńcy - reality show
14:55 Policzmy się dla Polski
15:05 Sekretne życie kotów - reality show
16:00 To był rok! - pr. rozryw.
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
18:25 Stulecie Winnych 3 (28) - serial
19:25 Sport
19:30 Wiadomości

20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:35 Komisarz Alex (186) - serial
21:35 Papillon. Motylek - dramat biograficzny, Czechy/USA/Hiszpania 2017. Niesłusznie oskarżony o morderstwo Henri trafia do kolonii karnej w Gujanie Francuskiej.
23:55 Wyjście awaryjne - komedia, Polska 1982
01:35 Głębia oceanu - dramat obyczajowy, USA 1999

06:55 M jak miłość (1574) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:10 Rodzinny ekspres - mag.
11:45 Dance Dance Dance 3 - pr. rozryw.
13:00 Dance Dance Dance 3 - pr. rozryw.
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Wojciech Ceirowski - boso przez świat
15:45 Smaki świata po polsku
16:20 Na dobre i na złe (802) - serial

17:25 Na sygnale (297) - serial
17:50 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:25 Pogoda
18:30 Postaw na milion - teleturniej
19:20 Rodzinka.pl (161) - serial
20:00 The Voice Kids 4. Przesłuchania w ciemno
21:30 The Voice Kids 4. Przesłuchania w ciemno
22:05 Dance Dance Dance - pr. rozryw.
00:25 Hity wszech czasów
01:30 Teściowie - komedia sensacyjna, Niemcy/USA 2003, reż. Andrew Fleming, wyk. Michael Douglas, Albert Brooks, Ryan Reynolds. Córka spokojnego doktora planuje wyjść za mąż. Na pierwszym spotkaniu rodzin narzeczonych okazuje się, że ojciec przyszłego pana młodego jest tajnym agentem CIA.

03:15 To ja, złodziej - dramat sensacyjny, Polska 2000

07:25 Efekt Domina (2) - serial
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Brzydula 2 (104) - serial
12:00 Brzydula 2 (105) - serial
12:30 Brzydula 2 (106) - serial
13:00 Brzydula 2 (107) - serial
13:30 Brzydula 2 (108) - serial
14:00 Na Wspólnej (3187) - serial
14:30 Na Wspólnej (3188) - serial
15:00 Na Wspólnej (3189) - serial
15:30 Na Wspólnej (3190) - serial
15:50 MasterChef Junior - pr. rozryw.
17:25 Efekt Domina (2) - serial
18:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Fakty
19:00 Sport
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Power Couple - reality show
21:30 Siostry - komedia, USA 2015, wyk. Amy Poehler, Tina Fey. Dwie siostry postanawiają urządzić ostatnią imprezę w rodzinnym domu, zanim rodzice go sprzedadzą.

00:00 Król Skorpion 2: Narodziny wojownika - film przygodowy, Niemcy/RPA/USA 2008, reż. Russell Mulcahy, wyk. Michael Copon, Karen Shenaz David, Simon Quarterman. Mathayus, stając się świadkiem śmierci ojca, poprzysięga zemstę i postanawia walczyć ze sprawcą tego czynu.

02:20 Uwaga!

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:10 Dawno temu w trawie - film animowany, USA 1998
10:10 Ewa gotuje
10:40 Nasz nowy dom - reality show
11:40 Bogaty dom - biedny dom - reality show
12:40 Design Dream. Pojedynek na wewnątrz - pr. rozryw.
13:40 Łowcy nagród - teleturniej
14:40 Rolnicy. Podlasie (28) - dok.
15:45 Więzienie (7) - dok.
16:15 Więzienie (8) - dok.
16:45 Więzienie (9) - dok.
17:15 Więzienie (10) - dok.
17:45 Chłopaki do wzięcia (179) - serial
18:20 Chłopaki do wzięcia (180) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Kowalscy kontra Kowalscy (5) - serial
20:35 Kowalscy kontra Kowalscy (6) - serial
21:05 Piękni i bezrobotni (5) - serial
21:35 Piękni i bezrobotni (6) - serial
22:05 Vabank 2, czyli riposta - komedia sensacyjna, Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jan Machulski, Leonard Pietraszak, Witold Pyrkosz, Ewa Szykulska

00:30 Bad Ass: Twardziel - dramat sensacyjny, USA 2012
02:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.

02:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:10 Specjaliści od wszystkiego
09:35 Geopolityczny tygiel
10:00 Polityczne podsum. tyg.
10:50 Kulisy manipulacji
11:15 Telezakupy
11:30 10.04.2010. Fakty
11:45 Rozmowa ściśle jawna
12:00 Telezakupy
12:15 Polska na dzień dobry
14:00 Telezakupy
14:15 Mag. filmowy Piotra Goćka
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Specjaliści od wszystkiego
15:55 Telezakupy
16:10 Kulisy manipulacji
16:45 Geopolityczny tygiel
17:05 Otwartym tekstem
17:40 Polityczne podsum. tyg.
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 Film na sobotę - Niezłomne kobiety z Kandhamal
19:50 Twoja akcja
20:00 Tajniki umysłu
20:30 Republika Pyta
21:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
21:20 Koniec systemu
21:55 Rozmowa ściśle jawna
22:15 Kulisy manipulacji
22:50 Dzisiaj - serwis inform.
23:05 Sport w Republice
23:10 Prognoza pogody
23:15 Poland Daily
23:57 10.04.2010. Fakty

23:57 10.04.2010. Fakty

23:57 10.04.2010. Fakty

07:00 Barwy szczęścia (2352) - serial
07:25 Barwy szczęścia (2353) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:25 Nela Mała Reporterka
11:45 W krainie baśni: Rampelstikin
12:15 Powroty - mag.
12:35 Na dobre i na złe (798) - serial
13:25 The Voice of Poland - widowisko
16:00 Kulturalni PL
17:00 Słownik polsko@polski
17:20 M jak miłość (1565) - serial
18:10 Szansa na sukces. Opole 2021
19:15 Muzyka na dobry wieczór
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Ludzie i bogowie (12) - serial
21:15 Cudownie ocalony - komedia obyczajowa, Polska 2004, wyk. Marian Opania, Ewa Kasprzyk, Edyta Jungowska, Sławomir Pacek. Mikołaj Biesaga uchodzi z życiem podczas niemieckiej nawałnicy w 1939 roku. Poprzysięga, że za uratowanie życia zbuduje kapliczkę. Zabiera się za to w czasach, kiedy stosunki państwo-Kościół są bardzo napięte.

22:55 Fajna Polska
00:10 M jak miłość (1565) - serial
01:00 Zakochaj się w Polsce

01:00 Zakochaj się w Polsce

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Westerplatte młodych
08:55 Słowo życia
09:00 Głos serca
09:45 Biegnę całym swoim sercem
10:00 Informacje dnia
10:15 Retrospekcja
10:25 Myśląc Ojczyzna
10:35 Polski punkt widzenia
11:00 Kropelka radości
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Krzyżu święty, nade wszystko
13:00 Aktywna zima

13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza święta
14:30 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14:35 Święty Piotr Julian Eymard
15:40 Wierzę w Boga
16:00 Informacje dnia
16:10 Historia PL
17:00 Z Parlamentu Europejskiego
17:30 Mocni Jego mocą
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Mojzesz - 10 przykazań
23:00 Głos serca
23:45 Biegnę całym swoim sercem
00:00 Słowo życia

00:00 Słowo życia

06:55 Był taki dzień: 20 marca
07:05 Biblia - Abraham (3) - film religijny, Czechy/Francja/Niemcy/Włochy/USA 1994
07:55 Z Andrusiem po Galicji
08:35 Przylbice i kaptury (7) - serial
09:40 Okrasa łamie przepisy
10:20 Historia na sprzedaż
11:30 Wszystkie kolory świata: Magiczna Sabaudia
12:25 Wyspy czasów Odyseusza. Odyseja wysp: Urok Księżyca
13:25 U Pana Boga za miedzą - komedia, Polska 2009
15:25 Kuchnia Żydów polskich
15:55 Dzieje człowieka ubranego: Spodnie
16:30 Odkryć tajemnicę 5: Faraon z przedmieść
17:25 Spór o historię: Polityka polska w czasie II wojny światowej
18:10 Chłopi (11) - serial
19:00 Giganci historii: Egzamin z trylogii Henryka Sienkiewicza - teleturniej
20:00 Szlak nadziei - reality show
20:50 Rok 1981. Kalendarium
21:05 Medyceusze: władcy Florencji (4) - serial
22:15 Historia w postaciach zapisana: Genialny Leonardo da Vinci
00:40 Wielka ucieczka - film wojenny, USA 1963. Oparta na faktach historia tzw. wielkiej ucieczki z niemieckiego obozu jenieckiego dla lotników Stalag Luft III.

00:40 Wielka ucieczka - film wojenny, USA 1963. Oparta na faktach historia tzw. wielkiej ucieczki z niemieckiego obozu jenieckiego dla lotników Stalag Luft III.

00:40 Wielka ucieczka - film wojenny, USA 1963. Oparta na faktach historia tzw. wielkiej ucieczki z niemieckiego obozu jenieckiego dla lotników Stalag Luft III.

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:15 Salon dziennikarski
10:00 Serwis info
10:11 Pogoda info
10:15 Poranek TVP Info
10:30 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info weekend
12:00 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info
13:29 Serwis info weekend
14:00 Serwis info weekend
14:22 Pogoda info
14:29 Serwis info weekend
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Studio Wschód
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Kobiectwem okiem
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 Nie da się ukryć
21:28 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:50 Studio Polska
23:30 Info wieczór
00:00 Wiadomości
00:28 Gość „Wiadomości”
00:55 Salon dziennikarski
01:50 Minęła dwudziesta

00:28 Gość „Wiadomości”

01:50 Minęła dwudziesta

06:00 Imagine - film obyczajowy, Francja/Portugalia/Polska 2012
08:05 Pierścionek z orłem w koronie - dramat wojenny, Polska 1992
10:30 Czarny czwartek. Janek Wiśniewski padł - dramat polityczny, Polska 2011, wyk. Marta Hozatko, Michał Kowalski, Marta Kalmus-Jankowska. Film stanowi rekonstrukcję wydarzeń z czwartku 17 grudnia 1970 roku. Opowiada o losach pracownika Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni Brunona Drywy i jego rodziny.
12:45 Ogniem i mieczem - film historyczny, Polska 1999. Adaptacja powieści Henryka Sienkiewicza. XVII wiek, na Kresach Wschodnich zbliża się wojna pomiędzy Rzeczpospolitą a Kozakami.
16:35 Filip z konopi - komedia obyczajowa, Polska 1981
18:10 U Pana Boga w ogródku (3) - serial
19:05 U Pana Boga w ogródku (4) - serial
20:00 Wściekły - film kryminalny, Polska 1979
22:00 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010
00:20 Głina (11) - serial
01:30 Głina (12) - serial
02:40 Człowiek z marmuru - dramat obyczajowy, Polska 1976

02:40 Człowiek z marmuru - dramat obyczajowy, Polska 1976

02:40 Człowiek z marmuru - dramat obyczajowy, Polska 1976

07:00 Galeria - piosenki Jacka Kaczmarskiego (25. Przegląd Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu 2004)
08:05 Informacje kulturalne
08:30 Od ucha do ucha - filmy krótkometrażowe
09:20 Awantura o Basię (11) - serial
09:55 Awantura o Basię (12) - serial
10:35 Dziewczynny do wzięcia - komedia obyczajowa, Polska 1972
11:30 Serialowa nostalgia: Kariera Nikodema Dyzmy (7) - serial
12:45 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój
13:25 Stawka większa niż życie: W pułapce - spektakl teatralny
14:30 Tego się nie wytnie - pr. kult.
16:00 Kino retro: Pieśń bez końca - film biograficzny, USA 1960
18:15 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
18:45 David Bowie. Pięć ostatnich lat - film dokumentalny, Wielka Brytania 2017
20:00 Bilet do kina: Odyseja - film biograficzny, Belgia/Francja 2016
22:10 Dire Straits: On The Night - koncert
23:55 Głowa do wycierania - horror SF, USA 1977
01:35 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój

01:35 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój

01:35 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój

07:00 Taki jest świat
08:00 Lombard. Życie pod zastaw (21) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (22) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (112) - serial
11:00 Lombard. Życie pod zastaw (113) - serial
12:00 Lombard. Życie pod zastaw (114) - serial
13:00 Lombard. Życie pod zastaw (115) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (116) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (370) - serial
16:00 Lombard. Życie pod zastaw (371) - serial
17:00 Lombard. Życie pod zastaw (372) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (373) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (374) - serial
20:00 Mocne sobotnie kino: American Assassin - thriller, USA 2017
22:05 Pakt z mordercą - thriller, Niemcy/Hiszpania/USA 2017
23:55 Eliminatory - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2016. Objęty programem ochrony świadków były agent federalny musi walczyć o życie po tym, jak przez przypadek w mediach zostaje ujawniona jego tożsamość.
01:50 Castle 3 (53) - serial

01:50 Castle 3 (53) - serial

01:50 Castle 3 (53) - serial

RANO

Grace księżna Monako
godz. 22.20

TVP 1

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:00 Weterynarze z sercem
09:30 Przyrodnik na tropie
10:05 Wielkie rodziny (1) - serial
10:55 Słowo na niedzielę
11:00 Msza święta z Jasnej Góry
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem

PO POŁUDNIU

12:50 Pasterz: Zwyczajny kapłan
13:15 BBC w Jedyńce
14:15 Z pamięci
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:05 Komisarz Alex (186) - serial
16:05 Sekretne życie kotów
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Ojciec Mateusz 25 (318) - serial
18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości

WIECZOREM

20:05 Pogoda
20:15 Stulecie Winnych 3 (29) - serial
21:15 To był rok! - pr. rozryw.
22:20 Zakochana Jedynka: Grace księżna Monako - film biograficzny, Belgia/Francja/Szwajcaria/Włochy/USA 2014
00:10 Papillon. Motylek - dramat biograficzny, Czechy/USA/Hiszpania 2017
02:30 Ondine - dramat obyczajowy, Irlandia/USA 2009

Głowa rodziny
godz. 0.20

TVP 2

07:55 Pytanie na śniadanie
11:15 Dookoła Bałtyku - mag.
11:45 The Voice Kids 4. Przestuchania w ciemno
13:15 The Voice Kids 4. Przestuchania w ciemno
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Kolo fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2021 - widowisko
16:15 Na sygnale (298) - serial
16:45 Lajk!
17:00 Zainwestuj w marzenia (32) - serial

17:15 Moje życie XXL - reality show
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
19:00 Smaki świata po polsku
19:25 Rodzinka.pl (162) - serial
20:00 Postaw na milion - teleturniej
20:55 Wszystko dla mojej córki - dok., Polska 2019
21:55 Przysięga - dramat historyczny, Hiszpania/USA 2016

00:20 Kino bez granic: Głowa rodziny - dramat obyczajowy, Kanada/USA 2016. Gdy szef renomowanej agencji HR postanawia przejść na emeryturę, przed Danem Jensenem otwiera się szansa na upragniony awans. Jednak nie tylko on marzy o kierowniczej posadzie.
02:15 Zbliżenia - dramat psychologiczny, Polska 2014

Śmiertelna wyliczanka
godz. 23.50

TVN

07:25 Nowa Maja w ogrodzie
07:55 Akademia ogrodnika
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Efekt Domina (3) - serial
12:05 Co za tydzień
12:55 Tajemnica zawodowa (5) - serial
13:55 Power Couple (1) - reality show
15:30 Planeta singli 2 - komedia romantyczna, Polska 2018
18:00 Równi sobie - reality show
19:00 Fakty
19:25 Sport

19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 MasterChef Junior - pr. rozryw.
21:30 Szybko i wściekle - film sensacyjny, USA 2009, rez. Justin Lin, wyk. Vin Diesel, Paul Walker, Jordana Brewster, Michelle Rodriguez. Przystępca oraz tropiący go agent łączą swoje siły i przenikają do narkotykowego gangu, by dopaść jego przywódcę.
23:50 Śmiertelna wyliczanka - thriller, USA 2002, wyk. Sandra Bullock, Ben Chaplin, Ryan Gosling. Szkolny geniusz i syn wpływowego polityka planują morderstwo doskonałe. Ich tropem rusza detektyw Cassie Mayweather.

02:15 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
03:15 Uwaga!

Szklana pułapka 5
godz. 2.05

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:45 Madagaskar - film animowany, USA 2005
10:45 Spider-Man 3 - film przygodowy, USA 2007. Kostium Spider-Mana łączy się z substancją z kosmosu i zmienia kolor na czarny. Nowy strój daje Parkerowi olbrzymią siłę, ale też odkrywa mroczną stronę jego osobowości.
13:45 Ninja Warrior Polska - reality show

15:40 Twoja Twarz Brzmi Znamo - pr. rozryw.
17:40 Design Dream. Pojedynk na wnętrza - pr. rozryw.
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport, pogoda
19:30 Państwo w państwie - pr. publ.
20:00 Kabaret na żywo - Klinika Skeczów Męczących
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:20 Botoks - film obyczajowy, Polska 2017.

Losy czterech kobiet pracujących w służbie medycznej splatają się w szpitalu, gdzie dochodzi do wielu nielegalnych przedsięwzięć.
02:05 Szklana pułapka 5 - film sensacyjny, USA 2013. John McClane udaje się do Rosji, w której wraz ze swoim synem - agentem CIA, stara się zapobiec kradzieży przez grupę terrorystów broni nuklearnej.

Polityczna kawa
godz. 12.00

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem świętego Augustyna w Warszawie
08:00 Starcie cywilizacji
08:40 Republika Pyta
09:06 W punkt
10:06 Studio prasowe
11:00 Salonik polityczny
12:00 Polityczna kawa
13:00 Postaw na zdrowie
13:15 Telezakupy
13:40 10.04.2010. Fakty
14:00 Telezakupy

14:30 Starcie cywilizacji
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Telezakupy
15:35 Rozmowa ściśle jawna
15:50 Telezakupy
16:35 Salonik polityczny
17:35 Studio prasowe
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:10 W punkt
20:10 Polityczna kawa
21:10 Na pomoc!

21:30 Mag. filmowy Piotra Gońka
22:00 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewicza
23:00 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
23:15 Poland Daily
23:25 Poland Daily - Weather
23:30 Poland Daily - Business
23:37 Poland Daily - Culture
23:47 Poland Daily - History
23:57 Poland Daily - Travel
23:57 Poland Daily - Travel
00:15 Koniec systemu
00:50 Dzisiaj - serwis inform.

Gwiazdy
godz. 21.15

POLONIA

06:00 Hity wszech czasów
07:00 Barwy szczęścia (2354) - serial
07:25 Barwy szczęścia (2355) - serial
07:55 Pytanie na śniadanie
11:10 Rwanda 2020. Misje na wzgórzach
11:25 Ziarno - pr. dla dzieci
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Słowo na niedzielę
13:00 Transmisja mszy świętej z kościoła pw. św. Józefa w Bielsko-Białej

14:15 Chłopi (12) - serial
15:15 Fajna Polska
16:05 Leśniczówka (239) - serial
16:30 Leśniczówka (240) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 M jak miłość (1566) - serial
18:15 Kabaretomania - pr. rozryw.
19:10 Lajk!
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport

20:20 Osiecka (2) - serial
20:25 Uwaga - premiera! Gwiazdy - film biograficzny, Polska 2017
23:00 Scena muzyczna Kulturalni.pl
23:20 Szlak nadziei - reality show
00:10 M jak miłość (1566) - serial
01:00 Śpiewające dusze - reportaż
01:30 Wiadomości
02:00 Pogoda
02:10 The Voice of Poland. Live - widowisko

RANO

07:55 Poczet Wielkich Polaków
08:00 Słowo Życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 100 cudownych miejsc na świecie
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
09:30 Msza święta
10:40 Cuda Jezusa
11:30 Jesteśmy katolikami
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem

PO POŁUDNIU

12:20 Wiesz - to też Polska
13:30 Papież Polak do Rodaków
14:00 Ewangelia wg św. Jana
15:50 100 cudownych miejsc na świecie
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
17:00 Zostań żołnierzem RP
17:15 Gorzkie żale
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści biblijne
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Kolory świętości
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Cuda Jezusa
22:35 Jezusie, ulituj się nad nami!

WIECZOREM

23:00 Jak my to widzimy
23:30 Tam, gdzie Bóg płacze
00:05 Słowo życia
00:10 Informacje dnia
00:30 Nowa Ewangelizacja

HISTORIA

06:40 Był taki dzień: 21 marca
06:50 Biblia - Abraham (4) - film religijny, Czechy/Francja/Niemcy/Włochy/USA 1994
08:00 Transmisja liturgii grekokatolickiej z parafii pw. Podwyższenia Krzyża Pańskiego we Wrocławiu
09:00 Przylbice i kaptury (8) - serial
10:10 Przyrodnik na tropie
10:40 Okrasa łamie przepisy
11:20 Szlak nadziei - reality show
12:15 Brazylia. Historia naturalna: Labirynt jezior

13:10 Życie ukryte w jeziorze 2: Chilka, jezioro efemeryda
14:10 Poszukiwany, poszukiwana - komedia, Polska 1972, wyk. Wojciech Pokora, Jolanta Bohdal, Mieczysław Czechowicz, Jerzy Dobrowolski
16:05 W kotle historii - mag.
16:30 Giganci historii: Egzamin z trylogii Henryka Sienkiewicza - teleturniej
17:25 Wojownicy czasu: Miecz Melpomeny, czyli teatr walki

18:05 Chłopi (12) - serial
19:10 Korfanty - film dokumentalny, Polska 2020
20:25 Nieznane taśmy filmowe. Singapur (2) - film dokumentalny, Wielka Brytania 2018
21:25 Wielka ucieczka - film wojenny, USA 1963
00:25 Medyceusze: władcy Florencji (4) - serial
01:30 Szerokie tory

TVP INFO

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:50 Woronicza 17
10:59 Serwis info
11:23 Pogoda info
11:29 Serwis info weekend
11:59 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info

13:29 Serwis info weekend
14:00 W akcji weekend
14:29 Serwis info weekend
14:52 Pogoda info
15:00 Debata Senior
15:30 Okiem wiary
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Teleexpress na deser
17:47 Serwis info weekend
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend
18:30 Studio Zachód

19:00 Głębia ostrości
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 W pełnym świetle
21:24 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:49 Strefa starcia
23:00 Info wieczór
23:21 Nie da się ukryć extra
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości

KINO POLSKA

06:00 Skutki noszenia kapelusza w maju - komedia obyczajowa, Polska 1993
07:45 Milioner - film obyczajowy, Polska 1977
09:45 Stawka większa niż życie (5) - serial
10:50 Stawka większa niż życie (6) - serial
12:00 Cztery pancerni i pies (1) - serial
13:05 Cztery pancerni i pies (2) - serial
14:20 Konsul - komedia kryminalna, Polska 1989.

Historia oparta na biografii słynnego w latach 60. XX wieku hochsztaplera Czesława Śliwy. Bohater filmu, Czesław Wiśniak, wychodzi z więzienia na zwolnienie warunkowe. Sprzedaje rzeczy, które nie istnieją. Przedstawiając się jako doktorant AGH, otrzymuje etat technologa. W szpitalu udaje brata członka Biura Politycznego. Wreszcie wpada na pomysł, by podawać się za konsula austriackiego we Wrocławiu.

16:35 Ziemia obiecana - dramat obyczajowy, Polska 1974
20:00 U Pana Boga w ogródku (5) - serial
20:55 U Pana Boga w ogródku (6) - serial
21:50 Głina 2 (13) - serial
22:50 Głina 2 (14) - serial
23:50 Milion dolarów - komediodramat, Polska 2010

KULTURA

06:50 Myśli na ten czas
07:00 Liturgia prawosławna
08:25 Od ucha do ucha: Śladami wielkich kompozytorów
09:30 Od ucha do ucha: Ten najpiękniejszy świat. Ewa Bem śpiewa piosenki dla dzieci
10:15 „Parada” Satiego - film animowany, Japonia 2016
10:40 Francuskie śniadanie: Arsene Lupin (12) - serial
11:40 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.

12:15 Plakat - Narodziny nowoczesnej reklamy - dok., Niemcy/Włochy 2018
13:25 Odyseja - film biograficzny, Belgia/Francja 2016
15:30 21. Festiwal Bachowski w Świdnicy - reportaż
15:55 Międzynarodowy Festiwal Bachowski w Świdnicy
17:15 Niedziela z...: Mariuszem Wilczyńskim
18:10 Kizi Mizi - film animowany, Polska 2007
18:30 Szop, szop, szop... - film anim., Polska 1999

18:50 Niestety - film animowany, Polska 2004
19:10 Jeden dzień z życia - rep. From the Green Hill - film krótkometr., Polska 1999
20:00 Manchester by the Sea - dramat obycz., USA 2016
22:20 Scena taneczna
23:25 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
23:50 Aquarius - dramat obyczajowy, Francja/Brazylia 2016
02:15 Teraz animacje!

PULS

06:00 Rodzinny interes (141) - serial
07:00 Rodzinny interes (142) - serial
08:00 Rodzinny interes (143) - serial
09:00 Sezon na psa - komedia, USA 2018
11:20 Czy to ty, czy to ja? - film familijny, USA 1995
13:30 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Grające drzewko - baśń filmowa, Niemcy 2016

14:45 Najpiękniejsze baśnie: Mała syrenka - baśń filmowa, Niemcy 2013
15:55 Matylda - komedia, USA 1996
17:55 Pokojówka na Manhattanie - komedia romantyczna, USA 2002
20:00 Niedziela z gwiazdami: Plan ucieczki - thriller, USA 2013, wyk. Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger. Ray Breslin to wybitny specjalista w dziedzinie zabezpieczeń. Poświęcił życie projektowaniu zakładów karnych, by stworzyć taki, z którego nie da się uciec. Pewnego dnia pada ofiarą oszustwa i zostaje osadzony w więzieniu, które sam zaprojektował.

22:10 Zabójcza przeszłość - thriller. Wielka Brytania/USA 2019
00:05 Saper - dramat sensacyjny, USA 1998
02:05 Dyzur 3 (42) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Warto rozmawiać
godz. 0.05Foxtrot
godz. 23.40Godziny szczytu 2
godz. 22.30Jack Reacher: Nigdy nie...
godz. 23.10Starcie cywilizacji
godz. 21.30O mnie się nie martw
godz. 20.20

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (72) - serial
09:35 Komisarz Alex (180) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (280) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:50 BBC w Jedynce
14:00 Elif (941) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (376) - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Klan (3775) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (360) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Ravensbrück. Miasto kobiet - monodram
22:45 Świat bez fikcji: Kiedy ten wiatr ustanie - film dokumentalny, Polska 2016
00:05 Warto rozmawiać - talk-show
01:10 Grace księżna Monako - film biograficzny, Belgia/Francja/Szwajcaria/Włochy/USA 2014

07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (118) - serial
11:50 Barwy szczęścia (2410) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (75) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (253) - serial
15:05 Górcy ratownicy (29) - serial
15:50 Zainwestuj w marzenia
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (2) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (76) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2410) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2411) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1576) - serial
21:50 Sanditon (4) - serial
22:45 Osiecka (8) - serial
23:40 Foxtrot - dramat obyczajowy, Francja/Niemcy/Szwajcaria/Izrael 2017, reż. Samuel Maoz. Izraelskie małżeństwo mierzy się ze śmiercią syna, który zginął na służbie. Kobieta jest pełna pokory, natomiast w mężczyźnie narasta nieopohamowany gniew.
01:40 Warto kochać (51) - serial
02:40 Jeszcze nie wieczór - komediodramat, Polska 2008

06:00 Ukryta prawda (1135) - serial
07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:35 Jesteśmy w domu! - widowisko
11:45 Ukryta prawda (1233) - serial
12:50 Ukryta prawda (1136) - serial
13:50 Ukryta prawda (715) - serial
14:55 Szpital (370) - serial
16:00 LAB (26) - serial
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (1234) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3191) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Równi sobie - reality show
22:30 Godziny szczytu 2 - komedia sensacyjna, USA 2001.
Inspektor Lee z Królewskiej Policji Hongkongu i detektyw James Carter z wydziału policji Los Angeles przybywają do Hongkongu na zastępstwo. Niemiłosiernie po przybyciu na miejsce mają możliwość sprawdzenia się w największej sprawie w ich dotychczasowych karierach.
00:30 Co za tydzień
01:20 Strzelec (6) - serial

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (128) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (129) - serial
09:40 Sekrety rodziny (93) - serial
10:40 Dlaczego ja? (420) - serial
11:40 Gliniarze (413) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1007) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1053) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (529) - serial
17:00 Gliniarze (538) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3197) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Megahit: Szklana pułapka 5 - film sensacyjny, USA 2013
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:10 Jack Reacher: Nigdy nie wracaj - film sensacyjny, Chiny/USA 2016, wyk. Tom Cruise, Cobie Smulders. Major Susan Turner zostaje aresztowana za rzekome szpiegostwo. Jej przyjaciel, były żołnierz elitarniej jednostki, pomaga udowodnić jej niewinność.
01:50 Wpół do śmierci 2 - film sensacyjny, USA 2007

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:15 Mag. filmowy Piotra Gońca
09:40 Postaw na zdrowie
09:55 Telezakupy
10:10 Polityczna kawa
10:55 Telezakupy
11:10 W punkt
12:05 Telezakupy
12:20 Specjaliści od wszystkiego
12:45 Telezakupy
13:00 Salonik polityczny
13:45 Telezakupy
14:00 Geopolityczny tydzień
14:15 Telezakupy
14:30 Rozmowa ściśle jawna
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego
18:55 Sport w Republice
19:00 Prognoza pogody
19:05 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Na pomoc!
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Republika Pyta
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Codziennie ***** burza
00:25 W punkt
00:50 Dzisiaj - serwis inform.

06:50 Rok 1981. Kalendarium
06:55 Pod Tatrami
07:00 To je Borowicz. Podróże ze smakiem
07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2356) - serial
12:00 Turystyczna jazda
12:15 W obiektywie Polonii
12:35 Ludzie i bogowie (12) - serial
13:25 Osiecka (2) - serial
14:10 Rok 1981. Kalendarium
14:20 Kulturalni PL
15:20 Okrasa łamie przepisy
15:50 Ugotuj nam bajkę
16:05 Zaczarowany świat.
16:20 Czy wiesz, że...
16:30 Rodzinka.pl (18) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Słownik polsko@polski
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Barwy szczęścia (2356) - serial
18:50 Powroty - mag.
19:10 Alert Covid
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 O mnie się nie martw 13 (5) - serial
21:10 O mnie się nie martw 13 (6) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 I tak będę żył - dok.
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Wiesz - to też Polska
09:25 Słowo życia
09:30 Opowieści biblijne
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 100 cudownych miejsc na świecie
11:30 Przyroda w obiektywie
11:50 Kolory świętości
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Dzieci Andersa. Powrót do Afryki
13:30 Msza święta
14:30 Karol de Foucauld
15:25 W Solankowej Dolinie
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuarium polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świadkowie
17:25 Kolory świętości
17:30 Natura obiektywnie
17:55 Poczci wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści Starożytności
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Mysłąc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:00 Mój syn, mój zbawiciel
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach

06:50 Był taki dzień: 22 marca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Ludzie i bogowie (11) - serial
08:10 Ex Libris
08:35 Przeczytaj mi tę historię
08:45 Historia Polski: Święty ogień
09:20 Polskie serce pękło. Katyń 1940
09:55 Sensacje XX wieku
10:25 Sensacje XX wieku
10:55 Wyspy czasów Odyseusza. Odyseja wysp: Urok Księżyca
11:55 16 mm historii: Godzina W
12:30 Czas honoru (56) - serial
13:25 Wolne miasto - dramat historyczny, Polska 1958
15:20 Życie ukryte w jeziorze 2: Chyłka, jezioro efemeryda
16:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
16:50 Flesz historii
17:20 Historia Polski: Lili i Irmgard. Lwów 1939-45
18:25 Po PRL-u - pr. publ.
19:00 Ludzie i bogowie (12) - serial
19:55 Wojna w eterze
20:05 Historia w postaciach zapisana: Henryk IV, król Nawarry i Francji
22:00 Spór o historię: Reformacja
22:40 Tajemnice III Rzeszy: Rodzina Hitlera
23:45 Sądy, przesady
00:35 Szerokie tory: Antyputyńscy
01:05 Polska Kronika Filmowa
01:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

08:00 Wiadomości
09:00 Serwis Info
09:05 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis Info
00:03 Wiadomości
00:37 Gość „Wiadomości”
00:48 Pogoda Info
00:50 Minęła dwudziesta
01:40 W tyle wizji
02:15 Serwis Info
02:21 W tyle wizji extra

06:00 Wszyscy kochają Romana (1) - serial
06:35 Telesprzedaż
07:50 Dwa zebra Adama - komedia obyczajowa, Polska 1963
09:40 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011
11:55 Telesprzedaż
12:15 Stawka większa niż życie (5) - serial
13:25 Stawka większa niż życie (6) - serial
14:40 Fik-mik - film obyczajowy, Polska 1981
15:45 Orzeł - dramat wojenny, Polska 1958, wyk. Wierzyński, Bronisław Pawlik, Aleksander Sewruk. Polski okręt podwodny „Orzeł” ucieka hitlerowcom, ale zostaje internowany w porcie w Tallinie. Dowódca jednostki podejmuje decyzję o ucieczce z portu i przedarciu się na Morze Północne.
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Weekend - komedia sensacyjna, Polska 2010
22:20 Głina 2 (15) - serial
23:25 Głina 2 (16) - serial
00:30 Mowa ptaków - film obyczajowy, Polska 2019
03:25 Pora na czarownice - dramat obyczajowy, Polska 1994

08:15 Tego się nie wytnie - pr. kult.
09:35 Tego się nie wytnie ekstra - pr. kult.
10:00 Reżyserzy: Elia Kazan
11:00 Rodzina Polanieckich (2) - serial
12:30 Słodkie oczy - komedia obyczajowa, Polska 1979
13:40 Człowiek i chleb - film krótkometrażowy, Polska 1997
13:45 W oddali - film krótkometrażowy, Niemcy 2015
13:55 Podarunek lustra - film krótkometrażowy, Meksyk 2014
14:05 Niedziela z...
14:55 Chaplin na Bali - film dokumentalny, Francja 2017
16:00 Kawki na drodze - dramat obyczajowy, Słowacja/Czechy/Słowenia/Polska 2018
17:30 Rok 2020
17:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Wszystko dla pań 2 (5) - serial
20:00 Kino mocnych wrażeń: Dopaść Cartera - film sensacyjny, Wielka Brytania 1971
22:00 Kronos - pr. publ.
22:40 Panorama kina polskiego: Pomiedzy słowami - dramat obyczajowy, Niemcy/Holandia/Polska 2017
00:15 Scena taneczna
01:15 Rok 2020

06:00 Zbuntowany anioł (34) - serial
07:00 Nash Bridges (108) - serial
08:00 Nash Bridges (109) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (115) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (374) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (35) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (104) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (105) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (116) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (117) - serial
16:00 Rodzinny interes (145) - serial
17:00 Rodzinny interes (146) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (374) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (375) - serial
20:00 Kod 211 - film sensacyjny, USA 2018, wyk. Nicolas Cage, Sophie Skelton, Michael Rainey Jr.. Film inspirowany prawdziwą historią. Złodzieje napadają na bank. Do akcji wkraczają policjanci, wśród których jest znajdujący się na życiowym zakreśle Mike.
21:30 American Assassin - thriller, USA 2017
23:50 Uwięziona w mroku - thriller, USA 2013
01:40 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Samotny detektyw McQ
godz. 0.30

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (73) - serial
09:35 Komisarz Alex (181) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (281) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 Magazyn rolniczy
12:55 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (942) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (377) - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Klan (3776) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Konferencja TVP i PZPN
20:30 Leśniczówka (361) - serial
20:55 Wielkie rodziny (2) - serial dok.
21:40 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:45 Ocaleni - reality show
23:50 Magazyn śledczy Anity Gargas
00:30 Samotny detektyw McQ - dramat kryminalny, USA 1974, wyk. John Wayne, William Bryant, Al Lettieri
02:30 Ratownicy (4) - serial

Giuseppe w Warszawie
godz. 0.45

TVP 2

06:55 Familiada - teleturniej
07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:25 Rodzinka.pl (119) - serial
11:50 Barwy szczęścia (2411) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (76) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (254) - serial
15:10 Górcy ratownicy (30) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (3) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (77) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2411) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2412) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 M jak miłość (1577) - serial
21:50 Sanditon (5) - serial
22:35 Zainwestuj w marzenia (33) - serial
22:45 Osiecka (9) - serial
23:40 Ludzkie historie: Węgrzy w Warszawie - film dokumentalny, Polska 2020
00:45 Giuseppe w Warszawie - komedia wojenna, Polska 1964, wyk. Antonio Cifariello, Elzbieta Czyżewska, Zbigniew Cybulski
02:35 Mój Nikifor - film biograficzny, Polska 2004

Chyłka - Rewizja
godz. 21.30

TVN

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:45 Ukryta prawda (1234) - serial
12:50 Ukryta prawda (1137) - serial
13:50 Ukryta prawda (716) - serial
14:55 Szpital (371) - serial
16:00 LAB (27) - serial
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (1235) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej (3192) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Chyłka - Rewizja (6) - serial
Chyłka pogrzebała swoją karierę i utrzymuje się z udzielania porad prawnych, a w czasie wolnym pije. Pewnego dnia poznaje Bukano - Roma, którego żona i córka zostały bestialsko zamordowane. Chyłka podejmuje się pomóc mężczyźnie w załatwieniu formalności związanych z polisą.
22:30 Kuba Wojewódzki - talk-show
23:30 Superwizjer
00:05 Grzesznica (3) - serial
01:05 Niewierni (10) - serial
02:05 Uwaga!

Azyl
godz. 23.10

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski i partnerzy (130) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (131) - serial
09:40 Sekrety rodziny (94) - serial
10:40 Dlaczego ja? (421) - serial
11:40 Gliniarze (414) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1008) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1054) - serial
15:50 Wydarzenia
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (530) - serial
17:00 Gliniarze (539) - serial
„Gliniarze” ukazują mroczne oblicze stolicy i najtwardszych policjantów w kraju, którzy na co dzień zmagają się z najcięższymi sprawami. Przed nimi szereg wyzwań, które wymagają będą sprytu, inteligencji i kreatywności.
18:00 Pierwsza miłość (3198) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Ninja Warrior Polska (4) - reality show
22:05 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:10 Azyl - thriller, USA 2002, reż. David Fincher, wyk. Jodie Foster, Kristen Stewart, Forest Whitaker
01:45 12 rund 2 - film sensacyjny, USA 2013

Koniec systemu
godz. 21.30

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Dziennikarski poker
10:15 Telezakupy
10:30 Codziennie ***** burza
10:40 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
12:45 Nie daj się epidemii
13:00 Telezakupy
13:15 Wolne głosy
13:33 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Starcie cywilizacji
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:55 Sport w Republice
19:00 Prognoza pogody
19:05 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:30 Koniec systemu
22:00 Biznes Polska
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Codziennie ***** burza
00:25 W punkt
00:50 Dzisiaj - serwis inform.
01:10 Sport w Republice

Focus on Poland
godz. 0.00

POLONIA

07:05 Pożyteczni.pl
07:30 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
07:55 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
11:30 Barwy szczęścia (2357) - serial
12:00 Pod Tatrami - mag.
12:15 Stacja innowacja
12:35 O mnie się nie martw 13 (5) - serial
13:25 O mnie się nie martw 13 (6) - serial
14:20 I tak będę żył - film dokumentalny, Polska 2020
15:05 Języczek u wagi
15:20 Prywatne życie zwierząt
15:50 Przyjaciele Misia i Margolci
16:10 Margolcia i Miś zapraszają dziś
16:30 Rodzinka.pl (19) - serial
17:00 Teleexpress Extra
17:20 Zakochaj się w Polsce
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Barwy szczęścia (2357) - serial
18:50 Nad Niemnem - magazyn
19:10 Polaków na Białorusi
19:30 Studio Lwów
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Ojciec Mateusz (307) - serial
21:10 Ojciec Mateusz (308) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 Warto rozmawiać - talk-show
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Świadkowie
09:10 Papież Polak do rodaków
09:40 Petra - tajemnicze miasto
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Zew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Myśląc Ojczyzna
11:45 Historia i architektura Polski w rysunkach
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Sanktuaria polskie
12:40 Śladami apostoła Pawła
13:30 Msza święta
14:30 Oratorium średniowieczne „Ordo Virtutum” św. Hildegardy z Bingen
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalejdoskop młodych
16:50 Chingola
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Rajd Katyński
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Ze szkolnej ławki
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Eksodus - droga narodu wybranego
00:00 Słowo życia

HISTORIA

06:25 Był taki dzień: 23 marca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Ludzie i bogowie (12) - serial
08:15 Flesz historii
08:35 Historia Polski: Lili i Irmgard. Lwów 1939-45
09:45 Sensacje XX wieku
10:15 Sensacje XX wieku
10:50 On wierzył w Polskę - dok.
11:45 Archiwum zimnej wojny: Pacyfiści kontra pokój
12:20 Czas honoru (57) - serial
13:15 Niezwykłe dwudziestolecie. Historia gospodarcza II RP: Lotnictwo
13:45 Historia w postaciach zapisana: Karolina Bonaparte, młodsza siostra Napoleona
15:50 Tajemnice Archiwum
16:10 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
16:40 Ekspertyza: Badanie szczątków generała Sikorskiego
17:15 Historia Polski: Polskie lato, węgierska jesień
18:25 Wpół do Trzeciej RP
18:50 Rok 1981. Kalendarium
19:00 Ludzie i bogowie (13) - serial
20:00 Wielkie mity historii: Mao - założyciel współczesnych Chin (4) - dok.
21:05 Wojna wietnamska: Morze ognia, kwiecień 1969 - maj 1970
22:10 Letnie przesilenie - dramat wojenny, Niemcy/Polska 2014
23:55 Brutus, Czarnocka, Maria...
00:50 Siatka pułkownika Gano
Polska Kronika Filmowa

TVP INFO

08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
08:09 Poranek TVP Info
08:39 Poranek TVP Info
08:45 Flesz info
09:00 Serwis info, pogoda
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Info dzień
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:55 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

06:00 Wszyscy kochają Romana (2) - serial
06:40 Telesprzedaż
07:55 Zabawa w chowanego - komedia obyczajowa, Polska 1985
09:00 Excentrycy, czyli po słonecznej stronie ulicy - komedia muzyczna, Polska 2015
11:20 Tatry w zimie - film dok., Polska 1948
11:35 Telesprzedaż
11:55 Człowiek z żelaza - dramat społeczny, Polska 1981
15:10 Wolna sobota - komedia, Polska 1977
15:55 Agent nr 1 - dramat wojenny, Polska 1971
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Bilet na Księżyc - film obyczajowy, Polska 2013
22:35 Galerianki - dramat obyczajowy, Polska 2009. Film porusza problem prostytucji wśród nieletnich dziewcząt. 15-letnie gimnazjalistki szukają w galeriach centrów handlowych sponsorów, którym oferują seks w zamian za kupno odzieży, drobnego sprzętu elektronicznego, bądź też pieniądze.
00:05 Baby są jakieś inne - komediodramat, Polska 2011
02:05 Beksirscy - album wideofoniczny - film dokumentalny, Polska 2017

KULTURA

08:00 Informacje kulturalne
08:25 Rok 2020
08:55 Wydarzenia aktualne
09:25 Kawki na drodze - dramat obyczajowy, Słowacja/Czechy/Słowenia/Polska 2018
11:00 Rodzina Połanieckich (3) - serial
12:30 Zawodowcy - film krótkometrażowy, Polska 1975
13:30 Tego się nie wytnie - pr. kult.
15:00 Biblijne zoo - film dokumentalny, Izrael 2016
16:10 Pali się, moja panno - komedia obyczajowa, Czechosłowacja/Włochy 1967
17:35 Co dalej? - pr. publ.
17:55 Tamte lata, tamte dni: Maciej Wojtyśko
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Wszystko dla pań 2 (6) - serial
20:00 Nie lubię pana, panie Fellini - teatr TV
21:10 Lekkie obyczaje: Mali mężczyźni - dramat obyczajowy, USA/Brazylia/Grecja 2016
22:45 Co dalej? - pr. publ.
23:05 Informacje kulturalne
23:35 Młoda Polska: Nasza klątwa - film krótkometrażowy, Polska 2013
00:10 Panorama kina polskiego: Pomiedzy słowami - dramat obyczajowy, Niemcy/Holandia/Polska 2017
01:50 Dopaść Cartera - film sensacyjny, W. Brytania 1971

PULS

06:00 Zbuntowany anioł (35) - serial
07:00 Nash Bridges (109) - serial
08:00 Nash Bridges (110) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (116) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (375) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (36) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (105) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (106) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (117) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (118) - serial
16:00 Rodzinny interes (146) - serial
17:00 Rodzinny interes (147) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (375) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (376) - serial
20:00 Mroczna przeszłość - thriller, USA 2021
22:00 Zemsta Sokola - film sensacyjny, USA 2014, wyk. Neal McDonough, Michael Jai White. Były amerykański żołnierz przenosi się do brazylijskich slamsów i walczy z członkami yakuzy odpowiedzialnymi za brutalne pobicie siostry.
00:00 Anakondy: Polowanie na krwawą orchideę - film sensacyjny, USA 2004
02:00 Dyzur 3 (33) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Mała matura 1947
godz. 23.20Powiew miłości
godz. 23.40Podzielony
godz. 22.30Tysiąc słów
godz. 23.20Dzisiaj – serwis informacyjny
godz. 18.30Ranczo
godz. 20.20

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

07:30 Rodzinny ekspres
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Ranczo (74) - serial
09:40 Komisarz Alex (182) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (282) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:55 Natura w Jedynce
14:00 Elif (943) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (378) - serial
17:00 Teleexpress
17:25 Pogoda
17:55 Klan (3777) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (362) - serial
21:00 Polmission. Tajemnice paszportów - film dokumentalny, Polska 2020
22:10 Prorok nie umiera. Ks. Franciszek Blachnicki - film dok., Polska 2016
23:20 Mała matura 1947 (3) - serial
00:20 Na skraju obłędu - thriller, Kanada 2019
01:55 Prokurator (3) - serial

07:30 Pytanie na śniadanie
10:40 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:35 Rodzinka.pl (117) - serial
11:35 Barwy szczęścia (2412) - serial
12:10 Szabes i czytanie Tory
13:15 Kozacka miłość (77) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (255) - serial
15:10 Górcy ratownicy (31) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (4) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (78) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2412) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2413) - serial
20:35 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale”
20:55 Na dobre i na złe (803) - serial
21:50 Sanditon (6) - serial
22:45 Osiecka (10) - serial
23:40 Powiew miłości - film obyczajowy, USA 2018, reż. Andrew Cymek. Wdowa Autumn sprzedaje swoją posiadłość stolarzowi Jake'owi. Mężczyzna zapewnia ją, że dom zachowa pierwotny wygląd. Wkrótce kobieta odkrywa, że została oszukana. Autumn chce przekonać Jake'a do zmiany zdania.
01:20 Iskander (1) - serial

06:00 Ukryta prawda (1137) - serial
07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:45 Ukryta prawda (1235) - serial
12:50 Ukryta prawda (1138) - serial
13:50 Ukryta prawda (717) - serial
14:55 Szpital (372) - serial
16:00 LAB (28) - serial
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (1236) - serial
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3193) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Tajemnica zawodowa (6) - serial
22:30 Podzielony - thriller, Japonia/USA 2016, wyk. James McAvoy, Anya Taylor-Joy, Betty Buckley. Kevin Wendell cierpi na zaburzenie psychiczne zwane osobowością mnogą. Wkrótce mężczyzna porwya trzy nastolatki. Okazuje się, że jedna z jego jaźni zaczyna dominować nad innymi.
01:00 Supervizjer
01:35 Tajemnica zawodowa (6) - serial
02:35 Uwaga!

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i partnerzy (132) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (133) - serial
09:40 Sekrety rodziny (95) - serial
10:40 Dlaczego ja? (422) - serial
11:40 Gliniarze (415) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1009) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1055) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (531) - serial
17:00 Gliniarze (540) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3199) - serial
18:50 Wydarzenia
19:30 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz nowy dom - reality show
21:05 Komisarz Mama (4) - serial
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show
23:20 Tysiąc słów - komedia, USA 2012. Jack McCall kłamie jak z nut, żeby tylko dopiąć swego. Nagle dowiaduje się od pewnego duchownego, że gdy wypowie tysiąc słów, to... umrze. Każde słowo skraca jego życie, musi więc zapamiętać nad słowotokiem.
01:20 Szklanka po łapkach - komedia, USA 1996

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Dziennikarski poker
10:15 Telezakupy
10:30 Codziennie ***** burza
10:40 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
12:45 Nie daj się epidemii
13:00 Telezakupy
13:15 Wolne głosy
13:33 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Koniec systemu
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Nie daj się epidemii
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:55 Sport w Republice
19:00 Prognoza pogody
19:05 Dziennikarski poker
19:30 Codziennie ***** burza
19:45 Nie daj się epidemii
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:30 Piłujmy Polski!
21:50 Codziennie ***** burza
22:00 Dziennikarski poker
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Codziennie ***** burza
00:25 W punkt
00:50 Dzisiaj - serwis inform.

07:30 Pytanie na śniadanie
10:45 Panorama
10:50 Pytanie na śniadanie
11:30 Barwy szczęścia (2358) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
12:35 Ojciec Mateusz (307) - serial
13:25 Ojciec Mateusz (308) - serial
14:10 Działa, arcydziela
14:20 Szlak nadziei - reality show
15:05 Alert Covid
15:25 Ozdrowieńcy - reality show
15:50 Animowanki
16:15 Nela Mała Reporterka
16:30 Rodzinka.pl (20) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Miasto zakochanych - reportaż
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Barwy szczęścia (2358) - serial
18:50 Kierunek Zachód
19:10 Magazyn z Wysp
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Ranczo (24) - serial
21:10 Ranczo (25) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 Cud na Nowolipkach - film dok., Polska 2020
23:20 Języczek u wagi
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Każdy maluch to potrafi
09:00 Kalejdoskop młodych
09:25 Sanktuarium polskie
09:45 Święty na każdy dzień
09:50 100 cudownych miejsc na świecie
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
11:00 Świat na wyciągnięcie ręki
11:15 Jestem mamą
11:30 Myśląc Ojczyzna
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Sympozjum z okazji Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką
14:50 Kaplica Pamięci
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Po co nam wykopaliska?
17:00 Po stronie prawdy
17:30 Rykoszetem
17:55 Poczet wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Brat Franciszek
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Nieznani bohaterowie
23:00 Nie oplataj mnie śmierci
00:00 Słowo Życia
00:05 Świat w obrazach
00:10 Informacje dnia

06:50 Był taki dzień: 24 marca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Ludzie i bogowie (13) - serial
08:15 Kuchnia Żydów polskich
08:45 Historia Polski: O zwierzętach i ludziach
09:50 Sensacje XX wieku
10:15 Sensacje XX wieku
10:45 Korfanty - dok.
11:45 Tajemnice Archiwum
12:05 Tu wszystko jest Polską: Koronacje
12:35 Czas honoru (58) - serial
13:25 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (4) - dok.
14:20 Wielkie mity historii: Mao - założyciel współczesnych Chin
15:20 Giganci historii: Egzamin z trylogii Henryka Sienkiewicza - teleturniej
16:15 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
16:45 Polskie 100 lat: Polska Gierka. Zmarnowana dekada
17:25 Historia Polski: Prorok nie umiera. Ks. Franciszek Blachnicki
18:25 Spór o historię: Policja granatowa
19:05 Quo vadis (1) - serial
19:55 Wojna w eterze
20:10 Zagadka grobowca Czyngis-chana - dok.
21:15 Tajemnice III Rzeszy: Rodzina Hitlera
22:15 Joanna - dramat psychologiczny, Polska 2010
00:20 Rzeczpospolita Zakopiańska - dok.

08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta
01:43 W tyle wizji
02:18 Serwis Info

06:00 Wszyscy kochają Romana (3) - serial
06:35 Telesprzedaż
07:50 Wracając do Marka - film dokumentalny, Polska 2002
08:50 Człowiek z marmuru - dramat obyczajowy, Polska 1976
12:10 Telesprzedaż
12:30 Ziemia obiecana - dramat obyczajowy, Polska 1974
15:55 Grzeszny żywot Franciszka Buły - film obyczajowy, Polska 1980. Film opowiada o losach mieszkańców Górnego Śląska w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Przedstawia realia tamtych lat - podział Górnego Śląska granicą polsko-niemiecką, problemy górnośląskich górników, strajki i kryzys gospodarczy.
18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Skazany na bluesa - dramat biograficzny, Polska 2005, reż. Jan Kidawa-Błoński. Historia życia wokalisty zespołu Dżem - Ryszarda Riedla.
22:05 Milion dolarów - komediodramat, Polska 2010
00:10 Big Love - dramat obyczajowy, Polska 2012
02:25 Krótki film o miłości - dramat psychologiczny, Polska 1988

07:00 Teledyski
08:00 Informacje kulturalne
08:30 Niedziela z...
09:30 Pali się, moja panno - komedia obyczajowa, Czechosłowacja/Włochy 1967
11:00 Rodzina Połanieckich (4) - serial
12:30 W domu - film obyczajowy, Polska 1975
13:25 Rzecz Polska: Skuter osa
13:45 Willmann. Opus minor - reportaż
14:00 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
14:35 Odkrywając Beethovena: VIII symfonia F-dur op. 93
15:40 Jesienna opowieść - film obyczajowy, Francja 1998
17:35 Co dalej? - pr. publ.
17:55 Urodzeni artyści: Marta Fiedler i Paweł Koncewój
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Wszystko dla pań 2 (7) - serial
20:00 Genialna przyjaciółka (4) - serial
21:05 Na wschód od Hollywood: W cieniu drzewa - komediodramat, Francja/Islandia/Niemcy/Dania/Polska 2017
22:40 Więcej niż fikcja: Igrzyska pamięci - film dokumentalny, Niemcy/Szwecja/USA 2018
00:20 Jazz Juniors 2020: Premiera/2. dzień improwizacji - koncert
02:00 Co dalej? - pr. publ.
02:25 Informacje kulturalne

06:00 Zbuntowany anioł (36) - serial
07:00 Nash Bridges (110) - serial
08:00 Nash Bridges (111) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (117) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (376) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (37) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (106) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (107) - serial
14:00 Lombard. Życie pod zastaw (118) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (119) - serial
16:00 Rodzinny interes (147) - serial
17:00 Rodzinny interes (148) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (376) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (377) - serial
20:00 Plan lotu - thriller, USA 2005
22:00 Nikomu ani słowa - thriller, Kanada/Szwajcaria/Australia/USA 2001, reż. Gary Fleder, wyk. Michael Douglas, Sean Bean, Brittany Murphy. Bandyci porwują córkę psychiatry, aby wydobyć miejsce ukrycia zrabowanego łupu od jego pacjentki.
00:10 Podniebny terror - film sensacyjny, USA 2001
02:15 Dyżur 3 (35) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Londyńczycy
godz. 0.55

TVP 1

07:30 Pełnia wiary
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:30 Policzmy się dla Polski
08:40 Ranczo (75) - serial
09:40 Komisarz Alex (183) - serial
10:35 Ojciec Mateusz (283) - serial
11:25 Kasta - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:35 Agropogoda
12:40 Zainwestuj w marzenia (33) - serial

12:50 Natura w Jedyńce
14:00 Elif (944) - serial
14:45 Skoki narciarskie - studio
15:00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Planicy
17:00 Teleexpress
17:15 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Klan (3778) - serial
18:20 Kasta - serial
18:55 Jeden z dziesięciu: Wielki Finał - teleturniej
19:25 Sport

19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Piłka nożna - studio
20:35 Piłka nożna: Eliminacje mistrzostw świata, mecz: Węgry-Polska
22:55 Magazyn kryminalny 997
23:45 Motel Polska - reality show
00:20 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat
00:55 Londyńczycy 2 (1) - serial
01:50 Nowa (4) - serial
02:50 Ocaleni - reality show

W obliczu śmierci
godz. 23.40

TVP 2

06:50 Familiada - teleturniej
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:10 Policzmy się dla Polski
11:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
11:50 Barwy szczęścia (2413) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:15 Kozacka miłość (78) - serial
14:05 Va banque - teleturniej
14:35 Na sygnale (256) - serial
15:10 Górcy ratownicy (32) - serial

16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Promyk nadziei (5) - serial
18:00 Panorama
18:20 Va banque - teleturniej
18:45 Kozacka miłość (79) - serial
19:35 Barwy szczęścia (2413) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2414) - serial
20:40 Kulisy serialu „Na sygnale”
20:55 Na sygnale (299) - serial
21:20 Na sygnale (300) - serial

21:50 Sanditon (7) - serial
22:45 Osiecka (11) - serial
23:40 W obliczu śmierci - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1987.
Agent 007 jedzie do Bratysławy celem ochrony radzieckiego generała Koskowa. Gdy przekonuje się o jego prawdziwych planach, podejmuje z nim niebezpieczną grę.
02:00 Powiew miłości - film obyczajowy, USA 2018

Juliusz
godz. 22.30

TVN

07:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
08:00 Dzień Dobry TVN
11:45 Ukryta prawda (1236) - serial
12:50 Ukryta prawda (1139) - serial
13:50 Ukryta prawda (718) - serial
14:55 Szpital (373) - serial
16:00 LAB (29) - serial
Policjanci pracujący w nowoczesnym laboratorium rozwiązują kolejne zagadki kryminalne.

17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
19:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:30 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:15 Na Wspólnej (3194) - serial
20:55 Milionerzy - teleturniej
21:30 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.

22:30 Juliusz - komedia, Polska 2018, reż. Aleksander Pietrzak, wyk. Wojciech Meczalski, Jan Peszek, Anna Smolowik, Rafał Rutkowski. Mimo drugiego zawału, ojciec Juliusza odmawia zmiany trybu życia. Wybawieniem zdaje się Dorota, lekarz weterynarii.
00:30 Chyłka - Rewizja (6) - serial
01:35 Uwaga!

Króliczek
godz. 23.10

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i partnerzy (134) - serial
09:10 Malanowski i partnerzy (135) - serial
09:40 Sekrety rodziny (96) - serial
10:40 Dlaczego ja? (423) - serial
11:40 Gliniarze (416) - serial
12:50 Wydarzenia
13:25 Interwencja
13:40 Trudne sprawy (1010) - serial
14:40 Dlaczego ja? (1056) - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112 (532) - serial

17:00 Gliniarze (541) - serial
18:00 Pierwsza miłość (3200) - serial
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Nasz nowy dom - reality show
21:05 Przyjaciółki (198) - serial
22:10 Love Island. Wyspa miłości - reality show

23:10 Króliczek - komedia, USA 2008. Shelley, króliczek Playboya, przez podstęp Cassandry zostaje wyrzucony z rezydencji Hefnera. Dziewczyna zmuszona jest zamieszkać w domu studentek z korporacji Zeta. Gdy dom staje przed widmem zamknięcia, zaczyna walczyć o jego uratowanie.

Otwartym tekstem
godz. 21.30

REPUBLICA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:30 Polska na dzień dobry
09:20 W punkt
09:40 Telezakupy
09:55 Pilnujmy Polski!
10:15 Telezakupy
10:30 Codziennie ***** burza
10:40 Mówi się...
11:25 Telezakupy
11:40 Polska na dzień dobry
12:55 Dziennikarski poker

13:00 Telezakupy
13:25 Wolne głosy
13:40 Wolne głosy - zagranica
14:00 Telezakupy
14:15 Koniec systemu
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:30 Republika po południu
17:15 Ostry dyżur prawniczy
17:35 Wolne głosy
17:55 Wolne głosy - zagranica
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody

19:00 Oddaję Państwu głos
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:30 Otwartym tekstem
22:00 Biznes Polska
22:25 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:15 Poland Daily
00:10 Otwartym tekstem
00:50 Dzisiaj - serwis inform.
01:10 Sport w Republice
01:15 Prognoza pogody
01:20 Oddaję Państwu głos
02:00 Poland Daily

Paradoxs
godz. 21.20

POLONIA

07:00 W kotle historii
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:20 Przepis dnia
11:30 Barwy szczęścia (2359) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Studio Lwów
12:35 Ranczo (24) - serial
13:30 Ranczo (25) - serial
14:20 Cud na Nowolipkach - film dokumentalny, Polska 2020

15:05 Mówimy po polsku
15:20 Smaki świata po polsku
15:45 Al-chemik
16:00 Nieziemscy - pr. dla dzieci
16:20 Nauka literek z Żużu
16:30 Rodzinka.pl (21) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat
17:50 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
18:20 Barwy szczęścia (2359) - serial
18:50 Wilnoteka - mag.

19:10 W obiektywie Polonii
19:30 Wiadomości
20:00 Polonia 24
20:05 Pogoda
20:15 Gramy dla Białorusi
21:20 Paradoxs (13) - serial
22:05 Polonia 24
22:35 Ocaleni - reality show
23:30 Kasta - serial
00:00 Focus on Poland
00:20 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
00:50 Wilnoteka
01:10 W obiektywie Polonii

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:45 Niezwykłości przyrody Nowej Zelandii
09:00 Na zdrowie
09:30 Brat Franciszek
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:10 Filmowe życiorysy
11:25 Mysłąc Ojczyzna
11:35 Przyroda i ludzie
12:00 Informacje dnia
12:03 Informacje dnia
12:20 Po stronie prawdy

12:50 Wyszniński - historia: Prudnik
13:30 Msza święta
14:30 Zrozumieć wartość życia
14:45 Zostawić ślad...
15:10 Cioteczka - rep.
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Z wędką nad wodę
16:35 Porady medyczne bonifratrów
17:00 Akademia pro-life
17:05 Maryja z Nazaretu w jej zwiastowaniu
17:30 Odpowiedzialni za Kościół
17:55 Poczet wielkich Polaków

18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Akademia pro-life
19:30 Przyjaciele i bohaterowie
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Galilejczyk
22:30 Z wędką nad wodę
23:00 Słuszna walka

HISTORIA

06:50 Był taki dzień: 25 marca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Quo vadis (1) - serial
08:15 W kotle historii - mag.
08:45 Historia Polski: Prorok nie umiera. Ks. Franciszek Blachnicki
09:50 Sensacje XX wieku
10:25 Sensacje XX wieku
10:50 Iskra w kamieniu - dok.
11:45 Wpół do Trzeciej RP
12:15 Czas honoru (59) - serial
13:10 Odkryć tajemnicę 5: Zaginiona księżniczka

14:10 Wszystkie kolory świata: Hawaje. Magia Pacyfiku
15:15 Zagadka grobowca Czyngis-chana - dok.
16:15 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
16:45 Przystanek Historia
17:10 Historia Polski: Za cenę życia. Żegota w Małopolsce
17:45 Historia Polski: ROPCio
18:25 Marzyciele - pr. publ.
18:55 Quo vadis (2) - serial
19:45 Wojna w eterze

20:00 KGB: tarcza i miecz (3) - dok.
21:00 Giganci historii: Egzamin z trylogii Henryka Sienkiewicza - teleturniej
22:00 Miasto gniewu (12) - serial
22:40 Sady, przesady
23:40 Wyspiański - Kraków - Melancholia - film dokumentalny, Polska 1996
00:35 Sady, przesady
01:25 Polska Kronika Filmowa
01:40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

TVP INFO

07:00 Serwis Info
07:12 Jedziemy
07:50 Agrobiznes
07:55 Agropogoda
08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:18 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info

11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
13:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama

18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:32 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości

KINO POLSKA

06:00 Wszyscy kochają Romana (4) - serial
06:35 Telesprzedaz
07:50 Trzeba zabić tę miłość - dramat społeczny, Polska 1972, wyk. Jadwiga Jankowska-Cieślak, Andrzej Malec. Film przedstawia realia, w jakich młodzi ludzie wkraczają w dorosłe życie. Konformizm i podporządkowanie się zastanym regułom świata dorosłych wydają się przepustką do samodzielności. W takiej rzeczywistości nie ma miejsca na niewinność.

09:50 Co lubią tygrysy - komedia obyczajowa, Polska 1989
11:30 Telesprzedaz
11:50 Polowanie na muchy - komedia, Polska 1969
14:00 Kurs na lewo - film obyczajowy, Polska 1986
15:40 1920 Bitwa Warszawska - dramat wojenny, Polska 2011

18:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Galerianki - dramat obyczajowy, Polska 2009
21:45 Randka w ciemno - komedia romantyczna, Polska 2009
23:45 Konsul - komedia kryminalna, Polska 1989
01:50 Pora na czarownice - dramat obyczajowy, Polska 1994

KULTURA

07:00 Teledyski
08:00 Informacje kulturalne
08:25 Tamte lata, tamte dni - mag. kult.
09:00 Jesienna opowieść - film obyczajowy, Francja 1998
11:00 Rodzina Polanieckich (5) - serial
12:30 Jak zdobyć pieniądze, kobietę i sławę - komedia obyczajowa, Polska 1969
13:30 Rok 2020
13:55 Trzeci punkt widzenia - pr. publ.

14:35 Frank Lloyd Wright i architektura organiczna - film dok., USA 2017
15:45 Szkoła podstawowa - komediodramat, Czechosłowacja 1991
17:30 Co dalej? - pr. publ.
17:55 Rzecz Polska: Lokomotywa PM 36
18:05 August Zamoyski. Powrót - reportaż
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Wszystko dla pań 2 (8) - serial

20:00 Solidarni - koncert dla Białorusi
20:15 Gramy dla Białorusi
21:30 Avant! - komedia romantyczna, Włochy/USA 1972
00:05 Jimi Hendrix: Hear My Train a Comin' - film dokumentalny, USA 2013
01:45 Co dalej? - pr. publ.
02:05 Informacje kulturalne
02:35 W cieniu drzewa - komediodramat, Francja/Islandia/Niemcy/Dania/Polska 2017

PULS

06:00 Zbuntowany anioł (37) - serial
07:00 Nash Bridges (111) - serial
08:00 Nash Bridges (112) - serial
09:00 Lombard. Życie pod zastaw (118) - serial
10:00 Lombard. Życie pod zastaw (377) - serial
11:00 Zbuntowany anioł (38) - serial
12:00 Zaklinaczka duchów (107) - serial
13:00 Zaklinaczka duchów (1) - serial

14:00 Lombard. Życie pod zastaw (119) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (120) - serial
16:00 Rodzinny interes (148) - serial
17:00 Rodzinny interes (149) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (377) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (378) - serial
20:00 Sztos 2 - komedia sensacyjna, Polska 2011

22:05 Wielki Stach - komedia, USA 2007. Stan, agent nieruchomości oszukujący swoich klientów, ma iść do więzienia za defraudację. Strach przed karą prowadzi Stana do wynajęcia tajemniczego guru. Ten pomaga mu przeistoczyć się w eksperta sztuk walk.
00:15 Jeszcze dalej niż Północ - komedia, Francja 2008
02:25 Wojciech Cejrowski. Boso